

Roczne sprawozdanie
z działalności
Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie
Organizatora Rodzinnej
Pieczy Zastępczej
Warsztatów Terapii Zajęciowej
Środowiskowych Domów Samopomocy
Powiatowego Programu Przeciwdziałania
Przemocy w Rodzinie
w Powiecie Warszawskim Zachodnim
za 2021 rok

Ożarów Mazowiecki, marzec 2022 rok

Spis treści:

Wstęp	3
I. PIECZA ZASTĘPCZA W POWIECIE WARSZAWSKIM ZACHODNIM	5
1. Pomoc rodzinie i dzieciom pozbawionym opieki	
2. Działania podejmowane na rzecz powrotu dzieci do rodzin biologicznych	
3. Szkolenia dla kandydatów na rodziny zastępcze i dla istniejących rodzin zastępczych	
4. Warsztaty umiejętności wychowawczych „Szkola dla rodziców i wychowawców”	
5. Potrzeby w zakresie pieczy zastępczej na 2022 rok	
6. Poradnictwo rodzinne	
7. Świadczenia dla rodzin zastępczych	
8. Porozumienia	
9. Usamodzielnienia wychowanków	
10. Odpłatność za pobyt dziecka w pieczy zastępczej oraz alimentacja na jego rzecz	
11. Placówki wsparcia dziennego	
II. POWIATOWY PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE ORAZ OCHRONY OFIAR PRZEMOCY W RODZINIE DLA POWIATU WARSZAWSKIEGO ZACHODNIEGO NA LATA 2021-2030	44
III. POMOC SPOŁECZNA	47
1. Zadania związane z prowadzeniem i kierowaniem do domów pomocy społecznej	
2. Prowadzenie ośrodków wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi	
3. Mieszkanie chronione	
4. Pomoc cudzoziemcom	
5. Pomoc repatriantom	
IV. ZADANIA WNIKAJĄCE Z USTAWY O REHABILITACJI ZAWODOWEJ I SPOŁECZNEJ ORAZ ZATRUDNIANIU OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH	62
1. Dofinansowania ze środków PFRON	
2. Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności	
V. PILOTAŻOWY PROGRAM „AKTYWNY SAMORZĄD”	73
VI. WYKAZ POTRZEB W ZAKRESIE POMOCY SPOŁECZNEJ	73
VII. DZIAŁANIA DODATKOWE	75
VIII. PODZIĘKOWANIA ZA WSPÓŁPRACĘ	75

WSTĘP

Na podstawie art. 112 ust. 12 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. 2021, poz. 2268 z późn. zm.) dyrektor Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Powiecie Warszawskim Zachodnim składa Radzie Powiatu corocznie sprawozdanie z działalności Centrum oraz przedstawia wykaz potrzeb w zakresie pomocy społecznej.

Na podstawie artykułu 76 ust. 4 pkt 15 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. 2020, poz. 821 z późn. zm.), Organizator Rodzinnej Pieczy Zastępczej przedstawia Staroście i Radzie Powiatu w Powiecie Warszawskim Zachodnim corocznie sprawozdanie z efektów pracy.

Na podstawie artykułu 182 ust. 5 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej dyrektor Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Powiecie Warszawskim Zachodnim składa Zarządowi Powiatu Warszawskiego Zachodniego corocznie sprawozdanie z działalności Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie oraz przedstawia zestawienie potrzeb w zakresie systemu pieczy zastępczej.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Powiecie Warszawskim Zachodnim zostało utworzone na mocy Uchwały Nr IV/21/99 Rady Powiatu Warszawskiego Zachodniego z dnia 22 stycznia 1999 roku. Realizuje zadania pomocy społecznej wynikające z:

- Ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (Dz.U. 2021, poz. 2268 z późn.zm.),
- Ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. 2020, poz. 821 z późn. zm.),
- Ustawy z dnia 27 sierpnia 1997r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz.U. 2021, poz. 573 z późn.zm),
- Ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz.U. 2021, poz. 1249 z późn.zm.),
- Ustawy z dnia 19 sierpnia 1994r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. 2020, poz. 685 ze zm.),
- Ustawy z dnia 11 lutego 2016 roku o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (Dz. U. 2019, poz. 2407).

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie to samodzielna jednostka organizacyjno-budżetowa, bezpośrednio podporządkowana Zarządowi Powiatu.

W 2021 roku w PCPR zatrudnionych było **30 pracowników** (stan na 31.12.2021r.)

Do podstawowych obowiązków Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie należy realizacja zadań powiatu z zakresu:

- opracowywania i realizacji powiatowej strategii rozwiązywania problemów społecznych,
- opracowywania Powiatowego Programu Pieczy Zastępczej,
- prowadzenia specjalistycznego poradnictwa,
- organizowania opieki w rodzinach zastępczych, udzielania pomocy finansowej na pokrycie kosztów utrzymania umieszczonych w nich dzieci,

- zapewnienia opieki i wychowania dzieciom i młodzieży całkowicie lub częściowo pozbawionym opieki rodzicielskiej,
- pokrywania kosztów utrzymania dzieci z terenu powiatu, umieszczonych w placówkach opiekuńczo – wychowawczych i w rodzinach zastępczych,
- udzielania wsparcia pomocnego w usamodzielnieniu się osobom opuszczającym placówki opiekuńczo-wychowawcze, domy pomocy społecznej dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej intelektualnie, domy dla matek z dziećmi i kobiet w ciąży, rodziny zastępcze, schroniska dla nieletnich, zakłady poprawcze, specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze lub młodzieżowe ośrodki wychowawcze,
- integracji środowiskowej dla osób mających trudności w przystosowaniu się do życia,
- pomocy osobom posiadającym status uchodźcy lub ochrony uzupełniającej,
- prowadzenia i rozwoju infrastruktury domów pomocy społecznej oraz umieszczanie w nich skierowanych osób,
- prowadzenia mieszkań chronionych oraz powiatowych ośrodków wsparcia, w tym domów dla matek z dziećmi i kobiet w ciąży,
- prowadzenia ośrodków interwencji kryzysowej,
- szkolenia i doskonalenia zawodowego kadr pomocy społecznej z terenu powiatu,
- doradztwa metodycznego dla kierowników i pracowników jednostek organizacyjnych pomocy społecznej z terenu powiatu,
- terminowej i rzetelnej realizacji sprawozdawczości,
- sporządzania oceny zasobów pomocy społecznej,
- kierowania wniosków o ustalenie niezdolności do pracy, niepełnosprawności i stopnia niepełnosprawności do organów określonych odrębnymi przepisami,
- opracowywania i realizacji powiatowych programów działań na rzecz osób niepełnosprawnych,
- opracowywania planów zadań i przekazywanie informacji z prowadzonej działalności na potrzeby samorządu województwa,
- dofinansowania: uczestnictwa osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych, imprez sportowych, kulturalnych, rekreacyjnych i turystyki osób niepełnosprawnych, zakupu sprzętu rehabilitacyjnego, przedmiotów ortopedycznych, działań mających na celu likwidację barier architektonicznych i technicznych, rehabilitacji dzieci i młodzieży, kosztów tworzenia i działania warsztatów terapii zajęciowej,
- realizacji uchwał podjętych przez Radę Powiatu, Zarząd Powiatu w sprawach związanych z działalnością Centrum,
- współpracy z organizacjami rządowymi i pozarządowymi, stowarzyszeniami i fundacjami,
- podejmowania doraźnych działań wynikających z aktualnych potrzeb mieszkańców, w tym tworzenie i realizacja programów osłonowych,
- realizacji zadań wynikających z rządowych programów pomocy społecznej, mających na celu ochronę poziomu życia osób, rodzin i grup społecznych oraz rozwój specjalistycznego wsparcia,
- zapewnienia mieszkańcom powiatu bieżących informacji dotyczących działalności Centrum, praw i przywilejów należnych osobom objętym jego działalnością.

I. Piecza zastępcza w Powiecie Warszawskim Zachodnim

1. Pomoc rodzinie i dzieciom pozbawionym opieki

W systemie pieczy zastępczej wyróżnia się pieczę zastępczą instytucjonalną i rodzinną.

Rodzinna piecza zastępcza jest realizowana w dwóch formach, tj.:

- Rodzina zastępcza;
- Rodzinny dom dziecka.

Wyróżnia się trzy typy rodzin zastępczych:

- **Rodzina zastępcza spokrewniona** – tworzona jest przez wstępnych lub rodzeństwo dziecka, przysługują jej świadczenia finansowe na utrzymanie dziecka;
- **Rodzina zastępcza niezawodowa** – tworzona jest przez osoby, które nie są wstępnymi lub rodzeństwem dziecka, przysługują jej świadczenia pieniężne na pokrycie kosztów utrzymania każdego umieszczonego w niej dziecka, w rodzinie zastępczej niezawodowej umieszcza się w tym samym czasie nie więcej niż 3 dzieci (z wyjątkiem licznego rodzeństwa);
- **Rodzina zastępcza zawodowa** – tworzona jest przez osoby, które nie są wstępnymi lub rodzeństwem dziecka, oprócz świadczenia pieniężnego na pokrycie kosztów utrzymania każdego umieszczonego w niej dziecka otrzymuje także wynagrodzenie z tytułu pełnienia funkcji rodziny zastępczej, w rodzinie tej umieszcza się w tym samym czasie nie więcej niż 3 dzieci (z wyjątkiem licznego rodzeństwa). Rodzina zastępcza zawodowa może działać również jako:
 - **rodzina zastępcza zawodowa pełniąca funkcję pogotowia rodzinnego** – przyjmuje dziecko na podstawie orzeczenia sądu, w przypadku gdy dziecko zostało doprowadzone przez Policję lub Straż Graniczną, na wniosek rodziców dziecka lub innej osoby, w przypadku bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia dziecka w związku z przemocą w rodzinie;
 - **rodzina zastępcza zawodowa specjalistyczna** – umieszcza się w niej w szczególności dzieci legitymujące się orzeczeniem o niepełnosprawności lub orzeczeniem o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, dzieci na podstawie art. 6 pkt 9 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich (Dz. U. z 2018 r. poz. 969 z późn. zm.) oraz małoletnie matki z dziećmi.

Obok rodziny zastępczej drugą formą rodzinnej pieczy zastępczej jest **rodzinny dom dziecka**. Tworzą go małżonkowie lub osoba niepozostająca w związku małżeńskim. W tym samym czasie może w nim przebywać nie więcej niż 8 dzieci (z wyjątkiem licznego rodzeństwa).

Pieczka zastępcza instytucjonalna realizowana jest w ramach placówek opiekuńczo-wychowawczych, regionalnych placówek opiekuńczo-terapeutycznych oraz interwencyjnych ośrodków preadopcyjnych. Ze względu na specyfikę, wyróżnia się następujące rodzaje placówek opiekuńczo-wychowawczych:

- typu socjalizacyjnego;
- typu interwencyjnego;
- typu specjalistyczno-terapeutycznego;
- typu rodzinnego.

Tabela 1. Liczba rodzin zastępczych i dzieci umieszczonych w tych rodzinach w latach 2019-2021 (narastająco)

Lp.	Rodziny zastępcze	2019r.	2020r.	2021r.
1.	Liczba rodzin zastępczych	129	122	126
2.	Liczba dzieci przebywających w rodzinie zastępczej	195	176	186

Źródło: opracowanie własne

Powyższa tabela obrazuje w ostatnim roku sprawozdawczym niewielki wzrost liczby rodzin zastępczych oraz niewielki wzrost liczby dzieci przebywających w już istniejących rodzinach zastępczych w PWZ na przestrzeni ostatnich trzech lat.

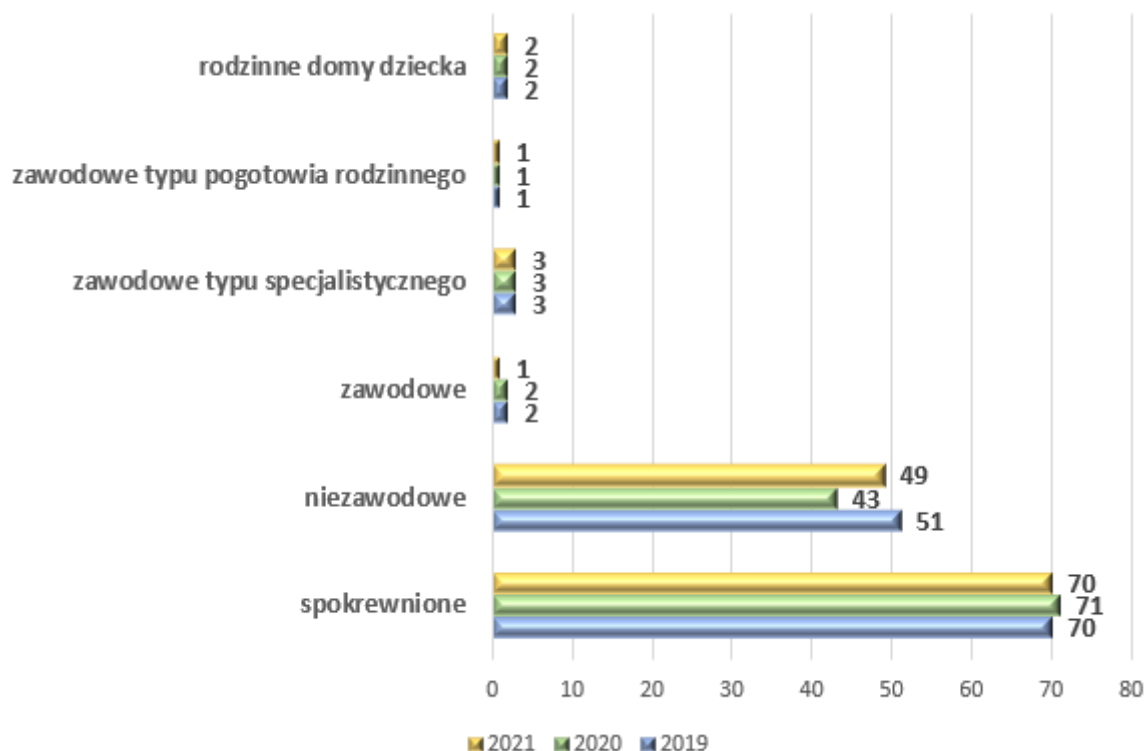
Tabela 2. Liczba rodzin zastępczych w latach 2019-2021 (narastająco)

Lp.	Rodziny zastępcze	2019r.	2020r.	2021r.
1.	Spokrewnione	70	71	70
2.	Niezawodowe	51	43	49
3.	Zawodowe	2	2	1
4.	Zawodowe typu specjalistycznego	3	3	3
5.	Zawodowe typu pogotowia rodzinnego	1	1	1
6.	Rodzinne domy dziecka	2	2	2

Źródło: opracowanie własne

Graficzny sposób przedstawienia danych z tabeli 2 obrazuje wykres 1:

Wykres 1. Liczba rodzin zastępczych w latach 2019-2021 (narastająco)

Źródło: opracowanie własne

Z wykresu wynika, że najwięcej rodzin na terenie Powiatu Warszawskiego Zachodniego jest rodzin spokrewnionych. W 2021r. zauważalny jest minimalny spadek liczby rodzin spokrewnionych oraz wzrost rodzin niezawodowych. Stan rodzinnych domów dziecka w dalszym ciągu jest taki sam. Liczba rodzin zastępczych zawodowych zmniejszyła się o 1, natomiast liczba rodzin zastępczych zawodowych typu pogotowia rodzinnego w 2021r. utrzymuje się na tym samym poziomie w stosunku do roku poprzedniego.

W 2019 roku na terenie Powiatu Warszawskiego Zachodniego funkcjonowały **129** rodziny zastępcze, w których przebywało 195 dzieci;

- w 70 rodzinach **spokrewnionych** wychowywało się 84 dzieci;
- w 51 rodzinach **niezawodowych** wychowywało się 70 dzieci;
- w 2 rodzinach zastępczych **zawodowych** wychowywało się 8 dzieci;
- w 3 rodzinach zastępczych zawodowych typu **specjalistycznego** wychowywała się 4 dzieci;
- w 1 rodzinie zastępczej zawodowej typu **pogotowie rodzinne** wychowywało się 6 dzieci;
- w 2 **rodzinnych domach dziecka** wychowywało się 23 dzieci.

W 2020 roku na terenie Powiatu Warszawskiego Zachodniego funkcjonowały **122** rodziny zastępcze, w których przebywało 176 dzieci;

- w 71 rodzinach **spokrewnionych** wychowywało się 84 dzieci;
- w 43 rodzinach **niezawodowych** wychowywało się 58 dzieci;
- w 2 rodzinach zastępczych **zawodowych** wychowywało się 5 dzieci;
- w 3 rodzinach zastępczych zawodowych typu **specjalistycznego** wychowywała się 4 dzieci;
- w 1 rodzinie zastępczej zawodowej typu **pogotowia rodzinnego** wychowywała się 5 dzieci;
- w 2 **rodzinnych domach dziecka** wychowywało się 20 dzieci.

W 2021 roku na terenie Powiatu Warszawskiego Zachodniego funkcjonowały **126** rodziny zastępcze, w których przebywało 186 dzieci:

- w 70 rodzinach **spokrewnionych** wychowywało się 83 dzieci;
- w 49 rodzinach **niezawodowych** wychowywało się 65 dzieci;
- w 1 rodzinie zastępczej **zawodowej** wychowywało się 5 dzieci;
- w 3 rodzinach zastępczych zawodowych typu **specjalistycznego** wychowywała się 4 dzieci;
- w 1 rodzinie zastępczej zawodowej typu **pogotowia rodzinnego** wychowywała się 3 dzieci;
- w 2 **rodzinnych domach dziecka** wychowywało się 26 dzieci.

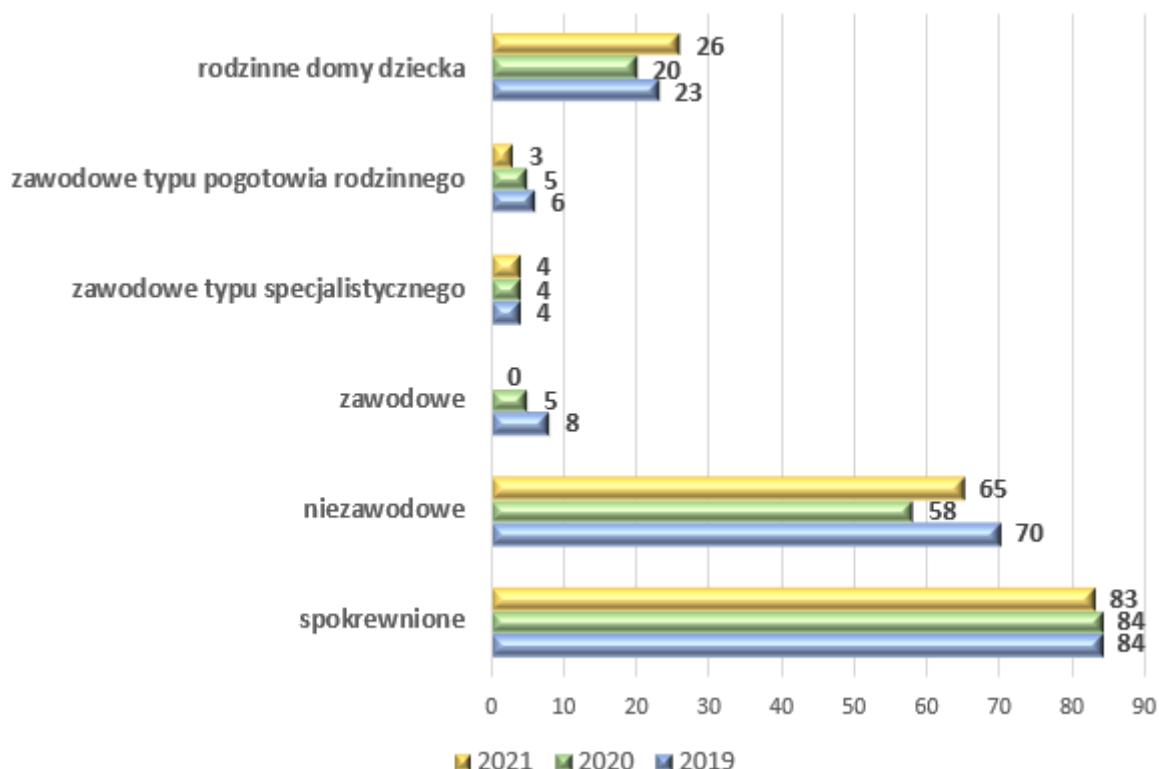
Tabela 3. Liczba dzieci w latach 2019-2021 (narastająco)

Lp.	Liczba dzieci w rodzinach:	2019r.	2020r.	2021r.
1.	Spokrewnionych	84	84	83
2.	Niezawodowych	70	58	65
3.	Zawodowych	8	5	5
4.	Zawodowych typu specjalistycznego	4	4	4
5.	Zawodowych typu pogotowia rodzinnego	6	5	3
6.	Rodzinnych domach dziecka	23	20	26

Źródło: opracowanie własne

Graficzny sposób przedstawienia danych z tabeli 3 obrazuje wykres 2:

Wykres 2. Liczba dzieci w rodzinach zastępczych w latach 2019-2021 (narastająco)

Źródło: opracowanie własne

Powyższy wykres pokazuje liczbę dzieci w poszczególnych rodzinach zastępczych. Analogicznie do wykresu 1 najwięcej dzieci przebywa w rodzinach zastępczych spokrewnionych. W 2021r. nastąpił wzrost liczby dzieci umieszczanych w rodzinach zastępczych niezawodowych oraz w rodzinach zastępczych zawodowych w tym, typu pogotowia rodzinnego. Liczba dzieci w rodzinach zastępczych zawodowych typu specjalistycznego w ostatnich trzech latach plasuje się na podobnym poziomie, natomiast w rodzinnych domach dziecka zauważalny jest wzrost liczby dzieci w ostatnim roku sprawozdawczym.

Rodziny zastępcze zamieszkałe w poszczególnych gminach powiatu ilustruje poniższa tabela i wykres.

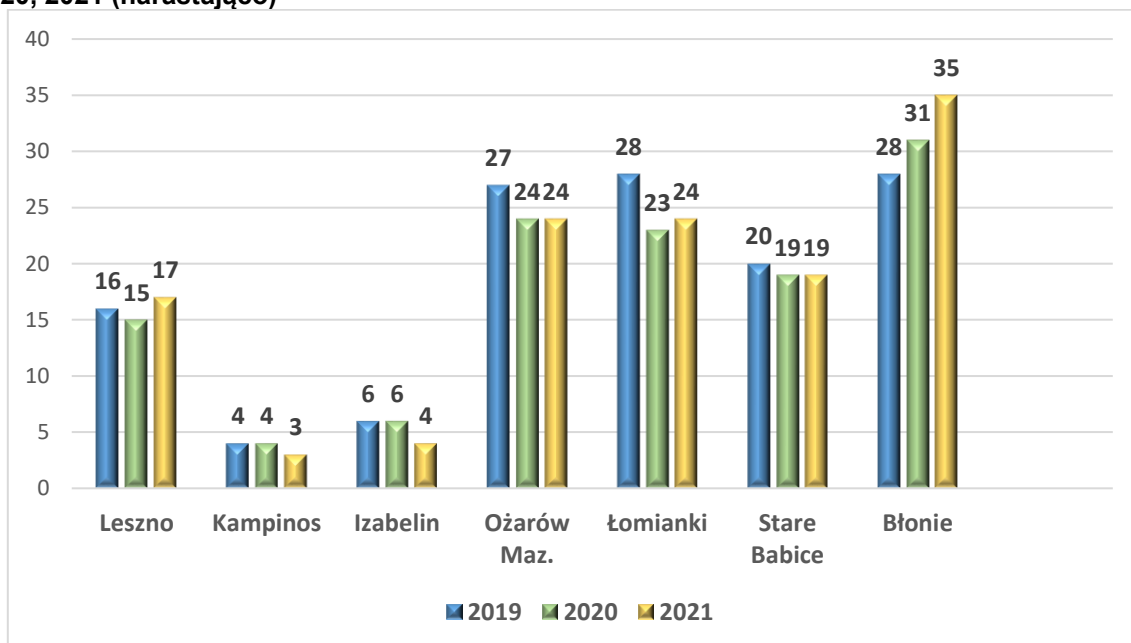
Tabela 4. Liczba rodzin zastępczych funkcjonujących na terenie PWZ z podziałem na gminy

Gmina	Stan na:			Narastająco		
	31.12.2019r.	31.12.2020r.	31.12.2021r.	2019r.	2020r.	2021r.
Błonie	27	30	29	28	31	35
Ożarów Maz.	23	22	19	27	24	24
Łomianki	20	22	21	28	23	24
Stare Babice	14	19	15	20	19	19
Izabelin	5	4	4	6	6	4

Leszno	15	14	14	16	15	17
Kampinos	4	3	3	4	4	3
Razem	108	114	105	129	122	126

Źródło: opracowanie własne

Wykres 3. Liczba rodzin zastępczych w poszczególnych Gminach w ciągu całego roku 2019, 2020, 2021 (narastająco)

Źródło: opracowanie własne

Powyższy wykres przedstawia liczbę rodzin zastępczych w poszczególnych gminach w ciągu 3 ostatnich lat. W 2021r. nastąpił wzrost liczby funkcjonujących rodzin zastępczych w trzech gminach tj. Błonie, Leszno oraz Łomianki. W gminach Ożarów Mazowiecki i Stare Babice liczba rodzin zastępczych utrzymuje się na podobnym poziomie. Natomiast w dwóch pozostałych gminach czyli w Kampinosie i Izabelinie notujemy niewielki spadek liczby rodzin zastępczych.

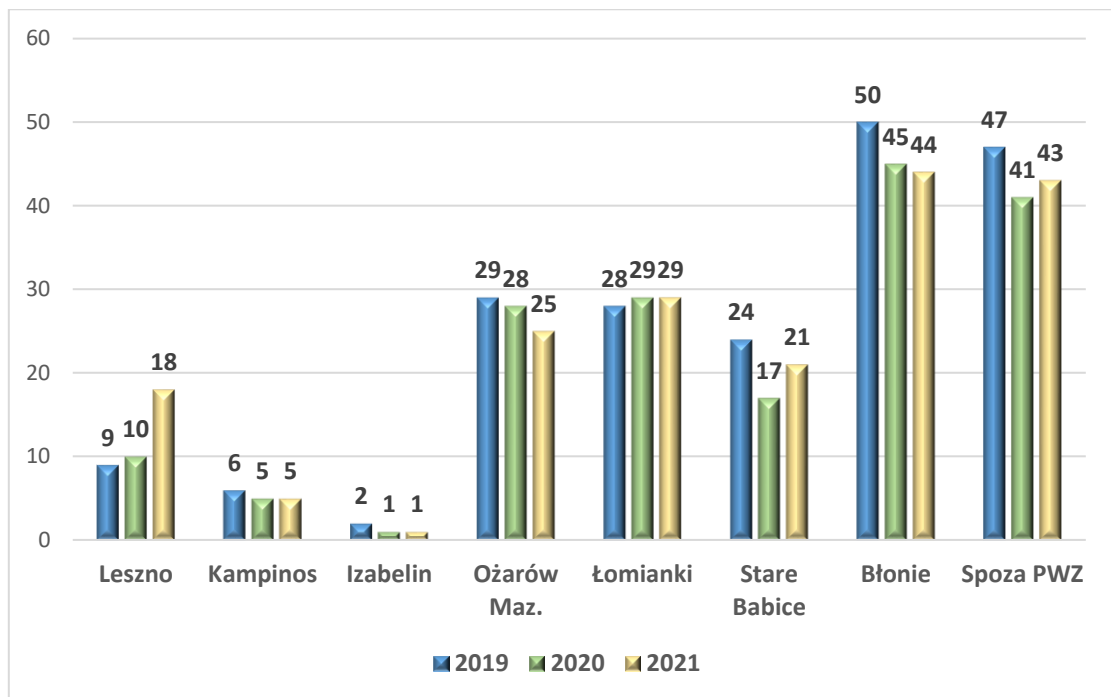
Tabela 5. Liczba dzieci z terenu PWZ oraz spoza powiatu przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej z podziałem na Gminy

Gmina	2019r.	2020r.	2021r.
Leszno	9	10	18
Kampinos	6	5	5
Izabelin	2	1	1
Ożarów Mazowiecki	29	28	25
Łomianki	28	29	29

Stare Babice	24	17	21
Błonie	50	45	44
Spoza PWZ	47	41	43
Razem	195	176	186

Źródło: dane własne

Wykres 4. Liczba dzieci przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej z podziałem na Gminy

Źródło: opracowanie własne

Powyższy wykres przedstawia liczbę dzieci przebywających na terenie PWZ z uwzględnieniem gminy pochodzenia. Z przedstawionych danych wynika, iż najwięcej dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej pochodzi z gminy Błonie, Łomianki i Ożarów Mazowiecki. Najmniej dzieci pochodzi z gminy Izabelin. Należy również zauważyć, że 43 dzieci przebywających w pieczy zastępczej przebywających na terenie PWZ pochodzi z innych powiatów.

Tabela 6. Liczba dzieci w pieczy zastępczej przebywających na terenie PWZ oraz pochodzących z terenu PWZ a przebywających innych powiatach

Lp	Piecza zastępcza	Liczba dzieci skierowanych do pieczy zastępczej pochodzących z terenu PWZ			Liczba dzieci przebywających w pieczy zastępczej na terenie PWZ (dzieci z PWZ i spoza powiatu)			Liczba dzieci pochodzących z terenu PWZ a przebywających poza terenem PWZ		
		2019r.	2020r.	2021r.	2019r.	2020r.	2021r.	2019r.	2020r.	2021r.
1.	Rodzinna	28	20	23	195	176	186	28	19	23
2.	Instytucjonalna	18	23	17	27	32	43	50	49	46
Razem		46	43	37	222	208	229	78	68	69

Źródło: opracowanie własne

Z przedstawionych danych z powyższej tabeli wynika, iż liczba dzieci kierowanych do rodzinnej pieczy zastępczej wzrosła, natomiast spadła liczba dzieci kierowanych do instytucjonalnej pieczy zastępczej. Najwięcej dzieci skierowanych do pieczy zastępczej było w 2019r., a najmniej w 2020r. Z przedstawionych danych wynika, że ogólna liczba dzieci przebywających w pieczy zastępczej na terenie PWZ w 2021r. jest wyższa w stosunku do roku 2019 i 2020r. Jednocześnie w 2021r. obserwujemy wzrost w stosunku do roku ubiegłego, liczby dzieci pochodzących z terenu PWZ, a przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej na terenie innych powiatów. Natomiast liczba dzieci pochodzących z PWZ, a przebywających w instytucjonalnej pieczy zastępczej na terenie innych powiatów spada.

W okresie 01.01 – 31.12.2021 roku **do instytucjonalnej pieczy zastępczej skierowano 17 dzieci** z terenu Powiatu Warszawskiego Zachodniego. W przeciągu 3 lat najwięcej dzieci skierowano z terenu Błonia.

Dzieci z terenu Powiatu Warszawskiego Zachodniego przebywają m.in. w następujących placówkach :

- Placówka opiekuńczo-wychowawcza Nr 1 w Błoniu,
- Placówka opiekuńczo-wychowawcza Nr 2 w Dziekanowie Leśnym,
- Placówka opiekuńczo-wychowawcza typu rodzinnego Rodzinny Dom Dziecka Nr 1 w Wiktorowie,
- Powiatowy Zespół Placówek Opiekuńczo – Wychowawczych w Gostyninie,
- Placówka Socjalizacyjna PANDA w Kozienicach,
- Dom Matki i Dziecka w Jasieńcu Iłżeckim Dolnym,
- SOS Wioski Dziecięce w Siedlcach,
- Placówka opiekuńczo-wychowawcza w Kowalewie,
- Placówka opiekuńczo-wychowawcza w Czarnowcu,
- Interwencyjny Ośrodek Preadopcyjny w Otwocku.

We wrześniu 2017r. uchwałą Rady Powiatu zostały powołane dwie placówki opiekuńczo wychowawcze na terenie Powiatu Warszawskiego Zachodniego w Błoniu dla 14-ciorga dzieci i w Dziekanowie Leśnym dla 14 dzieci. Placówka opiekuńczo-

wychowawcza w Błoniu funkcjonuje od 2018 roku, natomiast placówka w Dziekanowie Leśnym uruchomiona została w 2019r.

2. Działania podejmowane na rzecz powrotu dzieci do rodzin biologicznych

Dzieci przebywające w pieczy zastępczej mają możliwość spotkania z rodzicami i innymi członkami swoich biologicznych rodzin (babcie, ciocie, itp.). W zależności od stopnia dysfunkcji i problemów w rodzinach naturalnych spotkania odbywają się na terenie PCPR – u, lub poza nim. Można zaobserwować, że liczba spotkań w 2021r. jest najwyższa. Koordynatorzy wspierają rodziny biologiczne, poprzez rozmowy i porady dotyczące podejmowania działań, które mogą przyczynić się do powrotu dziecka. Od 2016r. rodzice biologiczni mają możliwość uczestniczenia w Warsztatach Umiejętności Wychowawczych, a zarazem podniesienia własnych umiejętności rodzicielskich.

Tabela 7. Współpraca z rodzinami biologicznymi na rzecz powrotu dziecka do rodziny biologicznej

Podejmowane działanie	2019r.	2020r.	2021r.
Spotkania dziecka z rodziną biologiczną	128 spotkań	238 spotkań	295 spotkań
Wsparcie dla rodzin biologicznych	51 osób	33 osoby	48 osób
Liczba rodziców biologicznych biorących udział w Warsztatach Umiejętności Wychowawczych	22 osoby	1 osoba	0 osób

Źródło: opracowanie własne

Tabela 8. Liczba dzieci, które opuściły rodziny zastępcze

Lp.	Powód opuszczenia rodziny zastępczej	Liczba dzieci opuszczających rodziny zastępcze w:			Razem
		2019r.	2020r.	2021r.	
1.	powrót do rodziny biologicznej	8	4	3	15
2.	Adopcja	5	3	2	10
3.	usamodzielnienie	12	8	14	34
Razem		25	15	19	59

Źródło: dane własne

W latach 2019-2021 liczba dzieci, które opuściły rodziny zastępcze wyniosła 59. Najczęstszym powodem opuszczenia rodziny zastępczej było usamodzielnienie się wychowanka, na drugim miejscu był powrót do rodziny biologicznej, a na trzecim adopcja.

3. Szkolenia dla kandydatów na rodziny zastępcze i dla istniejących rodzin zastępczych

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie nieprzerwanie od 2000 do 2011 roku we współpracy z Ośrodkiem Rodzinnej Opieki Zastępczej „Towarzystwa Nasz Dom” w Warszawie organizowało szkolenia dla kandydatów na rodziców zastępczych, amerykańskim, licencjonowanym programem „PRIDE – opieka zastępcza/adopcja”.

Od 2012 roku w związku z wejściem w życie *ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej* szkolenia prowadzi Organizator Pieczy Zastępczej, którym na terenie Powiatu Warszawskiego Zachodniego jest Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie

Tabela 9. Szkolenia dla rodzin zastępczych z uwzględnieniem liczby przeszkolonych osób oraz dzieci umieszczonych w rodzinach przeszkolonych

Szkolenia	Liczba przeszkolonych osób		
	2019r.	2020r.	2021r.
Szkolenia PRIDE dla kandydatów na opiekunów zastępczych i istniejących	10	10	16
Szkolenia PRIDE dla spokrewnionych rodzin zastępczych	0	1	1
Razem	12	11	17

Źródło: opracowanie własne

Zrealizowane działania miały na celu podniesienie umiejętności i kompetencji opiekuńczo-wychowawczych, rodzicielskich oraz poprawę funkcjonowania psychospołecznego, emocjonalnego opiekunów zastępczych. Rodziny już funkcjonujące miały okazję wzbogacić swoje kompetencje o profesjonalny warsztat umiejętności wychowawczych. Uczestnicy warsztatów PRIDE mieli okazję do nawiązania wzajemnych relacji, wymiany doświadczeń oraz otwarcia się na współpracę.

W analizowanym okresie szkolenie PRIDE ukończyły łącznie 40 osoby.

4. Warsztaty umiejętności wychowawczych „Szkoła dla rodziców i wychowawców cz. I”

Szkoła dla Rodziców i Wychowawców to program spotkań dla każdego, kto szuka sposobu na nawiązanie głębszych i cieplejszych relacji z dziećmi lub wychowankami.

Jego głównym celem jest wspieranie rodziców i wychowawców w radzeniu sobie w codziennych kontaktach z dziećmi i młodzieżą. Nauka umiejętności lepszego porozumiewania się, refleksja nad własną postawą wychowawczą, wymiana doświadczeń, to małe kroki ku głębszej relacji, dającej zadowolenie, poczucie wzajemnej bliskości. To także nauka dialogu i kształtowanie więzi opartych na wzajemnym szacunku.

Tabela 10. Liczba osób uczestniczących w Warsztatach Umiejętności Wychowawczych

Uczestnicy WUW	Ilość osób		
	2019r.	2020r.	2021r.
Liczba wszystkich uczestników Warsztatów Umiejętności Wychowawczych	22	6	14

Źródło: opracowanie własne

W ciągu trzech lat 3 osoby skorzystały z możliwości podnoszenia swoich kwalifikacji rodzicielskich w ramach Szkoły dla Rodziców i Wychowawców. Wśród osób, które brały udział w warsztatach były rodziny zastępcze oraz rodzice biologiczni dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej. Najwięcej osób wzięło udział w warsztatach w 2019r. - 22 osób, a najmniej w 2020r. - 6 osób.

Główne motto Szkoły dla Rodziców i Wychowawców brzmi: **Wychowywać to kochać i wymagać**. Program w dużej części bazuje na cyklu książek A. Faber i E. Mazlish pt. „Jak mówić, żeby dzieci nas słuchały. Jak słuchać, żeby dzieci do nas mówiły”, „Rodzeństwo bez rywalizacji. Jak pomóc własnym dzieciom żyć w zgodzie, żeby samemu żyć z godnością”, „Wyzwoleni rodzice, wyzwolone dzieci. Twoja droga do szczęśliwej rodziny”, „Jak mówić, żeby dzieci się uczyły w domu i w szkole”, „Jak mówić do nastolatków, żeby nas słuchały. Jak słuchać, żeby z nami rozmawiały”. **Szkoła dla Rodziców i Wychowawców** uczy nie tyle „metod”, co budowania relacji w duchu podmiotowości i dialogu.

Kolejnymi działaniami na rzecz rodzin zastępczych były grupy wsparcia, cykl spotkań w ramach Akademii Opiekuna Zastępczego tj. szkolenia i superwizja.

Tabela 11. Współpraca/ szkolenia dla rodzin zastępczych

Rodzaj działania	Ilość szkolenia/osoby		
	2019r.	2020r.	2021r.
Akademia Opiekuna Zastępczego	3/12 osób	0/0	0/0
Grupy wsparcia	5/11 osób	4/7 osób	5/8 osób
Superwizja	34/20 osób	0/0	1/5 osób
Razem	42/43 osoby	4/7osób	6/13 osób

Plan pracy na 2022 r. w zakresie zadań koordynatorów pieczy zastępczej:

1. Monitorowanie sytuacji dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych na terenie gmin: Błonie, Leszno, Kampinos, Stare Babice, Ożarów Mazowiecki, Łomianki, Izabelin;
2. Prowadzenie zespołów oceny rodzin zastępczych funkcjonujących na terenie Powiatu Warszawskiego Zachodniego;
3. Prowadzenie zespołów oceny sytuacji dziecka umieszczonego w rodzinnej pieczy zastępczej;
4. Udzielanie wsparcia rodzinom zastępczym w miejscu ich zamieszkania i na terenie PCPR;
5. Przygotowywanie planów pomocy dziecku oraz sporządzanie tzw. bieżącej sytuacji opiekuńczo – wychowawczej dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej;
6. Udzielanie wsparcia pełnoletnim wychowankom rodzin zastępczych i placówek opiekuńczo – wychowawczych w miejscu ich zamieszkania i na terenie PCPR;
7. Przygotowywanie indywidualnych planów usamodzielnienia z wychowankami pieczy zastępczej;
8. Udział w kontaktach rodziców biologicznych z dziećmi umieszczonymi w pieczy zastępczej na terenie PCPR;
9. Udzielanie wsparcia rodzinom biologicznym dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej;
10. Zapewnianie pomocy osobom potrzebującym, w tym udzielanie stosownego poradnictwa prawnego, pedagogicznego, psychologicznego, socjalnego, w celu pokonywania trudności życiowych i życiowego usamodzielnienia – konsultacje telefoniczne i osobiste;
11. Prowadzenie zespołów oceny sytuacji dzieci z uregulowaną sytuacją prawną z Ośrodkiem Adopcyjnym;
12. Udział w rozprawach sądowych w zakresie dotyczącym rodzin zastępczych;
13. Koordynowanie umieszczenia dzieci w instytucjonalnej i rodzinnej pieczy zastępczej, w tym przewożenie dzieci do placówek i rodzin zastępczych oraz podejmowanie działań interwencyjnych w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa dzieci w rodzinach mieszkających na terenie powiatu;
14. Opiniowanie wniosków rodzin zastępczych w zakresie przyznania świadczeń jednorazowych z tytułu przyjęcia dziecka do rodziny oraz w związku z wystąpieniem wydarzeń losowych;
15. Współpraca ze środowiskiem lokalnym: sądami rejonowymi, szkołami, OPS, poradniami i in. w zakresie pomocy dziecku i rodzinie;
16. Zgłaszanie do ośrodków adopcyjnych informacji o dzieciach z uregulowaną sytuacją prawną;
17. Przekazywanie do sądów rejestrów o osobach pełniących funkcję rodziny zastępczej zawodowej, niezawodowej i prowadzących rodzinny dom dziecka;
18. Przekazywanie do sądów opinii dotyczącej kandydatów na rodziny zastępczej oraz opinii dotyczących bieżącego funkcjonowania rodzin zastępczych;
19. Przygotowywanie sprawozdań z zakresu instytucjonalnej i rodzinnej pieczy zastępczej;
20. Przygotowywanie dokumentacji i pism niezbędnych do zrealizowania w/w zadań;
21. Prowadzenie szkoleń PRIDE dla kandydatów do pełnienia funkcji rodzin zastępczych oraz funkcjonujących rodzin zastępczych;

22. Prowadzenie Warsztatów Umiejętności Wychowawczych dla mieszkańców Powiatu w celu podniesienia kompetencji rodzicielskich;
23. Podnoszenie kwalifikacji oraz udział w szkoleniach, samokształcenie w zakresie wykonywanej pracy zawodowej.

5. Potrzeby w zakresie pieczy zastępczej na 2022 rok

1. Promowanie rodzicielstwa zastępczego na terenie powiatu warszawskiego zachodniego w celu pozyskiwania kandydatów na rodziny zastępcze i rodziny pomocowe oraz promocję idei rodzicielstwa zastępczego wśród mieszkańców powiatu.
2. Zapewnienie odpowiedniej liczby miejsc w rodzinnych i instytucjonalnych formach opieki zastępczej dla dzieci pozbawionych opieki rodziców oraz odpowiednich warunków, adekwatnych do potrzeb dzieci oraz możliwości finansowych powiatu w tym zagwarantowanie w budżecie powiatu środków finansowych na świadczenia dla rodzin zastępczych.
3. Utworzenie dwóch rodzin zastępczych zawodowych i jednego rodzinnego domu dziecka.
4. Wsparcie procesu usamodzielnienia pełnoletnich wychowanków rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej, także pod względem finansowym.
5. Objęcie rodzin zastępczych opieką koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej.
6. Organizowanie specjalistycznych szkoleń mających na celu podniesienie, zachowanie i wzmocnienie kompetencji opiekuńczo - wychowawczych oraz przeciwdziałanie zjawisku wypalenia zawodowego osób pełniących funkcję opiekunów zastępczych, między innymi poprzez pomoc psychologiczną, pedagogiczną oraz prawną w szczególności w zakresie prawa rodzinnego.
7. Organizowanie grupy wsparcia dla opiekunów zastępczych/usamodzielnianych.
8. Podwyższenie wynagrodzenia dla rodzin zastępczych zawodowych.
9. Prowadzenie szkoleń PRIDE dla kandydatów do pełnienia funkcji rodzin zastępczych oraz funkcjonujących rodzin zastępczych
10. Prowadzenie Warsztatów Umiejętności Wychowawczych dla mieszkańców Powiatu w celu podniesienia kompetencji rodzicielskich.
11. Podnoszenie kwalifikacji koordynatorów poprzez udział w szkoleniach oraz inne formy samokształcenia w zakresie wykonywanej pracy zawodowej.

6. Poradnictwo rodzinne

W ramach Zespołu Rodzinnej Pieczy Zastępczej funkcjonuje Zespół Specjalistycznego Poradnictwa Rodzinnego, który wspiera swym działaniem osoby znajdujące się w trudnych sytuacjach życiowych i obejmuje 3 dyżury, w czasie których mieszkańcy Powiatu Warszawskiego Zachodniego mają dostęp do:

- informacji o obowiązujących prawach i obowiązkach;
- porad psychologicznych;
- wsparcia doradcy rodzinnego.

Klientami w/w specjalistów są rodziny zastępcze, pełnoletni wychowankowie rodzin, osoby usamodzielniane, rodzice biologiczni dzieci umieszczonych w rodzinach

zastępczych oraz inne osoby potrzebujące wsparcia. Czasem są to spotkania cykliczne, udzielające systematycznego wsparcia. Wiele porad ma charakter jednorazowy.

Tabela 12. Wykaz porad w ramach poradnictwa specjalistycznego

Lp.	Rodzaj działania	Liczba porad w 2020r.	Liczba porad w 2021r.
1.	Porady psychologiczne	94	74
2.	Wsparcie doradcy rodzinnego	9	7
3	Informacje o obowiązujących prawach i obowiązkach	31	62
RAZEM		134	143

Źródło: opracowanie własne

Łącznie w ramach poradnictwa specjalistycznego w 2021r. udzielono 143 porad. W porównaniu do roku poprzedniego nastąpił wzrost liczby udzielonych porad. Odbiorcami usług byli mieszkańcy Powiatu Warszawskiego Zachodniego.

Najczęściej występujące problemy to problemy wychowawcze z dziećmi, trudności w relacjach opiekuńczych, dysfunkcje rozwojowo – edukacyjne u dzieci, zakłócone kontakty rodziców biologicznych z opiekunami zastępczymi, brak współpracy z rodziną biologiczną dziecka, niewłaściwe relacje małżeńskie. Specjaliści udzielali konsultacji małżeńskich, stosowali terapię dla nastolatków, oferowali swoje wsparcie w kryzysach zawodowych, relacyjnych i rówieśniczych.

W przeważającej mierze problemy, z jakimi zgłaszali się interesanci w ramach dostępu do informacji o prawach i obowiązkach, dotyczyły zagadnień majątkowych (stwierdzenie nabycia spadku, dział spadku, zachowek), rodzinnych i opiekuńczych (alimenty, rozwiązanie małżeństwa przez rozwód) oraz spraw administracyjnych (wymeldowanie, wyrejestrowanie pojazdu, odwołanie od decyzji ZUS, podział nieruchomości). Dużą grupę porad stanowiły także te, które dotyczyły spraw związanych z kredytami, rozłożeniem należności na raty itp.

Zgłaszające się osoby, najczęściej chciały uzyskać informację odnośnie tego jak rozwikłać konkretny problem prawny, jak zachować się na sali sądowej lub w jaki sposób sporządzić pismo procesowe.

W okresie sprawozdawczym koordynator realizował działania zgodnie z art.76 p 11, art. 77p. 3- 5, art. 129, art. 145 p. 4 Ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz.U. 2020 poz. 821.):

Tabela 13. Sprawozdanie koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej- ze zrealizowanych zadań w okresie od 01 stycznia do 31 grudnia 2021r.

Lp.	Zadanie	Wymierne efekty w całym okresie sprawozdawczym
1	Monitorowanie sytuacji dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych na terenie gmin: Błonie, Stare Babice, Ożarów Mazowiecki, Leszno, Łomianki, Kampinos, Izabelin	186 dzieci objętych wsparciem (ogółem narastająco)

2	Udzielanie wsparcia rodzinom zastępczym w miejscu ich zamieszkania i na terenie PCPR.	126 rodzin objętych wsparciem (ogółem narastająco)
3	Przygotowywanie planów pomocy dziecku oraz sporządzanie bieżącej sytuacji dzieci przebywających w rodzinach zastępczych.	112 - planów pomocy dziecku 112 - bieżącej sytuacji dzieci
4	Przygotowanie aktualizacji sytuacji dziecka znajdującego się w rodzinie zastępczej	822 aktualizacje
5	Zespoły ds. oceny sytuacji dziecka przebywającego w rodzinie zastępczej	226 zespołów
6	Przygotowywanie indywidualnych planów usamodzielnienia z wychowankami pieczy zastępczej	16 planów usamodzielnienia
7	Udzielanie wsparcia pełnoletnim wychowankom rodzin zastępczych i placówek opiekuńczo-wychowawczych w miejscu ich zamieszkania i na terenie PCPR.	35 osób objętych wsparciem
8	Oceny rodzin zastępczych funkcjonujących na terenie PWZ	58 ocen
9	Udział w kontaktach rodziców biologicznych z dziećmi umieszczonymi w pieczy zastępczej na terenie PCPR.	95 spotkań
10	Udzielanie wsparcia rodzicom biologicznym dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej	48 osobom udzielono wsparcia
11	Zapewnianie pomocy osobom potrzebującym, w tym udzielanie stosownego poradnictwa prawnego, pedagogicznego, psychologicznego, socjalnego, w celu pokonywania trudności życiowych i życiowego usamodzielnienia - konsultacje telefoniczne i osobiste.	Na bieżąco zgodnie z potrzebami osób zgłaszających się do PCPR
12	Udział w posiedzeniach zespołów ds. okresowej oceny dzieci umieszczonych w placówkach opiekuńczo-wychowawczych w Jasieńcu Iłżeckim, w Kozienicach, w Gostyninie, Wiktorowie, Błoniu	43 posiedzenia
13	Koordynowanie umieszczenia dzieci w instytucjonalnej i rodzinnej pieczy zastępczej, w tym przewożenie dzieci do placówek i rodzin zastępczych oraz podejmowanie działań interwencyjnych w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa dzieci w rodzinach mieszkających na terenie powiatu, przygotowanie dokumentacji.	23 koordynowane sprawy
14	Udział w rozprawach sądowych w zakresie dotyczącym rodzin zastępczych	17 spraw sądowych
15	Opiniowanie wniosków rodzin zastępczych w zakresie przyznania świadczeń jednorazowych z tytułu przyjęcia dziecka do rodziny oraz w związku z wystąpieniem wydarzeń losowych, zdarzeń mających wpływ na jakość sprawowanej opieki.	46 opinii
16	Współpraca ze środowiskiem lokalnym: sądami rejonowymi, szkołami, OPS, poradniami w zakresie pomocy dziecku i rodzinie .	działania podejmowane na bieżąco
17	Zgłaszanie do ośrodków adopcyjnych informacji o dzieciach z uregulowaną sytuacją prawną.	6 zgłoszonych dzieci
18	Przekazywanie do Sądów rejestrów o osobach pełniących funkcję rodziny zastępczej zawodowej, niezawodowej i prowadzącym rodzinny dom dziecka	Przekazanie rejestrów do Sądów Rejonowych w Pruszkowie, Grodzisku Mazowieckim oraz w Warszawie-Żoliborzu

19	Przekazywanie do sądów opinii dotyczącej kandydatów na rodziny zastępcze oraz opinii dotyczących bieżącego funkcjonowania rodzin zastępczych.	201 opinii
20	Wystąpienie z wnioskiem o alimenty od rodzica biologicznego na rzecz dziecka przebywającego w pieczy zastępczej	20 pozwów
21	Przygotowywanie sprawozdań z zakresu instytucjonalnej i rodzinnej pieczy zastępczej.	39 sprawozdań
22	Przygotowywanie dokumentacji i pism niezbędnych do zrealizowania w/w zadań.	Działania podejmowane na bieżąco
23	Efekty pracy koordynatora związane z opuszczeniem przez dziecko/ wychowanka rodziny zastępczej	Adopcja 2 Powrót do rodziny biologicznej 3 Usamodzielnienie 14
24	Prowadzenie Warsztatów Umiejętności Wychowawczych	2 grupy
25	Podnoszenie kwalifikacji oraz udział w szkoleniach, samokształcenie w zakresie wykonywanej pracy zawodowej.	Warsztaty „Akademia mocy” cz I i II Bezpieczeństwo pracownika w kontakcie z klientem stanowiącym zagrożenie Bezpieczeństwo i ochrona danych osobowych Pierwsza pomoc przedmedyczna Szkolenie PRIDE

7. Świadczenia dla rodzin zastępczych

a. świadczenie na pokrycie kosztów utrzymania dziecka

Zgodnie z art. 80 ust.1 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, rodzinie zastępczej oraz prowadzącemu rodzinny dom dziecka, na każde umieszczone dziecko przysługuje świadczenie na pokrycie kosztów jego utrzymania. Wysokość tej pomocy uzależniona jest od skierowania dziecka do rodziny spokrewnionej lub niezawodowej i zawodowej oraz rodzinnego domu dziecka, a także stanu zdrowia dziecka (posiadanie orzeczenia o stopniu niepełnosprawności). Świadczenia przyznawane są decyzją administracyjną. W ten sam sposób świadczenie jest również uchylane, gdy nie ma przesłanek do dalszej jego wypłaty. **W 2021 roku wydanych zostało 488 decyzji**, co stanowi znaczny wzrost w porównaniu z 2020 rokiem – 180 decyzje. Natomiast w roku 2019 zostało wydanych 283 decyzji.

Do wydatków na opiekę i wychowanie zalicza się:

- 1) świadczenie na pokrycie kosztów utrzymania dziecka w rodzinie zastępczej lub w rodzinnym domu dziecka;
- 2) dodatek do świadczenia na pokrycie kosztów utrzymania dziecka (w związku z posiadaniem orzeczenia o niepełnosprawności);
- 3) dofinansowanie do wypoczynku dziecka;
- 4) świadczenie na pokrycie niezbędnych wydatków związanych z potrzebami przyjmowanego dziecka;
- 5) świadczenie przyznane w związku z wystąpieniem zdarzenia losowego lub innego zdarzenia mającego wpływ na jakość sprawowanej opieki;
- 6) środki finansowe na utrzymanie lokalu mieszkalnego w budynku wielorodzinnym lub domu jednorodzinnego w wysokości odpowiadającej kosztom ponoszonym;
- 7) świadczenie związane z remontem lokalu mieszkalnego w budynku wielorodzinnym lub domu jednorodzinnym, w którym zamieszkuje rodzina zastępcza zawodowa lub jest prowadzony rodzinny dom dziecka;
- 8) pokrycie innych niezbędnych i nieprzewidzianych kosztów związanych z opieką i wychowaniem dziecka lub funkcjonowaniem rodzinnego domu dziecka.

Wysokości wypłaconych w 2021r. świadczeń przysługujących rodzinom zastępczym zostały przedstawione w poniższych tabelach:

Tabela 14. Świadczenia comiesięczne na pokrycie kosztów utrzymania dzieci umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej wg rodzaju i wartości

Lp.	Rodzaj świadczenia	Minimalna wysokość świadczenia (w zł) na dziecko	Kwota wydatkowana w 2021r. (w pełnych złotych)
1.	Świadczenie na pokrycie kosztów utrzymania dziecka umieszczonego w spokrewnionej rodzinie zastępczej	do 31.05.2021r. – 694,00 zł , od 1.06.2021r.- do 31.10.2021r. – 746,00 zł od 1.11.2021r. – 1000,00 zł	591 499,00 zł
2.	Świadczenie na pokrycie kosztów utrzymania dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej niezawodowej, zawodowej, w tym specjalistycznej bądź o charakterze pogotowia rodzinnego lub rodzinnym domu dziecka	do 31.05.2021r. – 1052,00 zł , od 1.06.2021r.- do 31.10.2021r. – 1131,00 zł od 1.11.2021r. – 1300,00 zł	910 607,00 zł
3.	Dodatek na dziecko legitymujące się orzeczeniem o niepełnosprawności lub orzeczeniem o umiarkowanym bądź znacznym stopniu niepełnosprawności	do 31.05.2021r. – 211,00 zł , od 1.06.2021r.- do 31.10.2021r. – 227,00 zł od 1.11.2021r. – 500,00 zł	53 291,00 zł
Razem			1 555,397,00zł

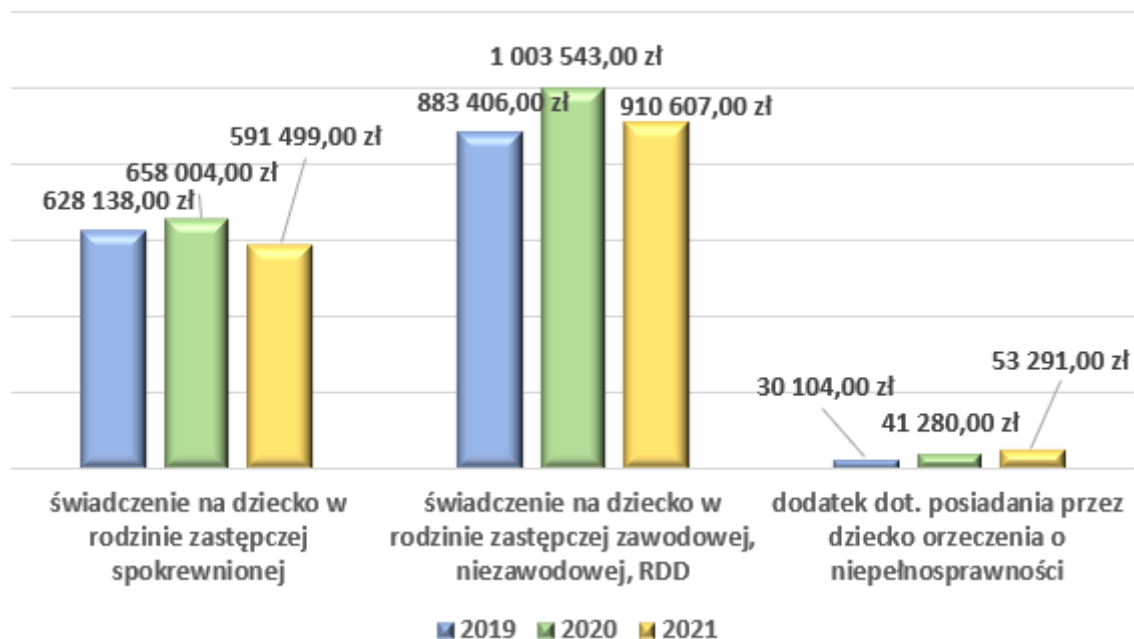
Uchwałą Nr XVIII / 179 / 2021 Rady Powiatu Warszawskiego Zachodniego z dnia 17 czerwca 2021 r. podwyższeniu uległa wysokość kwoty świadczeń pieniężnych przysługujących rodzinie zastępczej i prowadzącemu rodzinny dom dziecka na terenie Powiatu Warszawskiego Zachodniego. Od 01 listopada 2021 r. wzrosła wysokość świadczeń określonych w art. 80 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej w następujący sposób:

- a) 1000 zł miesięcznie – w przypadku dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej spokrewnionej,
- b) 1300 zł miesięcznie – w przypadku dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej zawodowej, Rodzinie zastępczej niezawodowej lub rodzinnym domu dziecka.

Rodzinie zastępczej oraz prowadzącemu rodzinny dom dziecka na dziecko legitymujące się orzeczeniem o niepełnosprawności lub o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności przysługuje dodatek w kwocie 500 zł miesięcznie na pokrycie zwiększonych kosztów utrzymania tego dziecka.

Łączna kwota wypłaconych comiesięcznych świadczeń na dzieci umieszczone w pieczy zastępczej wyniosła 1 555 397,00 zł. Kwota ta uwzględnia koszty utrzymania dzieci w rodzinnej pieczy zastępczej. W/w wydatki odnoszą się zarówno do świadczeń w rodzinach zawodowych, niezawodowych i rodzinnych domach dziecka, jak i dotyczy to dodatku w związku z posiadaniem przez dziecko orzeczenia o niepełnosprawności, co ukazuje poniższy wykres.

Wykres 7. Zestawienie wypłaconych świadczeń na pokrycie kosztów utrzymania dziecka umieszczonego w spokrewnionej rodzinie zastępczej, zawodowej i niezawodowej rodzinie zastępczej, RDD oraz dodatku do świadczenia związanego z posiadaniem orzeczenia o niepełnosprawności w latach 2019-2021

Źródło: opracowanie własne

Oprócz comiesięcznych kosztów utrzymania dziecka wyróżnia się różne rodzaje świadczeń, z których może skorzystać dziecko przebywające w rodzinnej pieczy zastępczej (przyznawane na wniosek rodziny zastępczej). Ogólna liczba tych świadczeń w 2021 roku wyniosła 1556, co doprowadziło do wypłacenia na rzecz dzieci kwoty w wysokości **833 791,00 zł**. Jest to kwota zdecydowanie niższa niż w poprzednim okresie sprawozdawczym. Dokładna analiza wydatków na poszczególne wypłaty wraz z dokładną liczbą udzielonych świadczeń w roku 2021 przedstawia się następująco:

Tabela 15. Rodzaj i wartość świadczeń finansowych dla rodzin zastępczych i rodzinnych domów dziecka wypłaconych w 2021r.

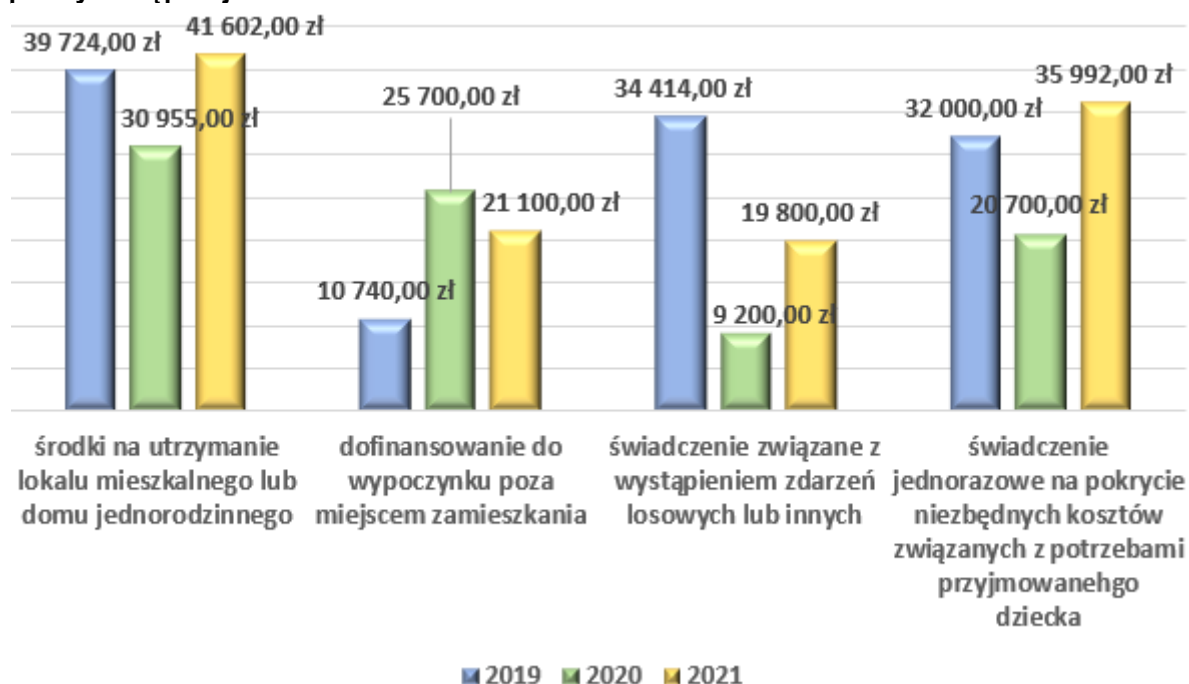
Lp.	Rodzaj świadczenia	Liczba udzielonych świadczeń	Wydatkowana kwota
1.	Świadczenie jednorazowe na pokrycie niezbędnych kosztów związanych z potrzebami przyjmowanego dziecka	22	35 992,00 zł
2.	Świadczenie jednorazowe lub okresowe na pokrycie kosztów związanych z wystąpieniem zdarzeń losowych lub innych mających wpływ na jakość sprawowanej opieki	20	19 800,00 zł

3.	Dofinansowanie do wypoczynku dziecka poza miejscem zamieszkania	50	21 100,00 zł
4	Środki finansowe na utrzymanie lokalu mieszkalnego w budynku wielorodzinnym lub domu jednorodzinnym	20	41 602,00 zł
5	Dodatek w wysokości świadczenia wychowawczego	1 444	715 296,50
Razem		1 556	833 790,50 zł

Źródło: opracowanie własne

Nie można pomijać faktu, że ogólna liczba udzielonych świadczeń czy to fakultatywnych, czy to obligatoryjnych jest ściśle zależna od liczby dzieci już przebywających w pieczy zastępczej, jak i umieszczonych w danych okresie sprawozdawczym, co dokładnie widać na poniższym wykresie:

Wykres 7. Zbiorcze zastawienie świadczeń wypłacanych na dzieci przebywające w rodzinnej pieczy zastępczej w latach 2019 – 2021

Źródło: opracowanie własne

Łączna wysokość świadczeń związanych z zaspokojeniem potrzeb dziecka przyjmowanego do pieczy zastępczej w roku 2021 jest wyższa niż w poprzednim roku. Tendencja wzrostowa jest obserwowalna w przypadku świadczeń związanych ze zdarzeniami losowymi lub innymi – nastąpił znaczący wzrost wypłaconych świadczeń w porównaniu do poprzedniego roku. Mniej dzieci w porównaniu do poprzedniego roku umieszczonych w pieczy zastępczej w okresie wakacyjnym wyjechało na letni wypoczynek, co jest najprawdopodobniej związane z sytuacją

epidemiczną w Polsce. Natomiast wydatki na utrzymanie lokalu mieszkalnego lub domu jednorodzinnego są najwyższe od lat, co jest związane z wysokimi ogólnymi kosztami życia i utrzymania.

b. wynagrodzenia dla zawodowych rodzin zastępczych

Zgodnie z art. 85 ust. 1 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz na podstawie uchwały Nr XII/119/2020, rodzinie zastępczej zawodowej oraz prowadzącemu rodzinny dom dziecka przysługuje wynagrodzenie. Ogólna wysokość wynagrodzenia dla rodzin zastępczych zawodowych i prowadzących rodzinne domy dziecka w 2021 roku przedstawia się następująco:

Tabela 16. Wynagrodzenia rodzin zastępczych zawodowych i prowadzących rodzinne domy dziecka – wypłacone w 2021r.

Wyplacono w 2021 r.			
Lp.	Rodzaj świadczenia	Wydatkowana kwota	
1.	Wynagrodzenie dla zawodowych rodzin zastępczych w tym:	344 989,85 zł	
a.	pełniących funkcję pogotowia rodzinnego	51 801,12 zł	
b.	pełniących funkcję specjalistycznej rodziny zawodowej	143 478,48 zł	
c.	pełniących funkcję rodziny zastępczej zawodowej (bez konkretnego typu)	59 241,93 zł	
d.	pomoc w rodzinie zastępczej zawodowej	42 262,66 zł	
e.	pomoc w rodzinie zastępczej niezawodowej	48 205,66 zł	
2.	rodzinny dom dziecka	126 925,99 zł prowadzący RDD	294 919,84 zł
		144 660,85 zł pomoc RDD	
		13 889,00 zł remont domu	
		9 444,00 zł nieprzewidziane koszty związ. z op/wych dzieci	
Razem		984 899,54 zł	

Źródło: opracowanie własne

c. dodatek w wysokości świadczenia wychowawczego

Od dnia 1 kwietnia 2016 roku zaczęła obowiązywać ustawa z dnia 11 lutego 2016 roku o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci zmieniająca ustawę o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Art. 80 ust. 1a wskazuje, że rodzinie zastępczej i prowadzącemu rodzinny dom dziecka, do świadczenia na pokrycie kosztów utrzymania dziecka, na każde umieszczone w pieczy zastępczej dziecko w wieku do 18 roku życia przysługuje dodatek wychowawczy w wysokości świadczenia wychowawczego określony w przepisach o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci, zwany „dodatkiem wychowawczym”.

Jego celem jest częściowe pokrycie wydatków związanych z wychowywaniem dziecka, w tym z opieką nad nim i zaspokojeniem jego potrzeb życiowych.

Dodatek wychowawczy jest udzielany na wniosek odpowiednio rodziny zastępczej, rodziny pomocowej lub prowadzącego rodzinny dom dziecka; przyznaje się go od dnia faktycznego umieszczenia dziecka do dnia faktycznego opuszczenia przez dziecko rodziny zastępczej lub rodzinnego domu dziecka, jednak – co ważne przy dodatku wychowawczym – nie wcześniej jednak niż od miesiąca złożenia wniosku.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Powiecie Warszawskim Zachodnim w związku z w/w dodatkiem w roku 2021 wydało **202 decyzje**. Dodatek wychowawczy i koszty jego obsługi są finansowane w formie dotacji celowej z budżetu państwa – na ten cel zostało wydatkowanych ogółem **869 832,54 zł**.

Tabela 17. Zbiorcze wydatki dot. dodatku wychowawczego

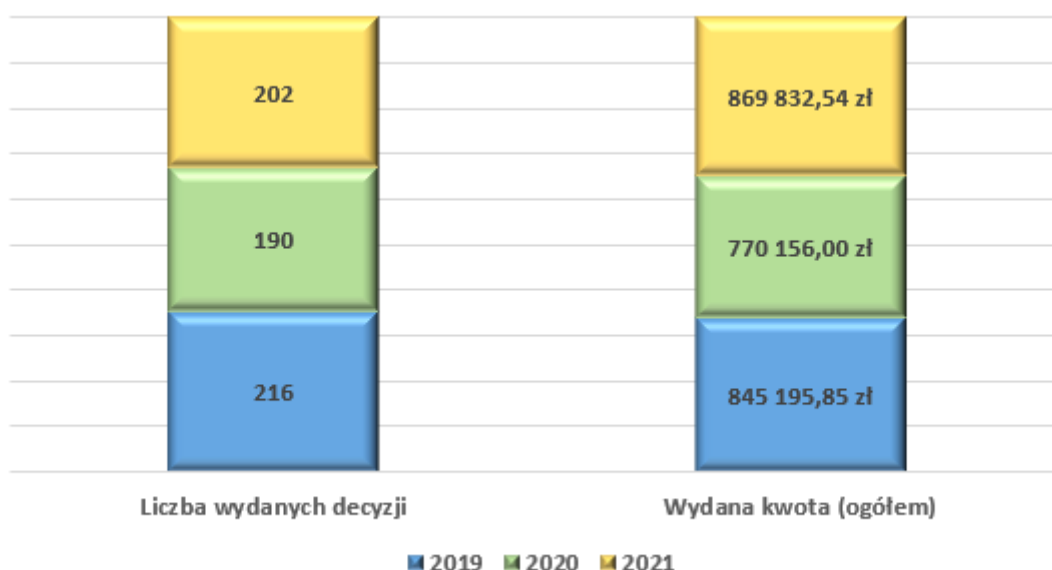
	Wysokość dodatku wychowawczego	Liczba wydanych decyzji	Wydatkowana kwota ogółem w 2021 roku
Rodzinna piecza zastępcza	500,00 zł	161*	715296,50 zł
Placówka opiekuńczo-wychowawcza typu rodzinnego		10**	31 120,43 zł
Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza nr 1		18**	62 195,71 zł
Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza nr 2		13**	61 219,90 zł
	Razem	202	869 832,54 zł

Źródło: opracowanie własne

* W 2021 roku zostało wydanych ogółem 161 decyzji dotyczących dodatku wychowawczego w rodzinnej pieczy zastępczej. Z ogólnej 161 decyzji – 142 to decyzje przyznające dodatek, zaś 19 – uchylające dodatek.

** W 2021 roku w instytucjonalnej pieczy zastępczej zostało wydanych 41 decyzji, z czego 32 – to decyzje przyznające, natomiast 9 uchylające dodatek wychowawczy.

Wykres 8. Analiza wydatków i liczby wydanych decyzji dot. dodatku wychowawczego w latach 2019-2021

Źródło: opracowanie własne

Różnica w wypłaconych kwotach dodatku wychowawczego wynika z liczby dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej do 18 roku życia – im więcej osób powyżej 18 roku życia przebywających w pieczy zastępczej, tym mniejsze nakłady na dodatek wychowawczy, gdyż pełnoletnie dzieci w pieczy nie mają prawa do tego świadczenia.

Ustawa z dnia 17 września 2021 roku o zmianie ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. 2021, poz. 1981) wprowadziła następujące zmiany w Programie „Rodzina 500 plus”, które wpływają na wypłacanie świadczenia przez PCPR:

1. **Od dnia 01.01.2022 r.** dodatek wychowawczy, o którym mowa w art. 80 ust. 1a ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej zostaje zastąpiony przez **świadczenie wychowawcze**.
2. **Od dnia 01.01.2022 r.** Organem właściwym do przyjmowania wniosków, prowadzenia postępowań, przyznawania oraz obsługi programu rządowego dotyczącego przyznania świadczenia wychowawczego (500+) jest **Zakład Ubezpieczeń Społecznych** (art. 1 pkt 9 ustawa z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci.)
3. Wniosek o przyznanie świadczenia wychowawczego będzie składany do ZUS **wyłącznie** w formie elektronicznej na platformie EPUAP/Profil Zaufany (art. 1 pkt 13 lit. f i g ww. Ustawy).
4. Świadczenie wychowawcze będzie przekazywane w formie bezgotówkowej na wskazany przez osobę uprawnioną rachunek bankowy (art. 1 pkt 25 ww. Ustawy).
5. Decyzje, na mocy których zostało przyznane prawo do dodatku wychowawczego lub dodatku do zryczałtowanej kwoty, o których mowa w art. 80 ust. 1a oraz art. 113a Ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej w brzmieniu dotychczasowym, tracą moc z dniem końcowej daty obowiązywania decyzji, jednakże nie później jednak niż z dniem **1 czerwca 2022 r.** (art. 15 ww. ustawy). Zatem w sytuacji, gdy decyzja Starosty Warszawskiego Zachodniego przyznająca dodatek wychowawczy/dodatek do zryczałtowanej kwoty traci moc w okresie od dnia 01.01.2022 r. do dnia 31.05.2022 r., wniosek o przyznanie świadczenia wychowawczego od **następnego dnia** po zakończeniu

obowiązywania dotychczasowej decyzji należy złożyć do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych.

8. Porozumienia

Zgodnie z art. 191 ust. 1 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej powiat właściwy ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej ponosi wydatki na jego na opiekę i wychowanie.

Powiat, który przyjmuje dziecko z innego terenu, w porozumieniu określa warunki pobytu dziecka i wysokość wydatków na jego opiekę i wychowanie.

a. Porozumienia w sprawie zwrotu wydatków na opiekę i wychowanie dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych

Tabela 19. Porozumienia zawarte w sprawie zwrotu wydatków na opiekę i wychowanie dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych, placówce opiekuńczo - wychowawczej i w RDD na terenie Powiatu Warszawskiego Zachodniego, a pochodzących z innych miast lub powiatów – 2021 rok – dochód PWZ

Lp.	Miasto/Powiat	Dzieci w pieczy zastępczej – ogółem	Dzieci umieszczone w pieczy zastępczej w 2021r.
1.	Żyrardów	2	0
2.	Łódź	1	1
3.	Pruszków	2	0
4.	Warszawa	15	2
5.	Radom	1	0
6.	Białystok	1	0
7.	Grodzisk Mazowiecki	2	0
8.	Płońsk	2	0
9.	Wołomin	1	0
10.	Kielce	1	0
11.	Piaseczno	2	0
12.	Kozienice	1	0
13.	Koszalin	1	0
14.	Skierniewice	1	0
15.	Ostrów Mazowiecka	1	0
16.	Włoszczowa	1	1
17.	Siedlce	1	1
18.	Ryki	1	1
19.	Drawsko Pomorskie	1	1
20.	Będzin	2*	2
21.	Rzeszów	2*	2
Razem		42	11

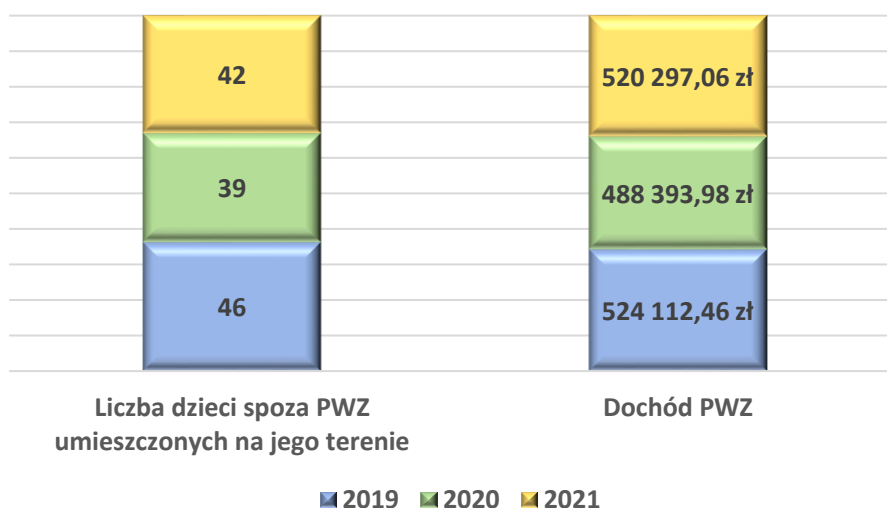
Źródło: opracowanie własne

*- Porozumienie nie zostało podpisane w 2021 i środki finansowe będą przekazane w następnym roku.

Powiat Warszawski Zachodni otrzymał w 2021 roku kwotę **520 297,06 zł** z tytułu zwrotu wydatków na opiekę i wychowanie dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych na terenie Powiatu Warszawskiego Zachodniego, a pochodzących z innych miast lub powiatów. W okresie sprawozdawczym w rodzinnej pieczy zastępczej przebywało łącznie **42 dzieci** spoza terenu Powiatu Warszawskiego Zachodniego. Z grupy tej, 11 dzieci zostało umieszczonych w 2021 roku, natomiast pozostałe dzieci umieszczono w latach poprzednich. W roku 2021 r. rodzinną pieczę zastępczą opuściło 5 dzieci pochodzących z innych powiatów. Umieszczenia i odejścia z rodziny zastępczej kształtują się w latach poprzednich następująco: rok 2020 - liczba umieszczeń 11, odpływów –8, rok 2019 - liczba umieszczeń 7, odpływów – 15.

Analizując to zagadnienie pod kątem finansowym, można wyciągnąć wniosek, iż dochód PWZ z tytułu pobytu dzieci pochodzących spoza naszego powiatu na terenie PWZ jest ściśle związany z liczbą dzieci. Im wyższa liczba dzieci spoza Powiatu a przebywająca na terenie PWZ, tym wyższa kwota zwrotu (od listopada 2021 roku jest zwiększenie kwoty świadczenia dla rodzin zastępczych i powiaty zwracają większą kwotę), co obrazuje poniższy wykres:

Wykres 9. Dochód PWZ z tytułu pobytu dzieci spoza PWZ na jego terenie

Źródło: opracowanie własne

Odwrotną sytuację do wcześniej analizowanej jest ta, w której dzieci pochodzące z gmin znajdujących się na terenie Powiatu Warszawskiego Zachodniego są umieszczane na mocy postanowienia Sądu w rodzinach zastępczych na terenie innych miast i powiatów.

W okresie sprawozdawczym w rodzinnej pieczy zastępczej poza terenem Powiatu Warszawskiego Zachodniego przebywało łącznie **23 dzieci**, liczba umieszczeń – 7 i odpływów – 5.

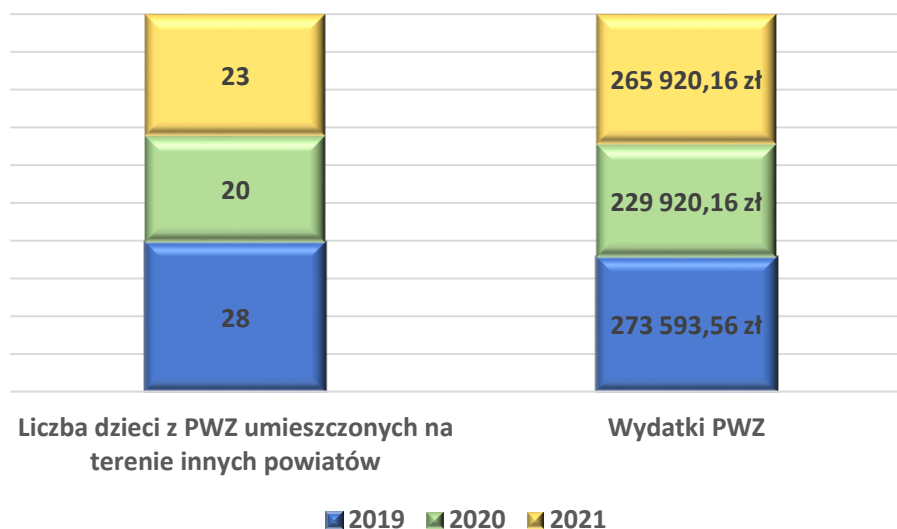
Tabela 20. Porozumienia zawarte w 2021 roku w sprawie zwrotu wydatków na opiekę i wychowanie dzieci pochodzących z Powiatu Warszawskiego Zachodniego, a umieszczonych w rodzinach zastępczych na terenie innych miast lub powiatów – wydatki PWZ

Lp.	Miasto/Powiat	Dzieci w pieczy zastępczej – ogółem	Dzieci umieszczone w pieczy zastępczej w 2021r.
1.	Sochaczew	1	0
2.	Łowicz	1	0
3.	Warszawa	4	0
4.	Grodzisk Mazowiecki	3	0
5.	Mińsk Mazowiecki	2	0
6.	Ciechanów	1	0
7.	Włocławek	1	0
8.	Biała Podlaska	1	0
9.	Piaseczno	1	0
10.	Legionowo	1	0
11.	Łomża	1	1
12.	Zambrów	1	1
13.	Pruszków	1	1
14.	Otwock	4	4
Razem		23	7

Źródło: opracowanie własne.

Powiat Warszawski Zachodni w 2021 roku wydał łącznie kwotę **265 530,95 zł** na pokrycie kosztów utrzymania dzieci pochodzących z naszego powiatu, a umieszczonych w rodzinach zastępczych na terenie innych miast lub powiatów.

Wykres 10. Wydatki PWZ z tytułu pobytu dzieci z PWZ na terenie innych miast lub powiatów w latach 2019 – 2021

Źródło: opracowanie własne

Na przedstawionym wykresie widoczne jest, że poza terenem Powiatu Warszawskiego Zachodniego w rodzinnej pieczy zastępczej przebywa większa liczba dzieci, i wydatki rosną. Z prezentowanych danych wynika że, średnie koszty PWZ ponosiły w 2021 roku – 265 920,16 zł, w 2020 roku – 229 920,16 zł, a największe koszty PWZ ponosił w 2019 roku – 273 593,56 zł.

b. Porozumienia w sprawie przyjęcia dziecka do placówki opiekuńczo – wychowawczej oraz warunków jego pobytu i wysokości wydatków na jego utrzymanie

W okresie 01.01.2021 – 31.12.2021 roku w instytucjonalnej pieczy zastępczej przebywało łącznie 46 dzieci z terenu Powiatu Warszawskiego Zachodniego. Z tej grupy 3 dzieci zostało umieszczonych w 2021 roku – w placówkach poza PWZ i 12 dzieci opuściło placówkę.

Na terenie Powiatu Warszawskiego Zachodniego funkcjonuje placówka opiekuńczo – wychowawcza typu rodzinnego (dla 8 dzieci), natomiast do końca 2021 roku przebywało w niej 7 dzieci.

Uchwałą Rady Powiatu (Nr XXIII/157/2017 oraz XXIII/158/2017) z dnia 21 września 2017r. zostały powołane dwie placówki opiekuńczo-wychowawcze przeznaczone dla 28 dzieci (w każdej jest po 14 miejsc).

Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza Nr 1 w Błoniu oraz Placówka Opiekuńczo - Wychowawcza Nr 2 w Dziekanowie Leśnym – w ciągu całego 2021 roku przyjęły 10 wychowanków: POW Nr 1 - 6 dzieci i POW Nr 2 - 4 dzieci.

W całym okresie sprawozdawczym w POW NR 1 i POW NR 2 przebywało **33 dzieci**, POW Nr 1 - 19 wychowanków i POW Nr 2 - 14 wychowanków.

W ciągu całego 2021 roku 12 wychowanków opuściło Placówkę, z czego na kontynuowanie nauki przeszło 5 wychowanków.

Na dzień 31 grudnia 2021 roku w POW Nr 1 i Nr 2 przebywało 22 dzieci.

Tabela 21. Liczba dzieci umieszczonych w instytucjonalnej pieczy zastępczej z podziałem na miejsce umieszczenia, narastająco.

	dzieci przebywające w instytucjonalnej pieczy zastępczej (ogółem)	dzieci skierowane do instytucjonalnej pieczy zastępczej w 2021 r.
poza Powiatem Warszawskim Zachodnim	46	3
w granicach PWZ (RDD Nr 1, POW NR1, POW NR 2)	40 RDD 1 - 7 POW 1 - 19 POW 2 - 14	14 RDD 1- 4 POW 1 - 6 POW 2 - 4
Razem	86	17

Źródło: opracowanie własne

Podsumowując, porozumienia w sprawie przyjęcia dziecka do placówki opiekuńczo – wychowawczej dotyczą tylko i wyłącznie dzieci pochodzących z terenu PWZ, a umieszczonych poza jego granicami, czyli w 2021 roku porozumienia dotyczą 46 dzieci – dalsza analiza dotyczy również tylko tych dzieci.

Koszt utrzymania wszystkich dzieci w roku 2021 we wszystkich placówkach wyniósł **2 322 754,00 zł**, z czego:

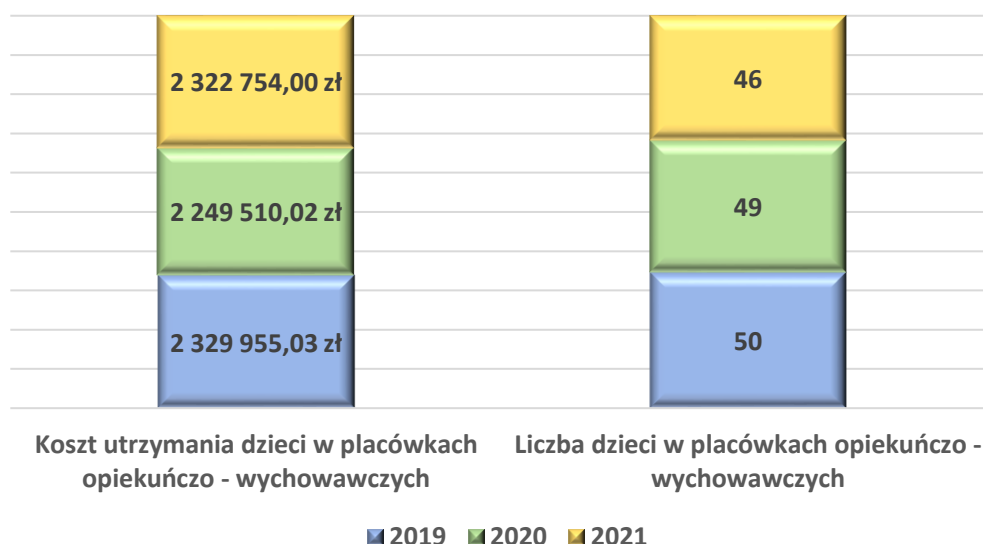
- **1 962 708,39 zł** stanowił koszt pobytu dzieci w placówkach publicznych: w Mławie, Gostyninie, Siedlcach, Garwolinie, Kozienicach, Kisielanach, Otwocku w Domu Dla Dzieci, Ostrołęce, Sławno-Interwencja oraz Interwencyjnym Ośrodku Preadopcyjnym;

- **360 045,61 zł** stanowił koszt pobytu dzieci w placówce niepublicznej w Jasieńcu Iłżeckim.

Porozumienia w sprawie przyjęcia dziecka do placówki opiekuńczo – wychowawczej oraz warunków jego pobytu i wysokości wydatków na jego utrzymanie zawierane jest na każde dziecko (ośrodek Interwencyjny wystawia tylko skierowanie), które trafia do placówki opiekuńczo – wychowawczej czy też rodziny zastępczej. Tak jak to było wcześniej podkreślane – im więcej dzieci w placówkach, tym wyższe koszty po stronie powiatu, z którego dzieci pochodzą.

W roku 2021 przebywało 46 dzieci, w roku 2020 przebywało – 49 dzieci i 2019 przebywało – 50 dzieci, koszt utrzymania jest zbliżony do 2019 roku, zmieniły się średnie miesięczne koszty utrzymania w placówkach co jest zilustrowane na poniższym wykresie:

Wykres 11. Koszt utrzymania dzieci w placówkach opiekuńczo – wychowawczych w latach 2019 – 2021

Źródło: opracowanie własne

Ogólny koszt jest zależny od miesięcznego kosztu utrzymania dziecka w placówce, w której przebywa. Im większa liczba dzieci przebywająca w placówkach, w których ten koszt jest wyższy, tym wyższe koszty ogólne.

Miesięczny koszt utrzymania dziecka w poszczególnych placówkach wahał się od 3 600,00 zł do 7 706,12 zł.

W 2021 roku 23 dzieci pochodzących z terenu Powiatu Warszawskiego Zachodniego przebywało w rodzinach zastępczych na terenie innych powiatów, stąd też łączna kwota wydatków z tego tytułu poniesionych przez Powiat wyniosła w 2021 roku – **265 530,95 zł**.

Głównymi powodami umieszczania dzieci w rodzinach zastępczych poza Powiatem Warszawskim Zachodnim było wydawanie postanowienia przez Sąd na pełnienie funkcji rodziny zastępczej przez:

- krewnych mieszkających poza terenem Powiatu Warszawskiego Zachodniego;
- inne osoby wykwalifikowane funkcjonujące poza terenem Powiatu Warszawskiego Zachodniego.

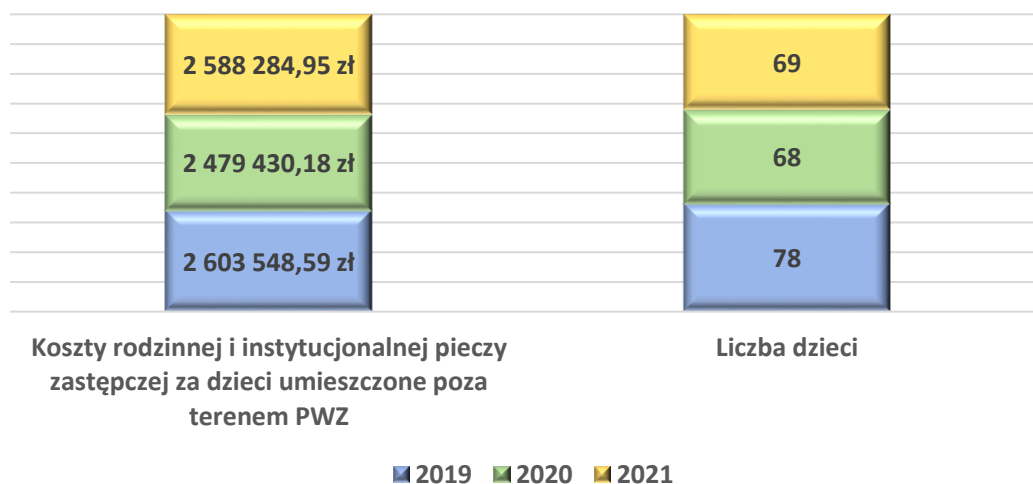
Tabela 22. Koszt rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej w 2021 roku za dzieci umieszczone poza terenem Powiatu Warszawskiego Zachodniego

Pieczą zastępczą		Liczba dzieci	Kwota wydana w 2021 roku
Rodzinna		23	265 530,95 zł
Instytucjonalna		46	2 322 754,00 zł
Razem			2 588 284,95 zł

Źródło: opracowanie własne

Analiza zagadnienia kosztów pobytu dzieci w pieczy zastępczej poza granicami Powiatu Warszawskiego Zachodniego, a które są ujęte na tzw. porozumieniach przedstawia się następująco:

Wykres 12. Koszty rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej za dzieci umieszczone poza terenem PWZ, a z niego pochodzących wraz z liczbą dzieci w latach 2019 – 2021

Źródło: opracowanie własne

Zobowiązania innych powiatów na rzecz Powiatu Warszawskiego Zachodniego z tytułu opłat za pobyt dzieci w rodzinach zastępczych i pieczy instytucjonalnej wynosiły **953 160,19 zł, co stanowiło dochód powiatu.**

Wysokość wydatków i dochodów z ww. tytułu zależna jest od liczby dzieci, ich wieku, stanu zdrowia oraz rodzaj rodziny zastępczej, w jakiej przebywają.

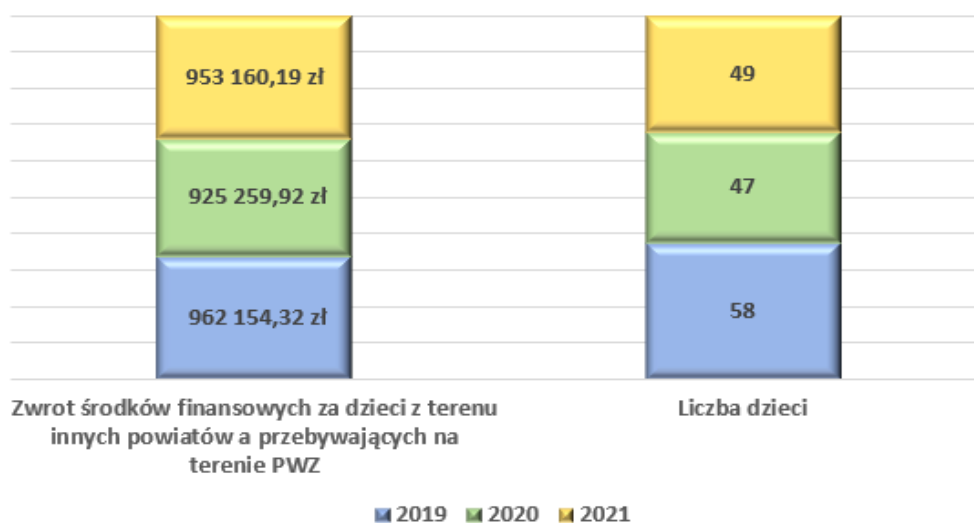
Tabela 23. Zwrot środków finansowych za dzieci z terenu innych Powiatów przebywających w rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej w 2021 roku na terenie Powiatu Warszawskiego Zachodniego

Piecza zastępcza	Ilość dzieci	Zwrot środków w 2021 roku
Rodzinna	42	520 297,06 zł
Instytucjonalna (Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza Nr 1 i Nr 2)	4	297 855,13 zł
Instytucjonalna (placówka typu rodzinnego)	2	135 008,00 zł
Razem		953 160,19 zł

Źródło: opracowanie własne

Analiza tego zagadnienia poszerzona o lata 2019 i 2020 pokazuje, że w 2021 roku zaobserwowano wzrost liczby dzieci co do roku 2020. Wraz ze wzrostem liczby dzieci, obserwuje się analogiczny wzrost wartości zwrotów środków finansowych dokonywanych na rzecz innych powiatów, co jest ujęte na poniższym wykresie:

Wykres 13. Zwrot środków finansowych za dzieci z terenu innych Powiatów przebywających w rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej w latach 2019 – 2021 na terenie Powiatu Warszawskiego Zachodniego

Źródło: opracowanie własne

W okresie sprawozdawczym w Rodzinnym Domu Dziecka Nr 1 w Wiktorowie, w placówce opiekuńczo – wychowawczej typu rodzinnego przebywało 2 dzieci pochodzących spoza naszego Powiatu. Dzieci zostały umieszczone na podstawie postanowień Sądu działając zgodnie z art. 35 ust. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Z tego tytułu Powiat Warszawski Zachodni otrzymał **135 008,00 zł** jako zwrot wydatków przeznaczonych na opiekę i wychowanie dzieci umieszczonych w placówce opiekuńczo – wychowawczej. Porozumienia na zwrot wydatków za umieszczenie dzieci na terenie naszego powiatu są zawarte z Grodziskiem Mazowieckim. Ogólna liczba dzieci, jakie przebywały w Rodzinnym Domu Dziecka Nr 1 w Wiktorowie to 7 (2 spoza i 5 z terenu PWZ), z czego 3 dzieci opuściła placówkę w 2020 roku a 4 dzieci została umieszczona.

Zgodnie z Zarządzeniem Nr 13/2021 Starosty Warszawskiego Zachodniego z dnia 18 lutego 2021r. ukazanym w Dzienniku Urzędowym Województwa Mazowieckiego z dnia 19 lutego 2021r. poz. 1449, średni miesięczny **koszt utrzymania dziecka w Rodzinnym Domu Dziecka Nr 1 w Wiktorowie w roku 2021 wynosił 5 860,00 zł.** Średni miesięczny **koszt utrzymania dziecka w Placówce Opiekuńczo-Wychowawczej Nr 1 w Błoniu w roku 2021 wynosił 6 643,59 zł, natomiast w Placówce Opiekuńczo – Wychowawczej Nr 2 w Dziekanowie Leśnym – 6 664,89 zł.**

Ogólne, łączne koszty placówek opiekuńczo – wychowawczych przedstawiają się następująco:

POW 1 Błonie: 1 070 554,61 zł
POW 2 Dziekanów Leśny: 1 126 598,74 zł
RDD Nr 1 w Wiktorowie: 334 490,11 zł.

W okresie sprawozdawczym w Placówce Opiekuńczo-Wychowawczej nr 1 w Błoniu, nr 2 w Dziekanowie Leśnym i Rodzinnym Domu Dziecka Nr 1 w Wiktorowie przebywało 6 dzieci pochodzących spoza naszego Powiatu (1 dziecko opuściło placówkę w 2021 roku). Dzieci zostały umieszczone na podstawie postanowień Sądu działając zgodnie z art. 35 ust. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Z tego tytułu Powiat Warszawski Zachodni otrzymał **432 863,13 zł** jako zwrot wydatków przeznaczonych na opiekę i wychowanie dzieci umieszczonych w placówce opiekuńczo – wychowawczej. Porozumienia na zwrot wydatków za umieszczenie dzieci na terenie naszego powiatu są zawarte z Grodziskiem Mazowieckim, Otwockiem, m. st. Warszawa.

c. Partycypacja gmin w ponoszeniu wydatków za pobyt dzieci w instytucjonalnej pieczy zastępczej oraz w rodzinnej pieczy zastępczej

Zgodnie z art. 191 ust. 9 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej w przypadku umieszczenia dziecka w rodzinie zastępczej albo w rodzinnym domu dziecka oraz art. 191 ust. 10 w przypadku umieszczenia dziecka w placówce opiekuńczo – wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo – terapeutycznej albo interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym, gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej ponosi odpowiednio wydatki w wysokości:

1. 10% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka – w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej

2. 30% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka – w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej
3. 50% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka – w trzecim roku i następnych latach pobytu dziecka w pieczy zastępczej

Z tego tytułu, w 2021r., gminy do Powiatu przekazały kwotę **2 298 102,46 zł**. Kwota ta z roku na rok jest coraz większa. W 2020 roku zwroty z gmin wyniosły 2 085 107,60 natomiast w 2019 roku 1 724 169,79 zł. Łącznie od 2012-2020, kiedy weszła w życie *ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej* gminy dokonały zwrotu do Powiatu Warszawskiego Zachodniego na łączną kwotę **9 375 388,16 zł**.

Dokładna analiza zagadnienia partycypacji gmin w ponoszeniu wydatków za pobyt dzieci w pieczy zastępczej przedstawiona jest poniżej:

Tabela 24. Liczba dzieci pochodzących z gmin PWZ umieszczonych w rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej po 2012 roku, za które gminy ponoszą wydatki

Gmina	Ilość dzieci (2021r.)	Wartość zwrotu gmin (w zł) – ogółem 2012r.-2020r.	Wartość zwrotu gmin (w zł) – 2021 rok
Kampinos	6	534 430,08 zł	63 112,58 zł
Leszno	28	642 230,53 zł	310 846,03 zł
Izabelin	3	388 174,00 zł	19 511,15 zł
Łomianki	38	856 337,21 zł	176 380,20 zł
Ożarów Mazowiecki	38	2 462 751,28 zł	555 673,73 zł
Stare Babice	21	1 097 672,75 zł	95 292,55 zł
Błonie	82	3 393 792,31 zł	1 077 286,22 zł
RAZEM	187	9 375 388,16 zł	2 298 102,46 zł

Źródło: opracowanie własne

Cztery gminy Powiatu Warszawskiego „dominują” w zestawieniu tych, które ponoszą najwyższe koszty zwrotu z tytułu pobytu dzieci w pieczy zastępczej, a są to Błonie, Ożarów Mazowiecki. Po przeciwnej stronie są Kampinos i Izabelin, które ponoszą najniższe koszty z tytułu zwrotów, a ponadto można zauważyć, że kwoty zwrotów z roku na rok są coraz niższe. Dokonując analizy tego zagadnienia na przestrzeni lat w większości przypadków z każdym kolejnym rokiem wzrasta ogólna wartość zwrotu gmin do powiatu, co obrazuje poniższa tabela.

Tabela 25. Wartość zwrotów z poszczególnych gmin w latach 2019 – 2021

Gmina	Wartość zwrotu gmin (w zł) – 2019 rok	Wartość zwrotu gmin (w zł) – 2020 rok	Wartość zwrotu gmin (w zł) – 2021 rok
Kampinos	78 229,33 zł	71 647,38 zł	63 112,58 zł
Leszno	135 625,74 zł	215 431,55 zł	310 846,03 zł
Izabelin	42 148,97 zł	38 087,65 zł	19 511,15 zł
Łomianki	126 511,33 zł	151 735,75 zł	176 380,20 zł
Ożarów Mazowiecki	462 252,26 zł	568 024,47 zł	555 673,73 zł
Stare Babice	142 584,04 zł	132 036,62 zł	95 292,55 zł
Błonie	736 818,12 zł	908 144,18 zł	1 077 286,22 zł
RAZEM	1 303 523,40 zł	1 724 169,79 zł	2 298 102,46 zł

9. Usamodzielnienia wychowanków

Zgodnie z art. 140 ust.1 *ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej* osobie opuszczającej po osiągnięciu pełnoletności rodzinę zastępczą, rodzinny dom dziecka, placówkę opiekuńczą – wychowawczą lub regionalną placówkę opiekuńczą – terapeutyczną oraz na mocy art. 88 *ustawy o pomocy społecznej* osoba pełnoletnia opuszczająca dom pomocy społecznej dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie, dom dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży oraz schronisko dla nieletnich, zakład poprawczy, specjalny ośrodek socjoterapii zapewniający całodobową opiekę i młodzieżowy ośrodek wychowawczy, zwana dalej „osobą usamodzielnianą” zostaje objęta pomocą, mającą na celu jej życiowe usamodzielnienie i integrację ze środowiskiem przez pracę socjalną, a także przyznaje się pomoc:

- pieniężną na usamodzielnienie,
- pieniężną na kontynuowanie nauki,
- na zagospodarowanie.

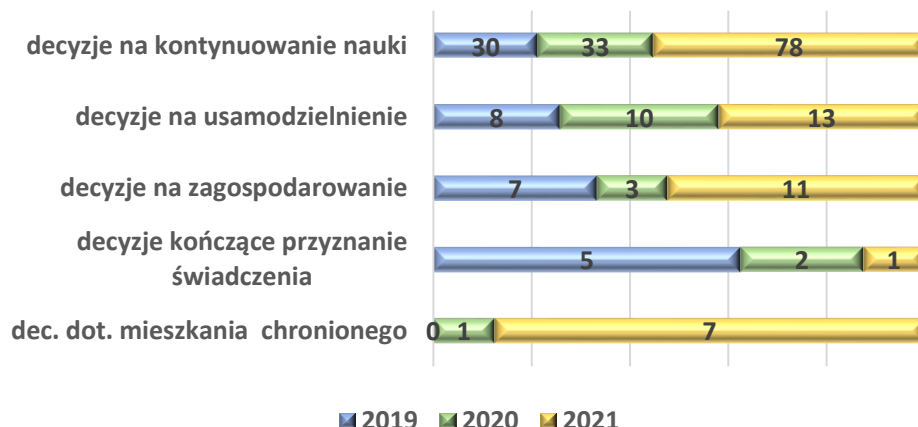
Wyżej wymienioną pomoc finansową udziela się na podstawie decyzji administracyjnej.

W 2021 roku wydano łącznie **110 decyzji**, w tym:

- na kontynuowanie nauki – 78,
- na usamodzielnienie – 13,
- na zagospodarowanie – 11,
- decyzja kończąca dot. przyznania świadczenia na kontynuowanie nauki – 1,
- decyzja przyznająca mieszkanie chronione – 7.

Analizując to zagadnienie na przestrzeni ostatnich lat można wyciągnąć wniosek, iż wraz z kolejnym rokiem sprawozdawczym ogólna liczba wystawionych decyzji ulega zmniejszeniu, jednak rok 2021 był rokiem gdzie wydano najwięcej decyzji, spowodowane to było wejściem w życie Uchwały NR XV/139/2020 Rady Powiatu Warszawskiego Zachodniego z dnia 19 listopada 2020 roku w sprawie podwyższenia wysokości kwoty pomocy pieniężnej na kontynuowanie nauki z kwoty 526,00 zł do wysokości 1000, 00 zł.

Wykres 14. Liczba wydanych decyzji z uwzględnieniem rodzaju decyzji – zestawienie za lata 2019-2021

Źródło: opracowanie własne

W 2019 roku zostało wydanych ogółem 50 decyzji, w roku 2020 – 49 decyzji, w 2021 roku został wydanych 110 decyzji, z czego 24 to decyzje zmieniające, które spowodowane były wejściem w życie Uchwały NR XV/139/2020 Rady Powiatu Warszawskiego Zachodniego z dnia 19 listopada 2020 roku w sprawie podwyższenia wysokości kwoty pomocy pieniężnej na kontynuowanie nauki z kwoty 526,00 zł do wysokości 1000, 00 zł.

Mimo tego, że liczba decyzji jest do siebie zbliżona, to widać wyraźnie zarysowaną tendencję wzrostową niezależnie od rodzaju decyzji.

Tabela 26. Liczba usamodzielnianych wychowanków w 2021 roku

Lp.	Liczba usamodzielnianych wychowanków	
1.	po rodzinach zastępczych	39
2.	po placówkach opiekuńczo – wychowawczych	15
3.	po Młodzieżowych Ośrodkach Wychowawczych/ Młodzieżowych Ośrodkach Socjoterapii	2
Razem		56

Źródło: opracowanie własne.

Łączna liczba osób usamodzielnianych, którym udzielano wsparcia w 2021 roku wynosi 56 osoby, z czego zdecydowana większość stanowi osoby, które opuściły rodzinną pieczę zastępczą (39 osób). Zdecydowanie mniej – 15 osób korzystających z w/w wsparcia przebywała w placówkach opiekuńczo – wychowawczych, natomiast 2 osoby – w Młodzieżowych Ośrodkach Wychowawczych bądź też Młodzieżowych Ośrodkach Socjoterapii.

a. Wychowankowie opuszczający rodziny zastępcze

Dla pełnoletnich wychowanków rodzin zastępczych, którym również przysługuje pomoc finansowa wypłacana w całym procesie usamodzielnienia, wydano łącznie **330 728,86 zł**.

Tabela 27. Pomoc na usamodzielnienie dla wychowanków z rodzin zastępczych w 2021r.

Lp.	Rodzaj pomocy	Wydatkowana kwota
1.	kontynuowanie nauki	263 297,86 zł
2.	na usamodzielnianie	47 445,00 zł
3.	na zagospodarowanie	19 986,00 zł
Razem		330 728,86 zł

Źródło: opracowanie własne.

b. Wychowankowie opuszczający placówki opiekuńczo - wychowawcze

W 2021 roku 17 pełnoletnich wychowanków placówek było objętych pomocą pieniężną na kontynuowanie nauki i usamodzielnienie. Pomoc ta wyniosła łącznie **143 560,23 zł**. Zostali nią objęci zarówno wychowankowie mieszkający na terenie powiatu jak i ci, którzy go opuścili i osiedlili się poza nim.

Tabela 28. Pomoc na usamodzielnienie dla wychowanków opuszczających placówki opiekuńczo - wychowawcze (w tym MOW) w 2021r.

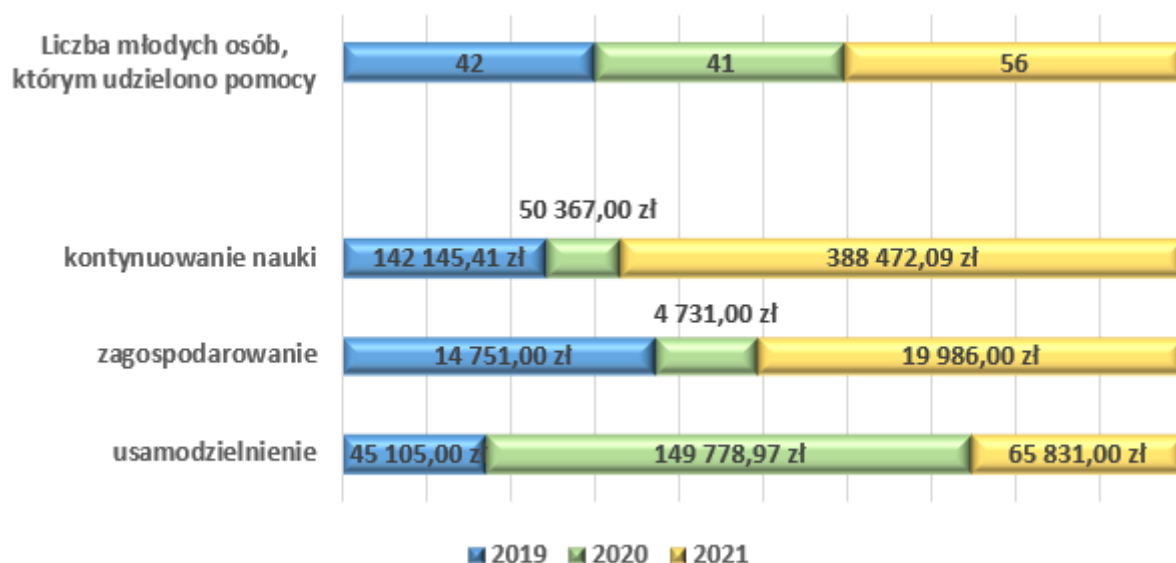
Lp.	Rodzaj pomocy	Wydatkowana kwota
1.	kontynuowanie nauki	125 174,23 zł (116 711,83 zł – po placówkach op.-wych.; 8462,40 zł – po MOW)
2.	na zagospodarowanie	0 zł
3.	na usamodzielnienie	18 386,00 zł 18 386,00 zł – po placówkach op.-wych.;
Razem		143 560,23 zł

Źródło: opracowanie własne

Osoby usamodzielniane z rodzin zastępczych i placówek opiekuńczo – wychowawczych na bieżąco uzyskują wsparcie i pomoc w rozwiązywaniu trudnych sytuacji życiowych. Koordynatorzy pieczy zastępczej wspólnie z wychowankami i opiekunami opracowują program usamodzielnienia, który wyznacza zadania i cele pomocne w realizacji procesu usamodzielnienia, który ma przygotować młodego człowieka do samodzielnego życia poza rodziną zastępczą. Największym problemem w procesie usamodzielnienia wychowanków jest udzielenie pomocy w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych oraz zatrudnienia.

Podsumowując pomoc dla osób usamodzielniających się zarówno po rodzinach zastępczych, jak i po placówkach opiekuńczo – wychowawczych można stwierdzić, że koszty uwzględniające młode osoby po pobycie w rodzinie zastępczej są nieporównywalnie większe niż pomoc dla dzieci po placówkach opiekuńczo – wychowawczych. Wynika to z faktu, że tych dzieci jest więcej – 39 młode osoby po rodzinach zastępczych wobec 17 osób po placówkach opiekuńczo – wychowawczych (z uwzględnieniem MOW i MOS). Liczba młodych osób, którym udziela się w/w świadczeń systematycznie malała w 2019 roku – 42, w 2020 roku - 41, aż do roku 2021 kiedy to liczba wzrosła do 56.

Wykres 15. Liczba osób usamodzielnianych wraz ogólną kwotą przeznaczoną na różne rodzaje udzielonej pomocy w latach 2019 – 2021

Źródło: opracowanie własne

Jeszcze jedna zależność, jaką można dostrzec odnosi się do kierunku wzrostu świadczeń w poszczególnych latach. Tak jak pomoc na zagospodarowanie wraz z upływem czasu systematycznie maleje, co zostało zilustrowane na powyższym wykresie, tak wysokość pomocy na usamodzielnienie i kontynuowanie nauki z roku na rok systematycznie wzrasta.

W dniu 19 listopada 2020 roku Rada Powiatu Warszawskiego Zachodniego Uchwałą NR XV/139/2020 podwyższyła wysokość kwoty pomocy pieniężnej na kontynuowanie nauki dla osób usamodzielnianych na terenie Powiatu Warszawskiego Zachodniego z 526,00 zł do wysokości 1000,00 zł miesięcznie od 1 stycznia 2021 roku.

Plan pracy na 2022r. w zakresie pomocy na usamodzielnienia:

- bieżąca pomoc w rozwiązywaniu problemów, z którymi pełnoletni wychowankowie rodzin zastępczych, placówek opiekuńczo-wychowawczych, opuszczających MOWy i MOSy nie są w stanie poradzić sobie samodzielnie;
- prowadzenie dokumentacji pełnoletnich wychowanków rodzin zastępczych oraz placówek wychowawczych;
- przeprowadzanie wywiadów środowiskowych oraz okresowych ocen sytuacji materialno – bytowej;
- kompletowanie niezbędnej dokumentacji do przyznania świadczeń pełnoletnim wychowankom rodzin zastępczych, placówek opiekuńczo-wychowawczych oraz opuszczających MOWy i MOSy;
- wprowadzanie danych dotyczących udzielonych świadczeń przez PCPR do programu komputerowego Pomost.

10. Odpłatność za pobyt dziecka w pieczy zastępczej oraz alimentacja na jego rzecz

Zgodnie z art. 193 ust. 1 pkt. 1 i 2 *ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej*, za pobyt dziecka w pieczy zastępczej rodzice biologiczni ponoszą opłatę w wysokości przyznanych świadczeń oraz dodatków, o których mowa w art. 80 ust. 1 i art. 81 – w przypadku umieszczenia dziecka w rodzinie zastępczej spokrewnionej, rodzinie zastępczej zawodowej, rodzinie zastępczej niezawodowej lub rodzinnym domu dziecka bądź średnich miesięcznych wydatków przeznaczonych na utrzymanie dziecka w placówce opiekuńczo – wychowawczej, regionalnej placówce profilaktyczno – terapeutycznej oraz interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym – w przypadku umieszczenia dziecka w placówce opiekuńczo – wychowawczej, regionalnej placówce profilaktyczno – terapeutycznej oraz interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym.

W myśl ustawy, za ponoszenie opłaty za pobyt dziecka w pieczy zastępczej rodzice odpowiadają solidarnie. Opłatę ponoszą także rodzice pozbawieni władzy rodzicielskiej lub którym władza rodzicielska została zawieszona albo ograniczona. Opłatę, o której mowa, rodzice ponoszą od dnia umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej.

Zgodnie z Uchwałą Nr XII/121/2012 Rady Powiatu Warszawskiego Zachodniego z dnia 29 marca 2012 roku (ogłoszoną w dniu 4 czerwca 2012 roku w Dzienniku Urzędowym Województwa Mazowieckiego, poz. 4507), po zbadaniu sytuacji życiowej rodziców biologicznych można umorzyć w całości lub w części, łącznie z odsetkami, odroczyć termin płatności, rozłożyć na raty lub odstąpić od ustalenia opłaty za pobyt dziecka w pieczy zastępczej.

W 2021 roku, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Powiecie Warszawskim Zachodnim wydało **110 decyzji odstępujących od ustalenia odpłatności** od rodziców, których dzieci przebywają w pieczy zastępczej.

Wśród najczęściej występujących przyczyn wydania decyzji o odstąpieniu wyróżnia się trudna sytuacja finansowa (tj. nieprzekraczanie 300% kryterium odpowiednio dla osoby samotnie gospodarującej bądź osoby w rodzinie zgodnie z art. 8 ust. 1 i 2 *ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej*), a także długotrwała lub ciężka choroba oraz orzeczona niepełnosprawność.

Uwzględniając gminę pochodzenia dziecka przebywającego w pieczy zastępczej, zdecydowanie najwięcej decyzji zostało wydanych dla rodziców dzieci pochodzących

z gminy Błonie, a w dalszej kolejności z gminy Ożarów Mazowiecki. Dokładną analizę tego zagadnienia przedstawia poniższa tabela:

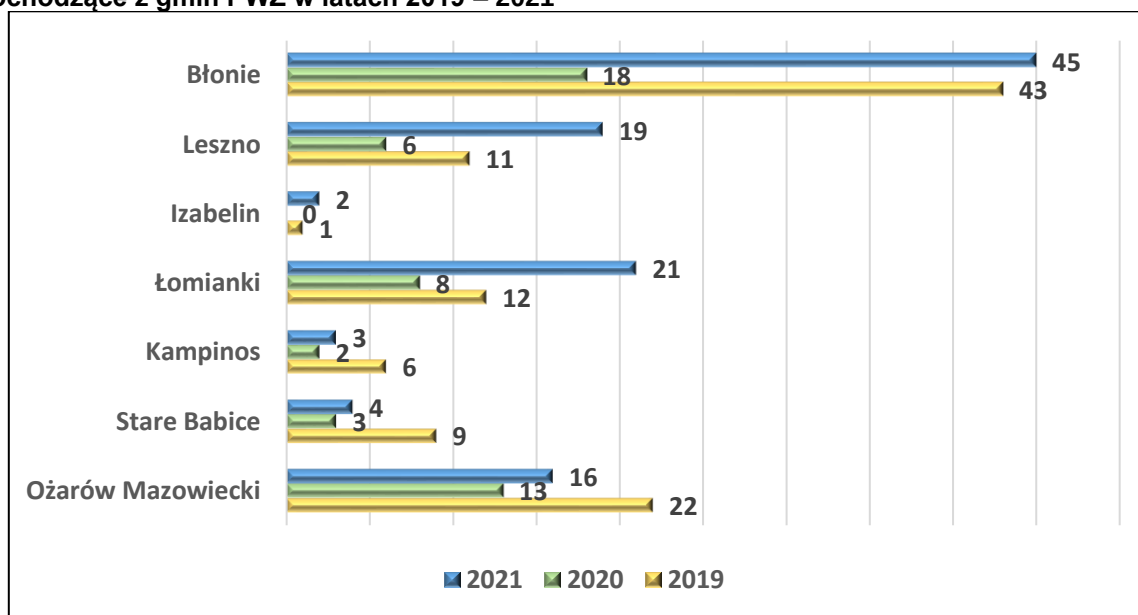
Tabela 29. Liczba wydanych decyzji o odstąpieniu od ustalenia odpłatności za pobyt dziecka w pieczy a gmina jego pochodzenia

Lp.	Gmina	Liczba wydanych decyzji z uwzględnieniem Gminy pochodzenia dziecka
1.	Błonie	45
2.	Leszno	19
3.	Izabelin	2
4.	Łomianki	21
5.	Kampinos	3
6.	Stare Babice	4
7.	Ożarów Mazowiecki	16
	Razem	110

Źródło: opracowanie własne

W roku 2020 została wydana najmniejsza liczba decyzji dla rodziców biologicznych w ciągu ostatnich lat, do czego bezpośrednio przyczyniła się sytuacja epidemiczna w kraju. W 2021 roku wydano 110 decyzji, co przedstawia obraz sytuacji z czasu przed pandemią. Udział poszczególnych gmin w analizowanym zagadnieniu jest następujący:

Wykres 16. Liczba wydanych decyzji dotyczących odstąpienia od ustalenia odpłatności za dzieci pochodzące z gmin PWZ w latach 2019 – 2021

Źródło: opracowanie własne

Zauważyć można, że w gminie Błonie występuje największa liczba postępowań w sprawie odstąpienia od ustalenia odpłatności zakończonych decyzją administracyjną.

Zgodnie z art. 38 cytowanej ustawy, kierownik powiatowego centrum pomocy rodzinie powiatu obowiązany do finansowania pobytu dziecka w pieczy zastępczej jest zobowiązany dochodzić świadczeń alimentacyjnych na rzecz dziecka przebywającego w rodzinie zastępczej bądź placówce opiekuńczo – wychowawczej.

W 2021 roku Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Powiecie Warszawskim Zachodnim wystosowało **20 pozwów o alimenty**, zgodnie z kompetencją sądów tj. do Sądu Rejonowego w Grodzisku Mazowieckim, Pruszkowie oraz Sądu Rejonowego dla Warszawy Żoliborza. Postępowania zakończyły się przyznaniem alimentów na rzecz dziecka. Wnioskowane kwoty alimentów wahają się od 50,00 zł, przez 100,00 zł – 200,00 zł do maksymalnie 300,00 zł. Sądy w takich właśnie kwotach zasądziły alimenty na rzecz dzieci.

11. Placówki wsparcia dziennego

Od 1 stycznia 2012 roku zgodnie z *ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej*, placówkę wsparcia dziennego prowadzi gmina. Powiat może prowadzić lub zlecić prowadzenie placówki wsparcia dziennego o zasięgu ponadgminnym. Powiat Warszawski Zachodni w 2021 roku dotował w tym zakresie działalność niżej wymienionych organizacji pozarządowych i organizacji kościelnych, które prowadzą na terenie powiatu placówki wsparcia dziennego, w tym jedna o profilu specjalistycznym i dwie w formie łączonej czyli opiekuńczej i specjalistycznej.

Tabela 30. Placówki wsparcia dziennego na terenie Powiatu Warszawskiego Zachodniego

Lp.	Podmiot prowadzący świetlice	Nazwa i adres świetlicy
1.	Stowarzyszenie Na Rzecz Osób Niepełnosprawnych „Dobra Wola Błonie”; 05-870 Błonie, ul. Narutowicza 20	Świetlica Integracyjno-Terapeutyczna „Dajemy Nadzieję” 05- 870 Błonie, ul. Narutowicza 20
2.	Stowarzyszenie „RAZEM” ul. Szkolna 2, 05-085 Kampinos	Świetlica Środowiskowa „Lipa” z oddziałami specjalistycznymi Łazy 40A i „Dąb” w Kampinosie
3.	Stowarzyszenie Kulturalne „Kotwica” Borzęcin Duży ul. Warszawska 697	Świetlica Środowiskowa „Wszędobylscy” Borzęcin Duży ul. Warszawska 697
4.	Towarzystwo Pomocy im. Św. Brata Alberta Warszawa ul. Knyszyńska 1	Ognisko Dziecięco-Młodzieżowe Izabelin ul. Matejki 21, 05-080 Izabelin
5.	Parafia Rzymsko – Katolicka Miłosierdzia Bożego w Ożarowie Mazowieckim, ul. Poznańska 183, 05-850 Ożarów Mazowiecki	Świetlica Środowiskowa i Socjoterapeutyczna z Oddziałem Rehabilitacyjnym ul. Poznańska 183, 05-850 Ożarów Mazowiecki
6.	Katolickie Stowarzyszenie Niepełnosprawnych Archidiecezji Warszawskiej ul. Deotymy 42, Warszawa	Ośrodek Rehabilitacyjno-Terapeutyczny KSN Blizne Jasińskiego ul. Kopernika 10 05-082 Stare Babice

Źródło: opracowanie własne

Kwota dofinansowania w 2021 r. działalności placówek wsparcia dziennego wyniosła łącznie dla wszystkich podmiotów **320 000,00 zł**.

Działalność świetlic jest bardzo istotnym elementem pracy w środowisku lokalnym na rzecz rodzin i dzieci zagrożonych wykluczeniem społecznym. Wielokrotnie dzięki systematycznej profilaktycznej pracy wychowawców, unikano kryzysu w rodzinie naturalnej, umieszczania dziecka w całodobowej placówce opiekuńczo-wychowawczej lub rodzinie zastępczej.

Plan pracy na rok 2022 w zakresie placówek wsparcia dziennego:

1. analiza otrzymywanych sprawozdań;
2. współpraca – w zakresie realizacji zadania.

II. POWIATOWY PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE ORAZ OCHRONY OFIAR PRZEMOCY W RODZINIE DLA POWIATU WARSZAWSKIEGO ZACHODNIEGO NA LATA 2021-2030

Zgodnie z obowiązującym Powiatowym Programem Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Powiatu Warszawskiego Zachodniego na lata 2021-2030 Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Powiecie Warszawskim Zachodnim działa w oparciu o zasadę systemowości, interdyscyplinarności i kompleksowości. Tylko wieloaspektowe podejście do zjawiska przemocy w rodzinie może okazać się realnie pomocne. Żadna pojedyncza instytucja nie jest w stanie skutecznie rozwiązać problemu przemocy w rodzinie – niezbędna jest do tego współpraca, integracja działań, a przede wszystkim stworzenie stałej sieci współdziałających ze sobą instytucji. Interwencje mające miejsce na terenie Powiatu Warszawskiego Zachodniego pokazują jak ważne jest wsparcie rodzin pozostających w kryzysie, dlatego poszukiwanie nowych, interaktywnych form udzielania pomocy dzieciom i młodzieży z rodzin zagrożonych i dotkniętych przemocą w rodzinie stanowi wyzwanie dla wszystkich podmiotów skupionych wokół dziecka i rodziny.

Pracownicy Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie regularnie biorą udział w organizowanych przez poszczególne Gminy Zespołach Interdyscyplinarnych, gdzie omawiana jest sytuacja rodzin objętych procedurą „Niebieskiej Karty”, a także dalsze kierunki pracy zarówno z osobami doznającymi przemocy, jak i ją stosującymi. W 2021 roku, przedstawiciele PCPR byli obecni na 5 Zespołach Interdyscyplinarnych. Ma to ogromne znaczenie przy tworzeniu wcześniej wspomnianej trwałej współpracy międzyinstytucjonalnej.

Profesjonalizacja kadry w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie jest znaczącym elementem tworzonego systemu wsparcia ujętego w Powiatowym Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie. Tematyka przemocy w rodzinie jest zagadnieniem wymagającym od pracowników jednostek pomocowych wyjątkowych umiejętności w zakresie współpracy z osobami doznającymi i stosującymi przemoc. Umiejętności te ciągle trzeba doskonalić, poszerzać swoje horyzonty, szczególnie w zakresie diagnostyki zjawiska przemocy, przeciwdziałania zapobiegania uzależnieniom.

Kolejnym z istotnych elementów wsparcia dotyczącego przeciwdziałania przemocy w rodzinie i ochrony ofiar przemocy jest działalność Specjalistycznego Poradnictwa Rodzinnego, które powstało 1 kwietnia 2010 roku jako odpowiedź na potrzeby mieszkańców Powiatu. Działanie tego elementu systemu wsparcia zostało omówione w poprzedniej części sprawozdania.

Ważny jest fakt, że w 2021r. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w PWZ realizowało Program Osłonowy Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej „WSPIERANIE JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO W TWORZENIU SYSTEMU PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE” pt. „Bezpieczne dzieci dziś – wolne od przemocy wnuki jutro”. Łączny koszt Projektu wyniósł 83 600,00 zł, z czego środki własne Powiatu wyniosły 30 000 zł. Realizując Program w okresie od maja do grudnia 2021 r. kładliśmy nacisk na rozwój działań profilaktycznych w zakresie zjawiska przemocy w rodzinie. Celem naszych działań było ograniczenie zjawiska przemocy w rodzinie i pomoc osobom jej doświadczającym. W ramach Programu promowane były działania mające na celu podniesienie kompetencji i umiejętności rodzicielskich, a przez to pokazanie właściwych postaw wychowawczych. Zrealizowany program Warsztatów Umiejętności Wychowawczych kierowanych do rodziców szczególną uwagę kładł na tematy dotyczące kontrolowania

emocji oraz stawiania bezpiecznych granic. Akademia Mocy to działanie skierowane do dzieci w wieku 7-10 lat miała na celu naukę asertywnego reagowania w trudnych sytuacjach, budowania prawidłowych i bezpiecznych relacji z innymi osobami.

Kolejnym działaniem skierowanym do dzieci było Porozumienie bez Przemocy, gdzie młodzież uczyła się komunikacji opartej na wzajemnym szacunku i zrozumieniu oraz rozwiązywania trudności w oparciu o zasadę wygrany – wygrany.

Przeprowadziliśmy konkurs literacko-plastyczny dla dzieci w trzech grupach wiekowych. Zgodnie z ogłoszonym regulaminem spłynęły do nas prace plastyczne i literackie nt.: „Stabilna rodzina bez przemocy”.

W ramach realizacji Programu uruchomiliśmy telefon interwencyjny, gdzie mieszkańcy powiatu mogli konsultować i otrzymać pomoc specjalisty w zakresie psychologicznym i prawnym w sprawach dotyczących szeroko rozumianej przemocy, zostały przeprowadzone również superwizje dla specjalistów działających w obszarze rodziny (pracowników PCPR, pracowników placówek opiekuńczo-wychowawczych oraz dla rodzin zastępczych).

Zorganizowaliśmy konferencje w ramach Programu Ośłonowego, podczas której zostały przeprowadzone trzy wykłady dotyczące zjawiska przemocy. W konferencji wzięli udział przedstawiciele Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej, Starostwa Powiatu Warszawskiego Zachodniego, szkół z terenu PWZ, Ośrodków Pomocy Społecznej, Sądu Rejonowego w Grodzisku Mazowieckim, Komendy Powiatowej Policji, Placówek opiekuńczo-wychowawczych, Rodzin zastępczych, Domów Pomocy Społecznych, Środowiskowych Domów Samopomocy, przedstawiciel Przychodni zdrowia oraz pracownicy PCPR. Dzięki realizacji Programu Ośłonowego mogliśmy doposażyć gabinet specjalistyczny, w którym odbywają się spotkania indywidualne i grupowe z osobami doznającymi i zagrożonymi przemocą w rodzinie w niezbędny sprzęt komputerowy.

Realizacja poszczególnych celów Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie odbywa się na przestrzeni 10 lat, według potrzeb mieszkańców i możliwości realizacji wykonawców.

Dom Samotnej Matki w Laskach

Powiat Warszawski Zachodni, w 2021 roku w dalszym ciągu współpracował z Towarzystwem Pomocy im. Św. Brata Alberta w Laskach w zakresie prowadzenia w ramach interwencji kryzysowej, **domu dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży**, dotkniętych przemocą lub znajdujących się w innej sytuacji kryzysowej, zamieszkałych na terenie Powiatu Warszawskiego Zachodniego.

Powiat na realizację zadania w roku 2021 przekazał kwotę **100 000,00 zł. W 2021 roku w Domu Samotnej Matki przebywały 5 kobiet i 14 dzieci, z terenu Powiatu Warszawskiego Zachodniego.**

Dom Samotnej Matki w Laskach zapewnia całodobowy (okresowy) pobyt dla kobiet w ciąży i z małoletnimi dziećmi, umożliwiając:

1. zaspokojenie podstawowych potrzeb tj. wyżywienia, ubrania, podstawowych środków higieny osobistej i czystości, w sytuacjach, gdy nie miały możliwości ich samodzielnego zakupu – darowizny Towarzystwa, Banku Żywności SOS,
2. korzystanie ze świadczeń zdrowotnych,
3. wsparcie psychologa, pracownika socjalnego.

Głównym celem pomocy świadczonej przez Dom jest zapewnienie bezpiecznego schronienia kobietom i ich dzieciom, które są dotknięte przemocą w rodzinie lub znajdują się w innej sytuacji kryzysowej. Z bezpiecznym schronieniem związany jest cel kolejny, do którego powinny dążyć kobiety trafiające do DSM, a mianowicie usamodzielnienie i osiągnięcie stabilizacji życiowej. Pośrednimi celami są: szeroko pojmowana aktywizacja, poprawa sytuacji bytowej, poprawa funkcjonowania psychicznego, społecznego i zawodowego, odbudowa relacji społecznych oraz nabycie i rozwinięcie umiejętności opiekuńczo-wychowawczych.

III. POMOC SPOŁECZNA

1. Zadania związane z prowadzeniem i kierowaniem do domów pomocy społecznej

Na terenie Powiatu Warszawskiego Zachodniego działają dwa Domy Pomocy Społecznej, dla których organem prowadzącym jest Powiat Warszawski Zachodni:

- **Dom Pomocy Społecznej im. Księdza Kardynała Józefa Glempa w Bramkach** *przeznaczony dla osób dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie i osób przewlekle psychicznie chorych* – 170 miejsc (152+18). Koszt utrzymania jednego mieszkańca na tzw. „nowych zasadach” (osoba przyjęta do DPS po 1 stycznia 2004r.) w 2021r. wynosił 4 642,00 zł miesięcznie.

- **Dom Pomocy Społecznej w Bramkach** - 170 miejsc

Dom Pomocy Społecznej w Bramkach decyzją Wojewody Mazowieckiego z dnia 30.12.2009r. otrzymał zezwolenie na prowadzenie Domu na czas nieokreślony. Wojewoda Mazowiecki decyzją Nr 2/2012r z dnia 14 marca 2012r. zezwolił Powiatowi Warszawskiemu Zachodniemu na prowadzenie Domu Pomocy Społecznej w Bramkach dla osób dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie oraz osób przewlekle psychicznie chorych, na czas nieokreślony.

- **Dom Pomocy Społecznej w Sadowej** *przeznaczony dla osób dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie* – 100 miejsc. Koszt utrzymania jednego mieszkańca na tzw. „nowych zasadach” (osoba przyjęta do DPS po 1 stycznia 2004r.), w 2021r. wynosił 4 916,00 zł miesięcznie.

Dom Pomocy Społecznej w Sadowej otrzymał Decyzją Wojewody Mazowieckiego z dnia 31.12.2010 r. zezwolenie na prowadzenie Domu na czas nieokreślony.

W 2005 roku Starosta Warszawski Zachodni podpisał umowę z Fundacją „Miłosierdzie i Kultura” z siedzibą w Warszawie na finansowanie 9 miejsc z tendencją malejącą w Domu Opiekuńczo - Leczniczym Opatrzności Bożej w Pilaszkanie. Fundacja posiada zezwolenie Wojewody Mazowieckiego na prowadzenie w ramach działalności statutowej placówki zapewniającej całodobową opiekę osobom niepełnosprawnym, przewlekle chorym lub osobom w podeszłym wieku pod nazwą Dom Opiekuńczo-Leczniczy Opatrzności Bożej w Pilaszkanie na czas nieokreślony. Do 30.11.2020r. dotacja od Wojewody Mazowieckiego była przekazywana na 3 osoby, po czym od 01.12.2020 roku dotacją Wojewody objęte są 2 osoby.

Od 2004 roku zmieniły się zasady kierowania osób do domów pomocy społecznej. Zgodnie z art.59 ust 1 ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej, organem kierującym i ustalającym odpłatność za pobyt w domu pomocy społecznej jest gmina właściwa dla osoby w dniu jej kierowania.

Obowiązani do ponoszenia opłaty za pobyt w domu pomocy społecznej są:

1. mieszkaniec domu, a w przypadku osób małoletnich przedstawiciel ustawowy z dochodów dziecka,
2. małżonek, zstępni przed wstępnymi,
3. gmina, z której osoba została skierowana do domu pomocy społecznej
- przy czym osoby i gmina określone w pkt. 2 i 3 nie mają obowiązku wnoszenia opłat, jeżeli mieszkaniec domu ponosi pełną odpłatność.

W związku z powyższym, Wojewoda Mazowiecki nie przekazuje dotacji na osoby skierowane do domu pomocy społecznej po 1 stycznia 2004 roku.

Od 1 stycznia 2004 roku do Powiatowych Centrów Pomocy Rodzinie wpływają przygotowane przez Ośrodki Pomocy Społecznej dokumenty osób, które starają się o przyjęcie do domów pomocy społecznej, dla których organem prowadzącym jest powiat. Organ gminy lub miasta, z którego jest osoba zainteresowana

umieszczeniem w domu pomocy społecznej, wystawia decyzję kierującą i o odpłatności za pobyt w DPS.

Decyzję o umieszczeniu w Domu Pomocy Społecznej w Bramkach lub w Sadowej wydaje z upoważnienia Starosty Warszawskiego Zachodniego, Dyrektor Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie.

W 2021 roku wydano 93 decyzje administracyjne w tym:

- o umieszczeniu w domu pomocy społecznej 12 decyzji
- o zmianie odpłatności za dom pomocy społecznej (dla mieszkańców na tzn. "starych zasadach") 79 decyzji
- inne (uchylenie decyzji) 2 decyzje

Na koniec 2021 roku liczba osób przebywających Domu Pomocy Społecznej na starych i nowych zasadach przedstawiała się następująco:

Tabela 31. Liczba osób na starych i nowych zasadach na 31.12.2021r.

Dom Pomocy Społecznej	Liczba osób na starych zasadach	Liczba osób na nowych zasadach	Liczba miejsc ogółem
DPS w Bramkach	65	94	170
DPS w Sadowej	55	37	100
DOL Pilaszków	2	0	2

Źródło: opracowanie własne

Plan pracy na 2022 rok dotyczący zadań związanych z prowadzeniem i umieszczaniem do domów pomocy społecznej:

1. przygotowywanie sprawozdań z DPS do Wydziału Polityki Społecznej MUW;
2. analiza dokumentacji osób zainteresowanych umieszczeniem w domu pomocy społecznej na terenie naszego powiatu przy współpracy z konkretnym Domem;
3. wystawianie decyzji o umieszczeniu w DPS;
4. wystawianie decyzji zmieniającej odpłatności (mieszkańcom przebywającym wg tzw. starych zasad) na podstawie wywiadów środowiskowego z DPS;
5. współpraca z DPS w Bramkach i DPS w Sadowej pod względem merytorycznym.

Domy Pomocy Społecznej z tereny Powiatu Warszawskiego Zachodniego w ciągu całego roku otrzymywały dodatkowe wsparcie finansowe na walkę z wirusem COVID-19. Otrzymane środki zostały przeznaczone głównie na dodatkowe wynagrodzenie dla personelu i zakup środków ochrony osobistej (np. maseczki, kombinezony, rękawiczki itp.).

Domy Pomocy Społecznej otrzymały następujące granty:

1. „Zapewnienie bezpieczeństwa i opieki pacjentom oraz bezpieczeństwa personelowi zakładów opiekuńczo – leczniczych, domów pomocy społecznej, zakładów pielęgnacyjno-opiekuńczych i hospicjów na czas COVID-19” – umowa z NFZ

	Planowana wysokość grantu	Faktyczne wykorzystanie	Źródło finansowania (kwoty wg planu)
Dom Pomocy Społecznej w Sadowej	38 730,00 zł	37 800,48 zł	84,17% dotacji – środki europejskie 32 599,04 zł 15,83% - środki dotacji celowej 6 130,96 zł
Dom Pomocy Społecznej w Bramkach	34 030,76 zł	34 030,76 zł	84,17% dotacji – środki europejskie 28 643,69 zł 15,83% - środki dotacji celowej 5 387,07 zł

2. Wsparcia finansowego na rzecz DPS udzielał także Wojewoda Mazowiecki:

- a. UMOWA Nr 32/DPS 2021 z dnia 08.10.2021r. – umowa na łączną kwotę 96 800 zł

	Plan /do środków z MUW/	Wykonanie /do środków z MUW/	Źródło finansowania (kwoty wg planu)	Źródło finansowania (kwoty wg wykonania)
Dom Pomocy Społecznej w Sadowej	36 900,00 zł	36 900,00 zł	Dotacja budżetu państwa 36 900,00 zł Środki własne 9 225,00 zł	Dotacja budżetu państwa 36 900,00 zł Środki własne 9 298,66,00 zł
Dom Pomocy Społecznej w Bramkach	59 900,00 zł	59 900,00 zł	Dotacja budżetu państwa 59 900,00 zł Środki własne POWIATU 14 975,00 zł	jak w planie

2. Prowadzenie ośrodków wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi

Środowiskowy Dom Samopomocy w Łubcu jest Ośrodkiem Wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi typu A i B, prowadzonym przez Krajowe Stowarzyszenie „Przyłącz Się Do Nas”. Jest to placówka dziennego pobytu, przeznaczona dla osób dorosłych, z terenu Powiatu Warszawskiego Zachodniego, obecnie dla 60 uczestników.

Środowiskowy Dom Samopomocy w Łubcu funkcjonuje od 1 października 2004 roku. Pierwotnie ośrodek wsparcia był przeznaczony dla 40 osób. Od 1 stycznia 2015r. liczba miejsc została zwiększona – do 55 (z wyodrębnionymi 15 miejscami w Bramkach). Natomiast od 01 października 2018r. Wojewoda Mazowiecki ponownie wyraził zgodę na zwiększenie liczby miejsc i obecnie wynosi ona 60 tj.: usługi realizowane w Łubcu – 40 miejsc dla osób z zaburzeniami psychicznymi i w Bramkach – 20 miejsc dla osób z niepełnosprawnością intelektualną.

W 2021 roku z usług w/w Ośrodka korzystało 70 osób z terenu Powiatu Warszawskiego Zachodniego tj. z gmin: Błonie, Ożarów Mazowiecki, Stare Babice, Leszno. Większość uczestników jest dowożona do placówki i odwożona do domu.

Drugim Ośrodkiem wsparcia, który rozpoczął swoją działalność w grudniu 2015r. jest **Środowiskowy Dom Samopomocy w Sadowej** przeznaczony dla 20 osób z zaburzeniami psychicznymi typu A, prowadzony przez Społeczną Pomoc Stowarzyszenie „DOM”.

W ciągu 2021 roku z usług w/w Ośrodka korzystały łącznie 22 osoby. Uczestnicy pochodzą z terenu Powiatu Warszawskiego Zachodniego oraz gmin ościennych Uczestnicy zamieszkujący poza granicami powiatu korzystają z usług ŚDS na podstawie umów i porozumień zawartych między Powiatem Warszawskim Zachodnim a Powiatem Nowodworskim (Porozumienie Nr WAK.031.4.2016 z dnia 22.02.2016r.), Gminą Pomiechówek (porozumienie z dnia 10.02.2016r.) oraz Gminą Czosnów (porozumienie z dnia 01.12.2015r.).

Zgodnie z *ustawą o pomocy społecznej* jest to zadanie zlecone Powiatowi przez Wojewodę. Środki na finansowanie działalności Środowiskowych Domów Samopomocy są przekazywane z budżetu Wojewody Mazowieckiego i w 2021 roku wynosiły:

- 1/ dla ŚDS w Łubcu 1 412 310,00 zł,
- 2/ dla ŚDS w Sadowej 507 870,00 zł.

Środowiskowe Domy Samopomocy w swojej bieżącej działalności realizują zadania z zakresu pomocy społecznej, udzielając oparcia społecznego osobom chorym psychicznie oraz osobom z niepełnosprawnością intelektualną, mającym trudności z kształtowaniem swoich stosunków z otoczeniem, pozwalających na zaspokojenie ich podstawowych potrzeb życiowych, usamodzielnieniem i integracją społeczną. Pomoc ta ma głównie na celu utrzymanie osoby w jej naturalnym środowisku i przeciwdziałaniu instytucjonalizacji.

W 2021 roku w ramach pracy z uczestnikami, Domy realizowały zadania wynikające z rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 9 grudnia 2010 roku w sprawie środowiskowych domów samopomocy. Swoje działania, w roku 2021, Domy realizowały poprzez:

1. Realizację zadań zgodnie z indywidualnymi planami postępowania wspierająco – aktywizującego każdego uczestnika;
2. Prowadzenie treningów umiejętności społecznych;
3. Pomaganie w dostępie do świadczeń zdrowotnych;
4. Prowadzenie profilaktyki w zakresie zdrowia psychicznego i somatycznego;
5. Prowadzenie zajęć z zakresu terapii zajęciowej;
6. Prowadzenie zajęć z zakresu rekreacji ruchowej z udziałem koni (hipoterapia), w celu poprawy lub podtrzymania ogólnej kondycji fizycznej i psychicznej uczestników;
7. Dążenie do pełnej integracji osób chorych psychicznie poprzez reprezentowanie ich interesów w społeczności lokalnej;
8. Udzielanie pomocy przy rozwiązywaniu spraw i problemów;
9. Współpracę z rodziną w zakresie kształtowania odpowiednich postaw wobec uczestnika oraz innymi osobami lub podmiotami działającymi w obszarze udzielania pomocy, w zakresie niezbędnym, gwarantującym jak największą efektywność wspólnie podejmowanych oraz realizowanych działań na rzecz uczestników;
10. Dbanie o bezpieczne i higieniczne warunki pobytu;
11. Zapewnienie właściwego poziomu usług;
12. Dążenie do poprawy jakości życia uczestników;
13. Zapewnienie możliwości skorzystania z posiłku przygotowanego w ramach treningu kulinarnego;
14. Zapewnienie możliwości skorzystania z usługi transportowej, polegającej na dowożeniu uczestników na zajęcia;
15. Pozyskiwanie funduszy na potrzeby ponad standardowych zadań.

Domy są miejscem wsparcia dla wszystkich tych osób, które ze względu na przewlekły charakter choroby i często pojawiającej się izolacji społecznej, tracą poczucie własnej wartości oraz samooceny. U osób uczestniczących w zajęciach w placówce dominują następujące deficyty:

- schizofrenia paranoidalna;
- zaburzenia zachowania;

- zaburzenia emocjonalne;
- zaburzenia nastroju;
- zaburzenia depresyjne;
- zespół paranoidalny;
- zaburzenia lękowe;
- fobie społeczne,
- niepełnosprawność intelektualna.

Dodatkowo przy zaburzeniach psychicznych, często występują schorzenia współistniejące tj. padaczka, upośledzenie umysłowe, choroby somatyczne.

Rekrutacja uczestników przebiega zgodnie z *Ustawą o pomocy społecznej* i *Ustawą o ochronie zdrowia psychicznego*. Uczestnikami Środowiskowego Domu Samopomocy w Łubcu i Sadowej są osoby dorosłe (kobiety i mężczyźni, dolna granica wieku 18 lat, górna granica wieku nieograniczona) chore psychicznie, mieszkające na terenie Powiatu Warszawskiego Zachodniego oraz na mocy zawartego porozumienia – mieszkańcy powiatu nowodworskiego. Warunkiem uczestnictwa w zajęciach jest uzyskanie skierowania wydanego przez lekarza rodzinnego i lekarza psychiatrę lub neurologa oraz decyzji administracyjnej kierującej do ŚDS wydanej z upoważnienia Starosty Warszawskiego Zachodniego przez Dyrektora Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie.

W 2021 roku 92 osoby posiadały decyzję do ŚDS-ów, na podstawie wywiadów środowiskowych przeprowadzanych co 6 miesięcy w miejscu zamieszkania lub pobytu osoby zainteresowanej, przez pracownika socjalnego PCPR.

Na podstawie art. 6 ustawy z dnia 15 kwietnia 2021 roku o zmianie ustawy o pomocy społecznej i ustawy o ochronie zdrowia psychicznego, udział w zajęciach Środowiskowego Domu Samopomocy jest nieodpłatny.

W dniu 4 listopada 2016 r. została uchwalona, z inicjatywy Rady Ministrów, ustawa z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (Dz. U. poz. 1860). Zgodnie z postanowieniami tej ustawy Rada Ministrów przyjęła w terminie do dnia 31 grudnia 2016 r. program kompleksowego wsparcia dla rodzin „Za życiem” dotyczący w szczególności wczesnego wspomagania rozwoju dziecka, opieki, w tym paliatywnej, lub rehabilitacji dzieci, wsparcia dla kobiet w ciąży i ich rodzin w przypadku ciąży powikłanej, pomocy w zabezpieczeniu szczególnych potrzeb, w tym mieszkaniowych, rodzin z dzieckiem posiadającym stosowne zaświadczenie.

Program obejmuje kompleksowe rozwiązania, w szczególności w obszarach dotyczących wsparcia dla kobiet w ciąży i ich rodzin, wczesnego wspomagania dziecka i jego rodziny, usług wspierających i rehabilitacyjnych, wsparcia mieszkaniowego, a także koordynacji wsparcia, poradnictwa i informacji. Jednym z wiodących zadań, w zakresie usług wspierających i rehabilitacyjnych jest m.in. zapewnienie opieki wytchnieniowej dla rodziców lub opiekunów osób niepełnosprawnych. Istotnym elementem realizacji Programu jest rozwój sieci środowiskowych domów samopomocy, między innymi poprzez rozszerzenie ich typów w celu ułatwienia dostępu większej grupie osób. Pomocą zostaną objęte osoby z zaburzeniami psychicznymi, w tym z niepełnosprawnościami sprzężonymi, a także osoby ze spektrum autyzmu.

Biorąc pod uwagę fakt, że niektórzy z uczestników Środowiskowych Domów Samopomocy w Łubcu i w Sadowej mają orzeczoną niepełnosprawność sprzężoną, bądź też spektrum autyzmu, z tego tytułu ośrodki wsparcia otrzymują dodatkowe wsparcie na realizację zadań związanych z ustawą „Za życiem”.

Tabela 32. Kwota dotacji w ramach ustawy „Za życiem”

ŚDS	Dotacja „Za życiem”	Ogólna kwota dotacji w 2021r.
Środowiskowy Dom Samopomocy w Łubcu	124 950,00 zł	1 412 320,00zł
Środowiskowy Dom Samopomocy w Sadowej	78 750,00 zł	507 870,00 zł
Razem	203 700,00 zł*	1 920 180,00 zł

Źródło: opracowanie własne

* kwota dotacji w ramach ustawy „Za życiem” jest ujęta w ogólnych kwotach dotacji z Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego.

Kwota dotacji na każdego uczestnika środowiskowego domu samopomocy w 2021r. wynosiła 1 753,00 zł, natomiast na każdego uczestnika ze sprzężoną niepełnosprawnością dotacja w ramach programu „Za życiem” zwiększała się o 525,00 zł.

Plan pracy na rok 2022 w zakresie prowadzenia ośrodków wsparcia – Środowiskowych Domów Samopomocy:

1. przeprowadzanie wywiadów środowiskowych z uczestnikami ŚDS;
2. wystawianie decyzji do ŚDS;
3. analiza otrzymywanych sprawozdań z ŚDS pod względem merytorycznym;
4. przygotowywanie sprawozdań do Wydziału Polityki Społecznej MUW (miesięczne, półroczne, roczne i inne);
5. współpraca z ośrodkiem w zakresie realizowanych zadań.

3. Mieszkanie chronione

W 2021 r. w Powiecie Warszawskim Zachodnim funkcjonowały dwa mieszkania chronione – treningowe dla osób opuszczających pieczę zastępczą.

Jedno z mieszkań funkcjonuje od 2009 r. przy ul. Piłsudskiego 6 m 40 w Błoniu. W roku 2018 w mieszkaniu chronionym „Hacjenda” w Błoniu mieszkały łącznie **2 osoby**. W 2019r. w mieszkaniu chronionym zamieszkiwał jeden pełnoletni wychowanek rodziny zastępczej, który był studentem IV roku matematyki na Uniwersytecie Kardynała Stefana Wyszyńskiego. W 2020 roku z pomocy w formie prawa do zamieszkania w mieszkaniu chronionym skorzystała jedna pełnoletnia wychowanka rodziny zastępczej niezawodowej. W ciągu 2021 roku z mieszkania chronionego korzystały dwie pełnoletnie wychowanki rodzinnej pieczy zastępczej.

Drugie mieszkanie chronione treningowe dla czterech osób, powołane zostało w 2017 roku przy ul. Piłsudskiego 10a w Błoniu, a w pełni wyposażone w meble i sprzęt gospodarstwa domowego w 2018r. za kwotę 35 5000 zł. W 2020 roku żaden pełnoletni wychowanek nie skorzystał z pomocy schronienia w mieszkaniu chronionym. W ciągu 2021 roku z mieszkania chronionego korzystały dwie pełnoletnie wychowanki rodzinnej pieczy zastępczej.

Całoroczny koszt utrzymania obu mieszkań chronionych (zakup wyposażenia, środków czystości, opłaty za energię elektryczną, gazową, ciepłą, wodę, czynsz, ścieki, internet oraz śmieci) w 2021 roku wyniósł 12 107,17 zł. Porównując tę kwotę z rokiem ubiegłym (15 882,74 zł) okazuje się, że koszty utrzymania mieszkań chronionych spadają.

Miejsca w mieszkaniu chronionym przyznawane są decyzją administracyjną, jako świadczenie z pomocy społecznej. Wobec mieszkańców ustalana jest miesięczna odpłatność za mieszkanie. Podstawowym kryterium jest osobista sytuacja materialna, która warunkuje wysokość miesięcznej należności. Miesięczne opłaty są formą nauki obowiązku sumiennego ponoszenia odpłatności, które wychowankowie będą musieli dokonywać w samodzielnym życiu dorosłym. Ta forma pracy socjalnej niweluje skutki wyuczonego syndromu bezradności, którym dotknięci są pełnoletni wychowankowie placówek opiekuńczo – wychowawczych i rodzin zastępczych. Mieszkanie chronione „Hacjenda” zostało w pełni wyposażone przez PCPR w niezbędne meble, sprzęt gospodarstwa domowego oraz rzeczy codziennego użytku. Zapewniamy również środki czystości potrzebne do prawidłowego funkcjonowania w mieszkaniu chronionym. Mieszkanie poddawane jest regularnej konserwacji i w przypadku wystąpienia usterek na bieżąco są one usuwane.

4. Pomoc cudzoziemcom

Pomoc cudzoziemcom ma na celu wspieranie procesu integracji. Przysługuje cudzoziemcowi, który:

- 1) uzyskał w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą lub
- 2) przebywa na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie zezwolenia na pobyt czasowy udzielonego w związku z okolicznością, o której mowa w art. 159 ust. 1 pkt 1 lit. c lub d ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach, tj. przebywa na tym terytorium w celu połączenia się z rodziną i jest członkiem rodziny cudzoziemca zamieszkującego na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w związku z nadaniem statusu uchodźcy lub udzieleniem ochrony uzupełniającej.

Pomoc udzielana jest przez starostę właściwego ze względu na miejsce zamieszkania cudzoziemca. Przyznanie pomocy następuje na wniosek cudzoziemca złożony za pośrednictwem powiatowego centrum pomocy rodzinie w terminie 60 dni od dnia uzyskania przez cudzoziemca w Rzeczypospolitej Polskiej statusu uchodźcy albo ochrony uzupełniającej lub uzyskania przez niego zezwolenia na pobyt czasowy udzielonego w związku z okolicznością określoną w ustawie z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach (art. 159 ust. 1 pkt 1 lit. c lub d).

Wniosek cudzoziemca, który uzyskał w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą, obejmuje małoletnie dzieci cudzoziemca oraz jego małżonka, jeżeli uzyskali w RP status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą lub uzyskali zezwolenie na pobyt czasowy udzielone w związku z okolicznością określoną w ustawie o cudzoziemcach.

Zasady udzielania pomocy integracyjnej dla osób posiadających status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą reguluje rozdział 5 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2021r., poz. 2268) oraz rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 7 kwietnia 2015 r. w sprawie udzielania pomocy cudzoziemcom, którzy uzyskali w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą (Dz. U. z 2019, poz. 1946).

Pomoc integracyjna realizowana jest w formie **indywidualnego programu integracji**, uzgodnionego pomiędzy powiatowym centrum pomocy rodzinie a cudzoziemcem. W programie określa się rodzaj, wysokość i zakres pomocy, które uzależnione są od indywidualnej sytuacji życiowej cudzoziemca i jego rodziny. Przyznanie pomocy jest poprzedzone przeprowadzeniem wywiadu środowiskowego (w miejscu

zamieszkania cudzoziemca), czyli po rozpoznaniu sytuacji rodzinnej, zdrowotnej, materialnej, zawodowej oraz znajomości języka polskiego wnioskodawcy i członków jego rodziny oraz po sporządzeniu i uzgodnieniu indywidualnego programu integracyjnego.

Pomoc w ramach indywidualnego programu integracji udzielana jest na okres do 12 miesięcy. Obejmuje ona:

- 1) świadczenia pieniężne przeznaczone na:
 - utrzymanie, w szczególności na pokrycie wydatków na żywność, odzież, obuwie, środki higieny osobistej oraz opłaty mieszkaniowe,
 - pokrycie wydatków związanych z nauką języka polskiego,
- 2) opłacanie składki na ubezpieczenie zdrowotne określonej w ustawie z dnia 27 sierpnia 2004r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych,
- 3) pracę socjalną,
- 4) poradnictwo specjalistyczne, w tym poradnictwo prawne, psychologiczne i rodzinne,
- 5) udzielanie informacji oraz wsparcia w kontaktach z innymi instytucjami, w szczególności z instytucjami rynku pracy, ze środowiskiem lokalnym oraz organizacjami pozarządowymi oraz
- 6) inne działania wspierające proces integracji cudzoziemca.

W 2021 roku wysokość świadczeń pieniężnych wynosiła:

- 1) w okresie pierwszych 6 miesięcy realizacji programu integracyjnego:
 - do 1376,00 zł miesięcznie – dla osoby samotnie gospodarującej;
 - do 963,20 zł miesięcznie na osobę – w rodzinie 2-osobowej;
 - do 825,60 zł miesięcznie na osobę – w rodzinie 3-osobowej;
 - do 688 zł miesięcznie na osobę – w rodzinie 4-osobowej i większej.
- 2) w okresie od 7 do 12 miesiąca realizacji programu integracyjnego:
 - do 1238,40 zł miesięcznie – dla osoby samotnie gospodarującej;
 - do 866,88 zł miesięcznie na osobę – w rodzinie 2-osobowej;
 - do 743,04 zł miesięcznie na osobę – w rodzinie 3-osobowej;
 - do 647 zł miesięcznie na osobę – w rodzinie 4-osobowej i większej.

Minimalna kwota świadczenia pieniężnego wynosiła 647 zł na osobę/miesięcznie.

Świadczenia pieniężne są przyznawane w drodze decyzji administracyjnej, od której służy odwołanie za pośrednictwem Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie do Samorządowego Kolegium Odwoławczego w Warszawie.

W 2021 roku Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Powiecie Warszawskim Zachodnim udzieliło pomocy integracyjnej, w ramach kontynuacji programu z 2020 roku, czteroosobowej rodzinie, narodowości ukraińskiej oraz trzem osobom prowadzącym samodzielne gospodarstwa domowe, narodowości białoruskiej. W porozumieniu z cudzoziemcami opracowano Indywidualne Programy Integracyjne. Postępy w realizacji indywidualnych programów integracyjnych były na bieżąco monitorowane i usprawniane (np. pomoc w sprawach urzędowych – nadanie numeru PESEL, uzyskanie meldunku w miejscu zamieszkania, uzyskanie dostępu do podstawowej opieki medycznej, pomoc w podjęciu zatrudnienia i in.).

W 2021 roku na pomoc udzieloną cudzoziemcom w ramach indywidualnego programu integracyjnego wydatkowano kwotę 50 092 zł.

Tabela 33. Liczba rodzin i cudzoziemców w rodzinie posiadających status uchodźcy bądź ochronę uzupełniającą, które uzyskały wsparcie i wysokość poniesionych kosztów na realizację indywidualnego programu integracji w 2021 roku

Rodzaj statusu członków rodziny cudzoziemskiej	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinie	Koszty poniesione na realizację IPI
status uchodźcy	1	4	12 940,00 zł
ochrona uzupełniająca	3	1	37 152,00 zł

Źródło: opracowanie własne

Karta Polaka jest dokumentem potwierdzającym przynależność cudzoziemca do narodu polskiego. **Nie oznacza ona jednak nadania cudzoziemcowi obywatelstwa polskiego, przyznania prawa pobytu czasowego czy stałego w Polsce ani prawa przekraczania granic Polski bez wizy.**

Posiadanie Karty Polaka związane jest jednak z pewnymi uprawnieniami; jej posiadacz może:

- bez opłat otrzymać wizę krajową uprawniającą do wielokrotnego przekraczania granicy polskiej;
- bez opłat złożyć wniosek o nadanie obywatelstwa przez Prezydenta RP w polskim konsulacie;
- korzystać z pomocy Konsula, w ramach jego kompetencji, w sytuacji zagrożenia życia lub bezpieczeństwa;
- podejmować na terenie Polski legalną pracę bez konieczności posiadania zezwolenia na pracę;
- prowadzić w Polsce działalność gospodarczą na takich samych zasadach jak obywatele polscy;
- w Polsce korzystać z bezpłatnego systemu oświaty na poziomie podstawowym, średnim i wyższym na takich samych zasadach jak obywatele polscy, a zarazem ubiegać się o stypendia i pomoc na naukę przeznaczone dla cudzoziemców uczących się i studiujących w Polsce;
- w stanach nagłych korzystać w Polsce z bezpłatnej opieki zdrowotnej na takich samych zasadach jak obywatele polscy;
- korzystać z 37-procentowej ulgi na przejazdy koleją na terenie Polski;
- bezpłatnie zwiedzać muzea państwowe w Polsce;
- w pierwszej kolejności ubiegać się o środki finansowe z budżetu państwa polskiego lub z budżetu samorządów gmin w Polsce przeznaczone na wspieranie Polaków za granicą;
- bez opłat złożyć wniosek o udzielenie zezwolenia na pobyt stały.

Posiadacze Karty Polaka mogą ubiegać się o świadczenie pieniężne dla cudzoziemców ubiegających się o pobyt stały w związku z posiadaniem w/w Karty. Jednak pomoc ta dotyczy tych, którzy po dniu 01.01.2017 r. złożyli wniosek o udzielenie zezwolenia na pobyt stały z tytułu posiadania tej Karty i od daty złożenia

wniosku o pobyt stały nie upłynął okres 3 miesięcy. Jeśli wniosek o pobyt stały z tytułu posiadania Karty Polaka złożony został przed dniem 01.01.2017 r., to nie można otrzymać świadczenia pieniężnego. Badaniem stanu faktycznego tj., czy danej osobie przysługuje świadczenie czy też nie, zajmują się Urzędy Wojewódzkie właściwe ze względu na miejsce zamieszkania osoby wnioskującej o świadczenie.

Dyrektor Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie na mocy upoważnienia Starosty Warszawskiego Zachodniego w 2018 roku wspierał cudzoziemców posiadających ważną Kartę Polaka oraz przyznanym prawem do świadczenia w postaci wypłaty tego świadczenia.

Do PCPR w PWZ w 2021r. wpłynęło łącznie 14 wniosków o wypłatę przyznanego świadczenia decyzją MUW. Wypłata świadczenia następowała w momencie otrzymania od Wydziału Spraw Cudzoziemców Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego w Warszawie – otrzymano 15 decyzji (z czego dokonano wypłaty dla 14 z nich z uwagi na fakt, iż 1 osoba zgłosiła się do Urzędu Miasta Stołecznego Warszawy, gdzie uzyskała wypłatę świadczenia). Łącznie na ten cel w 2021r. wydano kwotę 147 015,00 zł, co przeznaczono dla 20 osób (dzieci i dorosłych). W ciągu 2020 roku wypłacono kwotę 180 847,50 zł dla 26 osób.

Tabela 34. Zestawienie decyzji otrzymanych z MUW z liczbą osób, których te decyzje dotyczyły

2021 rok	
Liczba decyzji (ogółem), z czego:	14 decyzji
Liczba decyzji indywidualnych	11 decyzji/ 11 osób
Liczba decyzji wspólnych (rodzice z dziećmi, małżonkowie)	3 decyzje (9 osób, z czego 3 dzieci)
RAZEM: 14 decyzje, 20 osób, z czego 3 dzieci, 147 015,00 zł.	

Źródło: opracowanie własne

Plan pracy w zakresie integracji cudzoziemców na 2022 rok zakłada:

1. pomoc wszystkim cudzoziemcom z terenu Powiatu Warszawskiego Zachodniego, którzy uzyskali w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą w zakresie indywidualnego programu integracji;
2. opracowywanie wraz z cudzoziemcem indywidualnego programu integracji i pomoc w jego realizacji;
3. informowanie o instytucjach, których udział jest niezbędny w procesie realizacji programu integracyjnego;
4. wypłacanie świadczeń na utrzymanie i pokrycie wydatków związanych z nauką języka polskiego;
5. regularne ocenianie w zakresie stopnia i efektywności procesu integracji;
6. monitorowanie nauki język polskiego przez cudzoziemca;
7. monitorowanie postępów w zakresie poszukiwania zatrudnienia lub innych form aktywności zawodowej;
8. monitorowanie funkcjonowania społecznego cudzoziemca w środowisku miejsca zamieszkania;

9. pomoc w rozwiązywaniu wszelkich problemów, z którymi cudzoziemiec realizujący program integracji nie jest w stanie sam sobie poradzić;
10. wypłacanie świadczeń dla posiadaczy Karty Polaka po wcześniejszym otrzymaniu decyzji z Wydziału Spraw Cudzoziemców Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego.

5. Pomoc repatriantom

Rodzaje udzielanej pomocy dla repatriantów zostały określone w rozdziale 4 ustawy z dnia 9 listopada 2000 roku o repatriacji (Dz.U.2019 r., poz.1472).

Wsparcie udzielane jest przez Starostę właściwego ze względu na miejsce osiedlenia się repatrianta na terenie Rzeczypospolitej Polskiej, za pośrednictwem Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie. Z wnioskiem o przyznanie pomocy występuje repatriant, który przybył do Rzeczypospolitej Polskiej z terytorium obecnych: Republiki Armenii, Republiki Azerbejdżanu, Gruzji, Republiki Kazachstanu, Republiki Kirgiskiej, Republiki Tadżykistanu, Turkmenistanu, Republiki Uzbekistanu albo azjatyckiej części Federacji Rosyjskiej.

Udzielenie pomocy następuje na podstawie decyzji administracyjnej. Wyróżnia się następujące formy pomocy finansowej dla repatriantów:

- pomoc na pokrycie kosztów przejazdu lub przelotu oraz przewozu mienia do Rzeczypospolitej Polskiej,
- pomoc na zagospodarowanie i bieżące utrzymanie,
- pomoc na pokrycie kosztów związanych z podjęciem w Rzeczypospolitej Polskiej nauki przez osobę małoletnią, podlegającą obowiązkowi szkolnemu,
- pomoc na częściowe pokrycie kosztów związanych z remontem, adaptacją lub wyposażeniem lokalu mieszkalnego w miejscu osiedlenia się na terenie Rzeczypospolitej Polskiej.

W 2021 roku w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Powiecie Warszawskim Zachodnim udzielono pomocy finansowej **związanej z remontem, adaptacją lub wyposażeniem lokalu mieszkalnego w miejscu osiedlenia się repatriantów na terenie Rzeczypospolitej Polskiej**. Była to pomoc ze środków budżetu państwa na częściowe pokrycie poniesionych i udokumentowanych przez repatrianta kosztów, w wysokości do 6000 zł na repatrianta i każdego członka najbliższej rodziny repatrianta, prowadzącego wspólnie z nim gospodarstwo domowe.

Wysokość pomocy ulega corocznie od dnia 1 stycznia podwyższeniu w stosunku do analogicznego okresu roku poprzedniego, przy zastosowaniu wskaźnika wzrostu cen towarów i usług konsumpcyjnych w okresie pierwszych trzech kwartałów, ogłaszanego w komunikacie Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski”, w terminie 15 dni po upływie trzeciego kwartału. W 2021 r. wysokość pomocy finansowej ze środków budżetu

państwa na częściowe pokrycie poniesionych, udokumentowanych przez repatrianta kosztów wyniosła **6 577,07 zł** na repatrianta i każdego najbliższego członka jego rodziny.

W okresie sprawozdawczym wsparciem objęto 3 rodziny repatriantów, w których łącznie było 9 osób (członków rodzin) spełniających warunki do uzyskania pomocy, prowadzących wspólne gospodarstwo domowe. Wydano 3 decyzje o przyznaniu pomocy finansowej na częściowe pokrycie kosztów związanych z remontem, adaptacją lub wyposażeniem lokalu mieszkalnego w miejscu osiedlenia się na terenie Rzeczypospolitej Polskiej, łącznie na kwotę **52 377, 95 zł**

Tabela 35. Liczba osób w rodzinach repatriantów, którzy zostali objęci wsparciem oraz wysokość poniesionych kosztów na wsparcie związane z remontem, adaptacją lub wyposażeniem lokalu mieszkalnego w 2021 roku

Liczba osób w rodzinie	Koszty poniesione na wsparcie związane z remontem, adaptacją i wyposażeniem lokalu mieszkalnego
3 osoby (w tym 1 dziecko)	19 405,56 zł
4 osoby (w tym 2 dzieci)	19 842,30 zł
2 osoby	13 130,09 zł

Źródło: opracowanie własne

IV. ZADANIA WYNIKAJĄCE Z USTAWY O REHABILITACJI ZAWODOWEJ I SPOŁECZNEJ ORAZ ZATRUDNIENIU OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Powiecie Warszawskim Zachodnim realizowało w 2021 roku zadania z zakresu rehabilitacji społecznej na podstawie Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 25 czerwca 2002 roku w sprawie określenia rodzajów zadań powiatu, które mogą być finansowane ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych (Dz. U. z 2015 r. poz. 926).

a.

Artykuł 35a Ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnieniu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2021 r. poz. 573) nakłada na powiat obowiązek realizowania zadań z zakresu rehabilitacji społecznej i zawodowej.

b.

Artykuł 4 ust. 1 pkt 5 Ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2020 r. poz. 920 z późn. zm.) nakłada obowiązek wykonywania zadań publicznych o charakterze ponadgminnym w zakresie wspierania osób niepełnosprawnych.

Zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 13 maja 2003 r. w sprawie algorytmu przekazywania środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych samorządom wojewódzkim i powiatowym (Dz. U. z 2019 r. poz. 1605 z późn. zm.), Zarząd PFRON przesłał dnia 23 lutego 2021 r. informacje o wysokości środków przypadających w 2021 r. dla Powiatu Warszawskiego Zachodniego. Plan środków został określony w wysokości **2 551 802 zł.**

Rada Powiatu Warszawskiego Zachodniego dnia 25 marca 2021 r. podjęła Uchwałę Nr XVII/159/2021 w sprawie zadań realizowanych ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych przez Powiat Warszawski Zachodni w zakresie rehabilitacji zawodowej i społecznej w 2021 r., przeznaczając na:

1. dofinansowanie kosztów działania warsztatów terapii zajęciowej zgodnie z zawartymi umowami	1 844 160 zł.
2. rehabilitację społeczną	607 642 zł.
3. rehabilitację zawodową	100 000 zł.

Uchwałą Rady Nr XXI/208/2021 z dnia 16 grudnia 2021 r. przesunięto środki finansowe PFRON w kwocie **16,60 zł.** z rehabilitacji zawodowej na realizację zadań z zakresu rehabilitacji społecznej.

Ostatecznie podział środków finansowych w wysokości **2 551 802 zł.** w 2021 roku wyglądał następująco:

1. dofinansowanie kosztów działania warsztatów terapii zajęciowej zgodnie z zawartymi umowami	1 844 160,00 zł.
2. rehabilitacja społeczna	607 658,60 zł.
3. rehabilitacja zawodowa	99 983,40 zł.

Przy podziale środków kierowano się:

1. potrzebami zgłoszonymi do służb realizujących w Powiecie zadania PFRON (wnioski osób zainteresowanych otrzymaniem dofinansowania złożone w PCPR i PUP);
2. wysokością wykonania poszczególnych zadań w latach ubiegłych.

c.

Powiatowa Społeczna Rada do Spraw Osób Niepełnosprawnych, jako organ opiniodawczy – doradczy spotkała się w 2021 r. pięciokrotnie w celu omówienia problemów z zakresu działań na rzecz niepełnosprawnych mieszkańców Powiatu Warszawskiego Zachodniego.

Na pierwszym posiedzeniu Rada zapoznała się i pozytywnie zaopiniowała podział środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych w wysokości **707 642 zł.** na realizację zadań powiatu w 2021 roku tj. na rehabilitację zawodową – 100 000 zł., rehabilitację społeczną – 607 642 zł. oraz ustaliła zasady przyznawania dofinansowań zadań w ramach rehabilitacji społecznej:

- uczestnictwa w turnusach rehabilitacyjnych dzieci i młodzieży uczącej się do 24 roku życia,
- uczestnictwa w turnusach rehabilitacyjnych osób dorosłych, które nie korzystały z dofinansowania w 2020 roku,
- zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny,
- zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze,
- likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych,
- usług tłumacza języka migowego lub tłumacza-przewodnika,
- zlecania zadań realizowanych przez fundacje i organizacje pozarządowe

i w celu pozytywnego rozpatrzenia jak największej liczby wniosków w 2021 roku dofinansowania przyznawane do:

- uczestnictwa w turnusach rehabilitacyjnych mogą zostać obniżone o 10%,
- zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze mogą zostać obniżone do wysokości 150% kwoty refundacji NFZ,
- likwidacji barier mogą zostać obniżone do wysokości 85% kosztu całkowitego,
- zakupu sprzętu rehabilitacyjnego mogą zostać obniżone do wysokości 75% kosztu całkowitego.

Podział środków finansowych PFRON był modyfikowany w zależności od ilości złożonych w PCPR i PUP wniosków na poszczególne programy. Zmiany te były opiniowane i zatwierdzane przez Radę na kolejnych posiedzeniach.

Powiatowa Społeczna Rada do Spraw Osób Niepełnosprawnych sukcesywnie była informowana o programach realizowanych ze środków PFRON.

d.

Warsztaty Terapii Zajęciowej.

Plan budżetu dla Warsztatów Terapii Zajęciowej wynosił **2 049 067 zł.** w tym:

- **90%** stanowiły środki PFRON, tj. **1 844 160 zł.**
- **10%** stanowiły środki Powiatu Warszawskiego Zachodniego, tj. **204 907 zł.**

i został wykonany w 100%.

Na terenie Powiatu Warszawskiego Zachodniego funkcjonują dwa warsztaty terapii zajęciowej prowadzone przez organizacje pozarządowe tj.:

1. Warsztat Terapii Zajęciowej Krajowego Stowarzyszenia „Przyłącz się do nas” w Bramkach dla 45 uczestników.
Plan budżetu wynosił **1 084 800 zł.** w tym:
 - 90% stanowiły środki PFRON, tj. 976 320 zł.
 - 10% stanowiły środki Powiatu Warszawskiego Zachodniego, tj. 108 480 zł.
2. Warsztaty Terapii Zajęciowej „Społeczna Pomoc – Stowarzyszenie DOM” w Sadowej dla 40 uczestników.
Plan budżetu wynosił **964 267 zł.** w tym:
 - 90% stanowiły środki PFRON, tj. 867 840 zł.
 - 10% stanowiły środki Powiatu Warszawskiego Zachodniego, tj. 96 427 zł.

e.

Poniższe sprawozdanie przedstawia realizację zadań z zakresu rehabilitacji społecznej.

W 2021 roku wpłynęło do PCPR 141 wniosków (201 osób, w tym 60 opiekunów) o dofinansowanie uczestnictwa w turnusie rehabilitacyjnym. Dofinansowanie otrzymały **190** osób (osoby niepełnosprawne wraz z opiekunami). Rozplanowano **239 186 zł.**, natomiast wypłacono **160** osobom na łączną kwotę **205 212 zł.**, w tym:

- **90** dorosłym niepełnosprawnym w kwocie **125 772 zł.**,
- **23** opiekunom osób dorosłych w kwocie **22 431 zł.**,
- **24** dzieciom i młodzieży niepełnosprawnej w kwocie **34 909 zł.**,
- **23** opiekunom dzieci i młodzieży w kwocie **22 100 zł.**

Z uwagi na ustawowe ograniczenia związane z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem Koronawirusa - SARS-CoV-2 część osób nie mogła wyjechać na turnus natomiast niektórzy wnioskodawcy rezygnowali z dofinansowania i wyjazdu z obawy o własne zdrowie.

W ramach likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych wpłynęły 53 wnioski na kwotę 373 325 zł., zawarto **33 umowy** na łączną kwotę **161 801 zł.**

Wypłacono dofinansowanie **33** osobom niepełnosprawnym w kwocie **160 000 zł.** w tym:

- w ramach likwidacji barier architektonicznych w kwocie **49 460 zł.:**
 - przystosowanie łazienki dla 1 osoby,
 - zakup schodolazu dla 3 osób,
- w ramach likwidacji barier w komunikowaniu się w kwocie **77 329 zł.:**
 - zakup komputera stacjonarnego / laptopa / notebooka, oprogramowania dla 11 osób,
 - zakup komputera stacjonarnego / laptopa, oprogramowania, urządzenia wielofunkcyjnego dla 2 osób,
 - zakup laptopa, smartfona dla 2 osób,
 - zakup smartfona dla 2 osób,
 - zakup tabletu i oprogramowania dla 4 osób,
- w ramach likwidacji barier technicznych w kwocie **33 211 zł.:**
 - zakup łóżka elektrycznego (rehabilitacyjnego) dla 5 osób,
 - zakup łóżka rehabilitacyjno - elektrycznego, krzeselka sanitarnego dla 1 osoby,
 - zakup podnośnika transportowo - kąpielowego dla 2 osób,
 - zakup podnośnika stacjonarnego dla 1 osoby.

W ramach zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny wpłynęło 10 wniosków na kwotę 30 017 zł., zawarto **7 umów** na łączną kwotę **10 950 zł.** Wyplacono dofinansowanie 7 osobom niepełnosprawnym w kwocie **10 950 zł. w tym:**

- rower rehabilitacyjny trójkołowy dla 3 osób,
- rower rehabilitacyjny stacjonarny dla 1 osoby,
- kombinezon-gorset TheraTogs dla 2 osób,
- roller, wałek, dynapad, piłki, taśma, rotor dla 1 osoby.

W ramach dofinansowania zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze wpłynęło 147 wniosków na kwotę 308 082 zł. Pozytywnie rozpatrzono wnioski **96** osobom niepełnosprawnym i wypłacono dofinansowanie na łączną kwotę **201 496,60 zł.** Dopłata obejmowała:

- w ramach przedmiotów ortopedycznych: wózki inwalidzkie, pionizatory, protezy kończyn dolnych, pończochy kikutowe, ortozy, gorsety ortopedyczne, fotelik rehabilitacyjny, balkonik, obuwie ortopedyczne, naprawa wózka inwalidzkiego;
- w ramach środków pomocniczych: aparaty słuchowe, wkładki do aparatów słuchowych, poduszki przeciwoleżynowe, materace przeciwoleżynowe, protezę piersi, cewniki, pieluchomajtki, worki do zbiórki moczu, zestawy infuzyjne, sensory i zbiorniki na insulinę.

W roku 2021 na dofinansowanie do sportu, rekreacji, kultury i turystyki osób niepełnosprawnych nie wpłynął żaden wniosek.

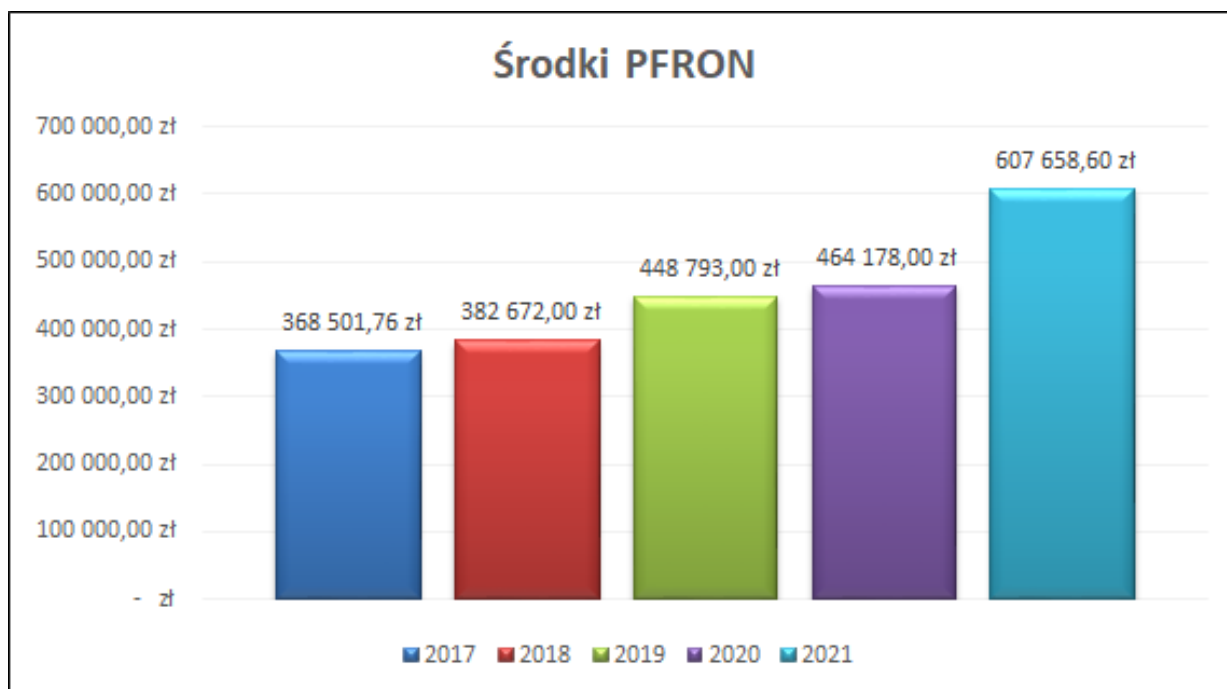
Zgodnie z art. 35a ust. 1 pkt. 9c w związku z art. 36 ust. 2 Ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 roku o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2021 r. poz. 573) były realizowane zadania z zakresu rehabilitacji społecznej na prowadzenie grupowych i indywidualnych zajęć usprawniających zgodnie z § 1 pkt. 5 Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 7 lutego 2008 r. w sprawie rodzajów zadań z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych zleczanych fundacjom oraz organizacjom pozarządowym (Dz. U. z 2016 r. poz. 1945) dla osób niepełnosprawnych będących mieszkańcami Powiatu Warszawskiego Zachodniego. Realizatorami zadania w okresie od 1 lipca 2021 r. do 31 grudnia 2021 r. były:

1. „Społeczna Pomoc – Stowarzyszenie DOM” z siedzibą w Sadowej, które prowadziło 1 klub:
 - KLUB SPORTOWO – TURYSTYCZNY „Aktywni Razem” – dofinansowanie w kwocie **15 000 zł.**
2. Krajowe Stowarzyszenie „Przyłącz się do nas” z siedzibą w Bramkach, które prowadziło 1 klub:
 - Integracyjny Klub Sportowy Cyklista – dofinansowanie w kwocie **16 000 zł.**

Na realizację zadania przyznano dofinansowanie w łącznej kwocie **30 000 zł.**

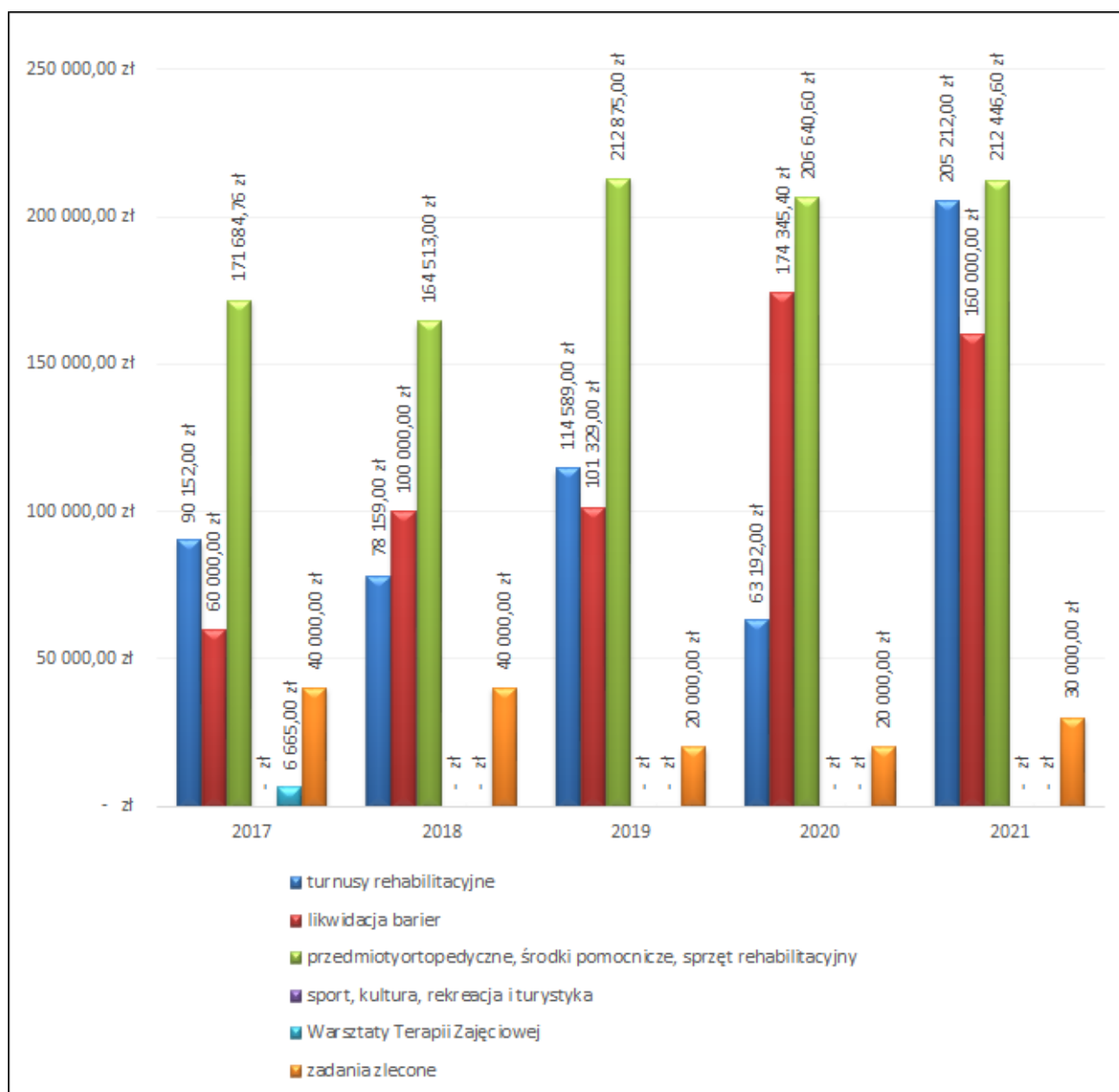
Poniższe wykresy przedstawiają wysokość otrzymanych środków finansowych PFRON oraz podział tych środków na poszczególne zadania z zakresu rehabilitacji społecznej w latach 2017 – 2021.

**Wykres przedstawiający środki finansowe otrzymane z PFRON
w latach 2017 – 2021**

Wykres nr 1.

**Wykres przedstawiający wydatkowanie środków finansowych PFRON
na poszczególne zadania w ramach rehabilitacji społecznej
w latach 2017 – 2021**

Wykres nr 2.

Plan pracy w zakresie rehabilitacji społecznej osób niepełnosprawnych finansowanej ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych na 2022 rok zakłada:

1. Stworzenie możliwości uczestnictwa osobom niepełnosprawnym w warsztatach terapii zajęciowej.
2. Stworzenie możliwości uczestnictwa osób niepełnosprawnych oraz ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych.
3. Podejmowanie działań zmierzających do ograniczenia skutków niepełnosprawności i likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych.
4. Zaopatrzenie w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze osoby niepełnosprawne.
5. Umożliwienie dofinansowania do organizacji sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych.
6. Współpraca z organizacjami pozarządowymi i fundacjami działającymi na rzecz osób niepełnosprawnych w zakresie rehabilitacji społecznej i zawodowej.
7. Umożliwienie realizacji zadań zleczanych fundacjom oraz organizacjom pozarządowym działającym na rzecz osób niepełnosprawnych.
8. Realizacja Powiatowego Programu Działania Na Rzecz Osób Niepełnosprawnych.
9. Sporządzanie okresowych sprawozdań z realizacji zadań.
10. Utrzymanie stałego kontaktu z Narodowym Funduszem Zdrowia w sprawach interpretacji obowiązujących przepisów i aktualizacji tabel odpłatności.
11. Stała współpraca z jednostkami pomocy społecznej w celu zoptymalizowania udzielanego wsparcia osobom niepełnosprawnym.
12. Realizacja Pilotażowego programu „Aktywny samorząd”.
13. Wdrażanie Systemu Obsługi Wsparcia finansowanego ze środków PFRON.
14. Realizacja programów Rady Nadzorczej PFRON.
15. Aplikowanie o środki finansowe z różnych źródeł w ramach programów na rzecz osób niepełnosprawnych np. „Program wyrównywania różnic między regionami III” ze środków PFRON.

Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności

Zadania z zakresu orzecznictwa na rzecz mieszkańców Powiatu Warszawskiego Zachodniego realizowane są na mocy porozumienia zawartego z Powiatem Grodziskim i realizowane przez Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Grodzisku Mazowieckim, ul. Daleka 11a.

Posiedzenia komisji orzekających od dnia 1 stycznia 2020 roku odbywają się w budynku Starostwa, w pomieszczeniach Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie przy ulicy Poznańskiej 131 A. Pomieszczenia PCPR spełniają wszystkie warunki dostępu dla osób niepełnosprawnych, a budynek wyposażony jest w samoobsługową platformę dźwigową dla potrzebujących. W 2021 roku komisje ze względu na panującą sytuację epidemiczną pracowały w trybie zdalnym.

Rozpatrywane wnioski rejestrowane są w Elektronicznym Krajowym Systemie Monitoringu Orzekania o Niepełnosprawności i Stopniu Niepełnosprawności. W związku z tym, wszystkie sprawy są wprowadzane do Systemu i wszystkie dokumenty wydawane są z Systemu. Po zakończonym postępowaniu orzeczniczym orzeczenia wydawane są w dniu rozpatrywania sprawy, co stanowi duże udogodnienie dla wnioskodawców.

Na podstawie kwartalnych informacji o realizacji zadań na rzecz mieszkańców Powiatu Warszawskiego Zachodniego z zakresu orzekania o niepełnosprawności, otrzymywanych z Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Grodzisku Mazowieckim wiadomo, że w 2021 roku złożono ogółem 1 044 wnioski o orzeczenie o niepełnosprawności oraz 284 wnioski o wydanie legitymacji osoby niepełnosprawnej.

Ogółem w 2021 roku rozpatrzono **1 442** wnioski i wydano **896** orzeczeń o niepełnosprawności i **286** legitymacji. **34** wnioski zakończyły się odwołaniem, odroczeniem, odmową lub zgonem wnioskodawcy.

W porównaniu z rokiem ubiegłym, w którym rozpatrzono ogółem 1 612 wniosków i wydano 979 orzeczeń o niepełnosprawności i 296 legitymacji, wzrosła liczba złożonych wniosków o wydanie orzeczenia o niepełnosprawności, ale spadła liczba wniosków o wydanie legitymacji. Analogicznie do ogólnej liczby wniosków, spadła również liczba wydanych orzeczeń, a także liczba wydanych legitymacji.

W 2021 roku w odpowiedzi na wnioski osób niepełnosprawnych uprawnionych do posiadania kart parkingowych wydano 226 kart.

Zgodnie z Decyzją Wojewody Mazowieckiego Rada Powiatu Warszawskiego Zachodniego zatwierdziła budżet na realizację zadań z zakresu orzekania o niepełnosprawności na rzecz osób niepełnosprawnych z Powiatu Warszawskiego Zachodniego w wysokości **143 100 zł**, w tym:

- dotacja z budżetu państwa: **123 100 zł**,
- środki własne Powiatu Warszawskiego Zachodniego: **20 000 zł**.

Na podstawie Decyzji Wojewody Zarząd Powiatu Warszawskiego Zachodniego wprowadził zmiany w planie dotacji środków budżetu państwa na działalność zespołów ds. orzekania o niepełnosprawności w następujący sposób:

- Uchwałą Zarządu Powiatu Warszawskiego Zachodniego Nr 148/2021 z dnia 6 października 2021 r. zwiększono dotację o kwotę 25 700 zł.

Ze względu na dużą ilość wydawanych orzeczeń i legitymacji wykraczających poza kwotę otrzymanej dotacji od Wojewody Mazowieckiego, Starosta Warszawski Zachodni zabezpieczył ze środków własnych powiatu środki finansowe w wysokości 20 000 zł. na obsługę Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności, co pozwoliło na bieżące realizowanie zadania z zachowaniem płynności w wydawaniu orzeczeń i legitymacji.

Ostatecznie w 2021 roku kwota dotacji na obsługę Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności działającego w Powiecie Grodziskim na rzecz osób niepełnosprawnych z Powiatu Warszawskiego Zachodniego wyniosła **168 800 zł**, w tym:

- dotacja celowa wojewody: **148 800 zł**,
- środki własne Powiatu Warszawskiego Zachodniego: **20 000 zł**.

**INFORMACJA O REALIZACJI ZADANIA Z ZAKRESU ORZECZNICTWA
PRZEZ POWIATOWY ZESPÓŁ DS. ORZEKANIA O NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI
W LATACH 2020 - 2021 ART.6 UST.1A**

Lp.	Tytuł	2020 rok		2021 rok	
		orzeczenia	legitymacje	orzeczenia	legitymacje
1	Złożone wnioski w tym na:	1 002	290	1 044	284
	dorośli	783	252	859	249
	dzieci	219	38	185	35
2	Rozpatrzone sprawy ogółem, w tym na:	1 612		1 442	
	wydane dokumenty, w tym:	979	296	896	286
	dorośli	752	—	709	—
	dzieci	209	—	173	—
	samokontrolne odwołania pozytywne *	18	—	14	—
	umorzenia, odstąpienia, zgony	29	—	34	—
	karty parkingowe	308		226	
3	Wydatki w tym:	143 095,07		168 791,01	
	Dotacje Wojewody Mazowieckiego	123 095,47		148 791,01	
	Środki własne powiatu	19 999,60		20 000,00	

* orzeczenia wydane po pozytywnym rozpatrzeniu odwołania w ramach samokontroli

Łącznie w 2021 roku środki finansowe przeznaczone na realizację zadań z zakresu orzekania o niepełnosprawności na rzecz mieszkańców Powiatu Warszawskiego Zachodniego zostały wykorzystane w wysokości **168 791,01 zł**, w tym **148 791,01 zł** pochodziło ze środków dotacji Wojewody Mazowieckiego oraz **20 000,00 zł** ze środków własnych powiatu.

Sprawy mieszkańców Powiatu Warszawskiego Zachodniego są rozpatrywane na bieżąco i załatwiane terminowo, zgodnie z Kodeksem Postępowania Administracyjnego.

**INFORMACJA O REALIZACJI ZADAŃ
POWIATOWEGO ZESPOŁU DS. ORZEKANIA O NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI
W 2021 ROKU**

Kwartał	Liczba złożonych wniosków w 2021 r.						Liczba wydanych								Wydatki w zł		
	Dorośli		Dzieci		Razem		Orzeczenia dorosłych	Orzeczenia dzieci	Samokontrola odwołań pozytywne *	Razem wydanych orzeczeń	Razem wydanych legitymacji	Karty parkingowe wydane	Umorzenia, odstąpienia, zgony	Rozpatrzone ogółem	Środki wojewody	Środki własne powiatu	RAZEM
	orzeczenia	legitymacje	orzeczenia	legitymacje	orzeczenia	legitymacje											
I	195	53	36	9	231	62	160	39	2	201	61	48	18	328	33 674,74	0,00	33 674,74
II	234	53	42	8	276	61	177	35	2	214	72	54	5	345	30 033,78	8 413,85	38 447,63
III	196	70	50	12	246	82	206	50	4	260	76	57	2	395	28 293,99	7 710,32	36 004,31
IV	234	73	57	6	291	79	166	49	6	221	77	67	99	374	56 788,50	3 875,83	60 664,33
Razem	859	249	185	35	1 044	284	709	173	14	896	286	226	34	1 442	148 791,01	20 000,00	168 791,01

V. PILOTAŻOWY PROGRAM „AKTYWNY SAMORZĄD”

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Powiecie Warszawskim Zachodnim realizuje pilotażowy program „Aktywny samorząd” finansowany ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych zgodnie z Porozumieniem nr O-07/14/AS/2012 zawartym 29 maja 2012 roku pomiędzy Państwowym Funduszem Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych a Powiatem Warszawskim Zachodnim oraz Umową nr AS3/000078/07/D z dnia 07 maja 2018 roku.

Głównym celem programu jest wyeliminowanie lub zmniejszenie barier ograniczających uczestnictwo beneficjentów pomocy w życiu społecznym, zawodowym i w dostępie do edukacji.

Z uwagi na fakt zmiany w 2016 roku procedur wprowadzających konieczność wypłaty dofinansowania w ramach Modułu II dopiero po zakończonym semestrze oraz wydłużających realizację programu do 15 kwietnia 2021 roku, w związku z powyższym rozliczenie przyznanych i wypłaconych dofinansowań w 2020 roku nastąpiło 15.04.2021 roku.

Ostatecznie w ramach programu w 2020 roku do Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie wpłynęły **73** wnioski na łączną kwotę **472922,87 zł**. Podpisano **56** umów

o dofinansowanie z beneficjentami pomocy na łączną kwotę **305 607,18 zł**.

W ramach zawartych umów wypłacono dofinansowanie w kwocie **304 607,18 zł**, w tym:

- w Module I kwotę **97 885,85 zł**, w tym:
 - **2** umowy w Obszarze A Zadaniu 1 na dofinansowanie zakupu i montażu oprzyrządowania do posiadanego samochodu na kwotę **15 143 zł**,
 - **3** umowy w Obszarze B Zadaniu 1 na dofinansowanie zakupu sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania (adresowana do osób z orzeczeniem o niepełnosprawności - do 16 roku życia lub do osób ze znacznym stopniem niepełnosprawności, z dysfunkcją narządu wzroku lub obu rąk) na kwotę **19 702 zł**,
 - **1** umowę w Obszarze B Zadaniu 3 na dofinansowanie zakupu sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania (adresowana do osób z umiarkowanym stopniem niepełnosprawności, z dysfunkcją narządu wzroku) na kwotę **2 700 zł**,
 - **3** umowy w Obszarze C Zadaniu 1 na dofinansowanie zakupu wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym na kwotę **39 170 zł**,
 - **2** umowy w Obszarze C Zadaniu 5 na dofinansowanie zakupu oprzyrządowania elektrycznego do wózka ręcznego na kwotę **14 550 zł**,
 - **4** umowy w Obszarze D na dofinansowanie pobytu dziecka w żłobku lub przedszkolu na kwotę **6 620,85 zł**.
- w Module II tj. dofinansowania kosztów nauki na poziomie wyższym w ramach **41** umów kwotę **206 721,33 zł**.

Moduły, obszary i zadania programu, które mogły być realizowane na terenie Powiatu Warszawskiego Zachodniego w 2021 roku zostały określone w załączniku do uchwały nr 2/2021 Zarządu PFRON z dnia 11.01.2020 r. pt. Kierunki działań oraz warunki brzegowe obowiązujące realizatorów pilotażowego programu „Aktywny samorząd” w 2021 roku.

W 2021 wpłynęły do Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie **92** wnioski na dofinansowanie działań w ramach w/w programu na łączną kwotę **569 542,83 zł.**

Do dnia 31.12.2021 r. w podpisano **21** umów, w tym:

- **2** umowy na łączną kwotę **31 074 zł.** w Module I
- **19** umowy na łączną kwotę **103 230 zł.** w Module II

Z uwagi na fakt, iż zapisy w dokumentach programowych wydłużają realizację programu do 15 kwietnia roku następnego tj. 2022 istnieje możliwość przyjmowania wniosków, podpisywania umów i wypłaty dofinansowań w okresie 01.03.2021 r. – 15.04.2022 r. co ułatwia realizację programu po podpisaniu aneksu z PFRON i otrzymaniu drugiej transzy środków finansowych. W ramach zawartych umów do 31.12.2021 roku wypłacono dofinansowanie w kwocie **111 695 zł.** Pozostałe środki finansowe będą sukcesywnie wypłacane po podpisaniu umów i ich rozliczeniu przez Beneficjentów.

VI. WYKAZ POTRZEB W ZAKRESIE POMOCY SPOŁECZNEJ NA 2022 ROK

1. Umożliwienie realizacji zadań PCPR poprzez zapewnienie finansowania na odpowiadającym poziomom.
2. Rozwój sieci współpracy PCPR z jednostkami i instytucjami realizującymi swoje zadania w oparciu o ustawę o pomocy społecznej, nakierowanymi na pomoc innym ludziom w wychodzeniu z trudnej sytuacji życiowej bądź też umocnieniu ich samodzielności.
3. Kontynuowanie podnoszenia kwalifikacji pracowników Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie i uaktualniania wiedzy w oparciu o zmieniające się przepisy wykonawcze.
4. Rozwój specjalistycznego poradnictwa rodzinnego o specjalistów takich jak psychiatrą dziecięcy czy mediator w celu zapobiegania kryzysom rodzinnym lub rozwiązywania trudności pojawiających się w rodzinach.
5. Utrzymanie standardów w domach pomocy społecznej i ośrodkach wsparcia dziennego na terenie Powiatu Warszawskiego Zachodniego.
6. Zwiększenie budżetu PFRON w celu możliwości realizacji zadań.
7. Realizacja działań związanych z przeciwdziałaniem przemocy.
8. Pozyskiwanie środków zewnętrznych.

VII. DZIAŁANIA DODATKOWE POWIATOWEGO CENTRUM POMOCY RODZINIE

a. Szkolenia dla pracowników PCPR

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Powiecie Warszawskim Zachodnim jest instytucją dbającą o swoich pracowników, a tym samym zależy jej na jak najwyższej jakości wykonywanych działań.

Takie podejście skutkuje m.in. ciągłym podnoszeniem kwalifikacji i umiejętności przez pracowników PCPR. W roku 2021 pracownicy Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Powiecie Warszawskim Zachodnim wzięli udział w następujących szkoleniach (szkolenia dla pracowników zespołu rodzinnej pieczy zastępczej zostały przedstawione w rozdziale I). Większość szkoleń została współfinansowana z Krajowego Funduszu Szkoleniowego przy współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy.

- „13-stka dodatkowe wynagrodzenie roczne w 2021r. (1 os.),
- „Przygotowanie do sporządzenia raportu o stanie dostępności” (1 os.),
- Jak poprawnie prowadzić postępowania o zamówieniach publicznych do 130 000 zł” (1 os.),
- „Pracownicze plany kapitałowe na listach płac w 2021r.” (2 os.)
- „Sygnalista – nowy obowiązek pracodawców w 2021r.” (1 os.),
- „Dyrektywa o sygnalistach; jakie obowiązki będą obowiązywać firmy oraz jednostki administracji publicznej w 2021 r.” (1 os.),
- „Elektronizacja i elektroniczna komunikacja według nowej ustawy pzp i aktów wykonawczych” (1 os.),
- „Fundusz socjalny” (1 os.),
- „Procedura odebrania dziecka” (1 os.),
- „Kodeks Postępowania Administracyjnego w OPS z uwzględnieniem Tarczy Antykryzysowej” (1 os.),

- „Zmiany w zatrudnianiu i wynagradzaniu pracowników socjalnych” (1 os.),
- „Ustawa o pomocy społecznej” (1 os.),
- „Procedura Niebieskiej Karty krok po kroku” (1 os.),
- „Osoby z zaburzeniami psychicznymi w świetle ustawy o pomocy społecznej i ustawy o ochronie zdrowia psychicznego” (1 os.),
- „OPS a choroby psychiczne” (1 os.),
- „Specjalista ds. współpracy z organizacjami pozarządowymi” (1 os.),
- „Wystąpienia publiczne” (5 os.),
- „PCPR i MOPR – problemy i wyzwania” (2 os.),
- „Urlopy wypoczynkowe 2021r. Praktyczne wskazówki krok po kroku” (1 os.),
- „Świadczenia pieniężne z ubezpieczenia społecznego w praktyce – warsztaty z naliczania wynagrodzenia chorobowego i zasiłków. Studium przypadków” (1 os.),
- „Nowa ustawa PZP i inne regulacje w zamówieniach do 130 000 zł. Planowanie, szacowanie, procedury” (1 os.),
- „Prawo pracy w JST. Praktyczne opinie i stanowiska, planowane zmiany” (1 os.),
- „Zdemaskować przemoc” (2 os.),
- „Szkolenie z zakresu przygotowań obronnych i zarządzania kryzysowego” (2 os.),
- „Funkcjonowanie WTZ – aspekty teoretyczne i praktyka działania w zakresie pandemicznym” (2 os.),
- „Lista płac w 2022r. w praktyce” (1 os.),
- „Ochrona danych osobowych i przepisy szczególne” (15 os.),
- „Świadczenia wychowawcze 500 plus” (1 os.),
- „Zamówienia publiczne” (1 os.),
- „Zarządzanie i organizacja usług społecznych” (1 os.),
- „Obsługa dokumentu elektronicznego na platformie ePUAP” (1 os.),
- „Program resortowy MRiPS pn. Centra opiekuńczo – mieszkalne” (1 os.),
- „Bezpieczeństwo pracownika w kontakcie z klientem stanowiącym zagrożenie” (3 os.),
- „Zasiłki 2021. Zmiany od 01.01.2022r. w ustawie chorobowej i wypadkowej” (1 os.),
- „Obsługa oprogramowania do obsługi pieczy zastępczej” (1 os.),
- „Polski Ład 2021 rewolucyjne zmiany w ramach Polskiego Ładu” (1 os.),
- „Akademia Mocy dla profesjonalistów” (3 os.),
- „Pierwsza pomoc przedmedyczna” (12 os.).

b. Program Aktywności Lokalnej

Realizacja Programu Aktywności Lokalnej w roku 2021 była możliwa dzięki zaangażowaniu i współpracy pracowników PCPR, Domu Pomocy Społecznej w Sadowej i w Bramkach, Środowiskowego Domu Samopomocy w Łubcu i Warsztatów Terapii Zajęciowej w Sadowej.

W placówkach: dps, śds, wtz miała miejsce integracja osób niepełnosprawnych ze środowiskiem. Za każdym razem jest to próba ukazania, że osoby z niepełnosprawnościami są pełnoprawnymi członkami społeczeństwa.

W roku 2021 realizacja Programu Aktywności Lokalnej była bardzo mocno ograniczona ze względu na panującą w kraju sytuację pandemiczną. Dla każdego z realizatorów najważniejsze jest zdrowie podopiecznych.

c. „Lepsze Jutro – szkolenie wolontariuszy wspierających osoby chorujące na chorobę Alzheimera oraz inne choroby otępienne”

W dniu 05 sierpnia 2021 roku zostało zawarte porozumienie między Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Powiecie Warszawskim Zachodnim a Fundacją Humanum Est. Efektem zawartego porozumienia było zorganizowanie profesjonalnego szkolenia (warsztaty i wykłady) wolontariuszy z zakresu świadczenia osobom starszym usług opiekuńczych ze szczególnym uwzględnieniem osób chorujących na chorobę Alzheimera oraz inne choroby otępienne i lekkie zaburzenia psychiczne. Tematyka obejmowała edukację praktycznej opieki osób starszych w środowiskach domowych.

Wykłady dotyczyły aspektów związanych z zapewnieniem opieki osobom starszym w tym osobom chorującym na chorobę Alzheimera oraz inne choroby otępienne i lekkie zaburzenia psychiczne, kontaktów podopiecznego z otoczeniem takich jak: umiejętność zachęcania do aktywności fizycznej i intelektualnej, sprawnego wsparcia w załatwianiu spraw urzędowych, pomoc w kontaktach ze społecznością lokalną.

Zajęcia warsztatowe dotyczyły zaspokajania codziennych potrzeb życiowych podopiecznego takich jak: wsparcie w prowadzeniu gospodarstwa domowego, przygotowywania posiłków według diety zaleconej przez lekarza oraz karmienie podopiecznego, profesjonalnej opieki higienicznej, zabiegi pielęgnacyjne zalecone przez lekarza, w tym odpowiednie dawkowanie leków, kontakt z lekarzem w sprawach dotyczących stanu zdrowia podopiecznego (zwłaszcza w sytuacjach pogorszenia się stanu zdrowia podopiecznego).

Z w/w oferty szkoleniowej skorzystało 15 osób.

VIII. PODZIĘKOWANIA ZA WSPÓŁPRACĘ

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Powiecie Warszawskim Zachodnim kontynuuje współdziałanie ze wszystkimi służbami i jednostkami, które działają na rzecz poprawy jakości życia drugiego człowieka i składa wszystkim podmiotom serdeczne podziękowania za dotychczasową współpracę.

Szczególne podziękowania dla Dyrektora Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Powiecie Warszawskim Zachodnim zostały złożone przez Dyrektora PCPR w Siedlcach i Wejherowie:

" Życzliwość trudno oddać,
ponieważ zawsze wraca. "
~ Marcel Proust

Sz. Pani
Barbara Gębala
Dyrektor Powiatowego
Centrum Pomocy Rodzinie
w Powiecie Warszawskim
Zachodnim

Szanowna Pani Dyrektor,

W związku z zakończeniem pracy w Powiatowym Centrum
Pomocy Rodzinie w Wejherowie składam Pani Dyrektor
najpiękniejsze podziękowania
za wieloletnią, owocną współpracę w zakresie pomocy społecznej.
Szczególnie zachowam w pamięci Panią jako wspaniałego i życzliwego
Człowieka oraz nasze działania w Stowarzyszeniu CENTRUM.
Żegnając się dzisiaj z Panią Dyrektor pragnę zapewnić, że z wdzięcznością będę
wspominać nasze wspólne chwile.
Z całego serca życzę dużo wytrwałości i nieskończonych pokładów dobroci w
realizacji kolejnych projektów oraz życzliwych ludzi wokół.

Z wyrazami szacunku i uznania

Wejherowo, grudzień 2021 r.

DYREKTOR
Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie
w Wejherowie
[Podpis]
mgr inż. Ewelina Romanowska

Opracował: Zespół pracowników PCPR
Zatwierdziła: Barbara Gębala – Dyrektor Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie